т8л храм. ла свѫнта мѫнѫстире ла БЕСЕРЕКАНІ че маі с8с скрие. 8н нег8цѫтѡр ан8ме Ядамъ. чел кїамѫ Їѡан к8 ц8пѫнѣса л8і к8 Катерина. дин царa лешаскѫ дин трѫг дин Шархорѡд. сѫ факѫ 8н хѫлещe8 ла свѫнта мѫнѫстире ла БЕСЕРЕКАНИ че скрие маі с8с. деч ноі лѡк де хѫлѫщіе8 нам ав8т. че дѣка ам вѫѕ8т кал8 плекат д8мнеѕѫ8 прѣчел нег8цѫтор че скрие маі с8с. ноі нѣм тѡкмит к8 старица ДРОСИДА ши к8 тѡт сѫбѡр8л дела мѫнѫстире де престе вале. 8нде іасте храм8л прѣѡбраженїе господа бога (Transfigurațiunea luĭ Jesu-Cristŭ) дѣ8 дат 8н лѡк де хѫлѫщіе8 че а8 іалес ла сат ла ДЪНЕЩИ. деч а8 дат лок8л сѫ еѕ8м ачел хѫлещіе8. лѡк8л іасте а-лѡр іар келт8ала сѫ фїе тоатѫ а ноастрѫ. ꙟисѫ дѣка сѫ ва еѕи хѫлѫщіе8л сѫ не фие дин доаѡ. кѫнд сѫ ва тѫа хѫлещіе8л пѣщеле сѫл ꙟпарцѫ ꙟ доаѡ. кѫл8гѫрїи к8 кѫл8гѫрицеле че скрие маі с8с. ши кѫнд вѡр гѡни пѣщіе к8 нѫвод8л са8 к8 мрѣжа. де врeѡ трѣбѫ ат8нче сѫ фие к8 щирѣ т8т8рѡр. к8 а кѫл8гѫрилѡр ши к8 а кѫл8гѫрицелѡр че маі с8с скрие. ши пѣщіеле іар сѫл ꙟпарцѫ ꙟ доаѡ. іарѫ к8 сак8л ши к8 оундица сѫ фие волничи кѫл8гѫрїи ши кѫл8гѫрицеле. а гони ши а принде пѣщіе. іар к8 алте мѫестрїи сѫ н8 ꙟбле ничи 8нїи. нич к8 крѫлиціе сѫ н8 оундаскѫ нич вара нич іарна. деч ноі нѣм тѡкмит аша де б8нѫ воѫ ноастрѫ. іар чине ва стрика ачаста токмалѫ. са8 сѫ ва рѫдика кѫндва чинева дин кѫч8гѫри са8 дин кѫл8гѫрице к8 пѫрѫ. сѫ фие виноваци пѡрцїи к8. н. декои. іарѫ маі маре крединцѫ п8сам ши печециле мѫнѫстирилѡр. † Пис 8 БЕСЕРЕКАНІ в лѣто ҂ѕрнг. юн к. дни.

No. 97.

Pétra, (1665), hărtiă.

Tĕrgulŭ Pétra vinde monastiriĭ Bisericaniĭ uă dumbravă a orașuluĭ, pentru ca baniĭ prețuluĭ, 100 leĭ băttuțĭ séŭ 400 leĭ prostĭ, să-ĭ întrebuințeze pentru ecuiparea ómenilorŭ de óste, cerațĭ de către Dabija-vodă.

(Archiva Statuluĭ. Pecetea municipalitățiĭ, intipărită cu cernélă, presintă uă capră cu códa cărligată și cu córne plecate inderĕtŭ, érŏ împregĭurŭ inscripțiunea: † Печѣть от камене, adecă Sigiliulŭ Petreĭ.)

† Адекѫ ноі тѫрговеціи де тѫрг8 де ПЇАТРЪ мѫрт8рїм к8 чест ѕапис ал ностр8 прек8м нѣ8 венит ѡ невѡе ка сѫ фачем ѡамені де ѡсте дела мѫриіа са дела Дабїжѣ вѡд. дечі ноі алтѫ п8тѣре нам ав8т ка сѫ фачем шї сѫ рѫдикѫм ачастѫ невѡе. деч ноі вѫѕинд атѫта невое нѣм сокотит к8 тот тѫрг8л ши ам вѫнд8т ѡ д8бравѫ чеі ꙟтре вад8рі свентеі мѫнѫстирі БЕСЕРЕКАНЇЛОР ши нѣ8 дат кѫл8гѫреі ѡ с8тѫ де леі бѫт8ці ши ат8нчѣ ꙟмбла ле8л бѫт8т патр8 леі де бані прошті шалѫі ꙟн ѕилеле Дабїжїи вод ши ꙟтрачаста тѡкмалѫ са8 прележит ши преѡцеі чеі домнещі ан8ме пре8т8л ПЪТРАШКО шї попа ИѠНАШКО шї попа КОВРЇГ ши ача д8мбравѫ ам скосѡ к8 пѫрѫ дела БЕСЕРЕКАНІ ши а8 фост хотарник НЕКУЛАЮ БУХУШ ши нѣ8 фѫк8т ши ѕапїс пе ачѣ д8бравѫ дечі ши ѕапїс8л ꙟнкѫ сѫл дѫм свентеі мѫнѫстїрі ши ка сѫ аібѫ аш фаче шї ѕапїс домнеск8 песте ѕапис8л ностр8 ши пентр8 б8не крединце ам п8с шї печѣтѣ тѫрг8л8і ноі ам вѫнд8т д8мбрава ка сѫ ле хїе мошїе ꙟн вѣчї ши неме сѫ наібѫ п8тѣрѣ а скоте ѕапїс пе д8мбравѫ песте ѕапїс че ам фѫк8т ноі к8 тот тѫрг8л свентеі мѫнѫстирї сѫ н8 се каце ꙟн самѫ кѫ ноі де маре невое ам вѫнд8т ача д8бравѫ сѫ ле хи мошїе ꙟн вѣчї некѫлтїтѫ. (pecete). † Ши са8 прележит шї вѫтѫман8л ЩЕФАН ѡт ВЪНТУРІ шї ВАСИЛЇЕ а л8і АНДОНЇЕ. ГЛЇГОРЕ САНСОНЕСКУЛ. ши ТОАДЕР синѫ ГЕРАСЇМ.

No. 98.

Pétra, 1665, maĭu 7, hărtiă.

Corporațiunea butnarilorŭ din Pétra, cu starostele lorŭ in frunte, și cu assistența tuturorŭ municipalilorŭ, represintațĭ prin șoltusulŭ tĕrguluĭ, vinde uă bucată din territoriulŭ corporațiuniĭ monastiriĭ Bisericaniĭ, pentru ca baniĭ prețuluĭ, 43 leĭ băttuțĭ séŭ 172 leĭ prostĭ, să-ĭ întrebuințeze la ecuiparea ómenilorŭ de óste, cerutĭ de către Dabija vodă prin trimișiĭ seŭ Bantășŭ și Arapŭ.

(Archiva Statuluĭ).

† Адекѫ ноі б8тнарїи де МЪРЪЦЖІ. ан8ме. ВАСИЛІЕ старостѣ де б8тнари. ши ІѠНАШКО ДИКУЛ ѡт там (de acollo) ши АѮИНТЇЕ ѡт там. ши ГЕѠРГЇЕ РУСУЛ ѡт там. ши ТОАДЕР а ДОМНЕІ ѡт там. и брат его (și frate seŭ) ВАСИЛЇЕ. ши ДУМИТРАШКО синѫ КЪЗАКУЛ. ши ДУМИТРАШКО синѫ ДИКУЛ. ши ВАСИЛЇЕ синѫ ИСАК. ноі тоци скрїем ши мѫрт8рисим. к8 ачест адевѫрат ѕапис ал ностр8 к8м ам вѫнд8т. нещіе дѣлнице че а8 фост ꙟтре вад8ри. а ноастре а б8тнарилѡр.

че синт де ꙟтро пїꙗтрѫ* че асте лок8л БЕСЕРЕКАНИЛОР спре дѣл пре w wбръжїе че асте пре ден џос деспре лок8л БИСТРИЦЕI пънъ ꙟ СОЧИ с8пт дѣл ꙟтр8 џ8гастр8 че асте 8н б8жрь ꙟ сѣмнеле чѣле бътрѫне ам вънд8т свентеі мънъстири БЕСЕРЕКАНИЛОР кънд а8 вънд8т ши търговецїи д8мбрава ꙗрѫ БЕСЕРЕКАНИЛОР ши нѣ8 дат кълѹгърїи. мг. де леі бът8ци ши ат8нчѣ ꙟмбла лесл д. леі бані прощи шалъі ꙟ ꙁилеле Дабиже вwд. ши ачѣле дѣлнице лѣм вънд8т кънд а8 тримис Дабижѣ вwд. пре д8мнѣал8і пре Костантин Бантъш ши пре Костантин Арап8л. съ фачем wаменн де wасте. дечі ноï навънд че фаче съ рѫдикъм ачѣ невое. ноі нѣм воровит к8 тоцїи ши ам вънд8т ачѣле дѣлнице. БЕСЕРЕКАНИЛОР. ши ꙟтрачастъ токмалъ а8 фост ши д8мнѣал8і КОСТАНТИН БАНТЪШ. ши КОСТАНТИН АРАП8Л. ши ИСАК шолт8ꙁ8л. ши попа IWНАШКО ши ТОДЕРАШКО ХЪРКО. ши алци wръшѣні бътрѫни. ши тинери. ашѣ скрїем ши мърт8рисим ноі к8 ачест адевърат ꙁапис ал ностр8 ши ꙟтр8 8рма ноастрѫ чине съ ва рѫдика де ꙟ фечорїи ноцри са8 ди ꙟ непоцїи ноцри. съ скоаце нескаре ꙁаписе съ маі ꙁикъ а8 трѣбъ к8 ачѣле дѣлнице. ка съ н8 съ маі крѣꙁъ ачѣлѣ ꙁаписе. къ ноі де маре невое лѣм вънд8т ачѣле дѣлнице. ши претр8 маі маре крединцъ. а8 искълит ачеци боꙗри. ши шолт8ꙁ8л а8 п8с печѣтѣ wраш8л8і. ши попа IWНАШКО искълит8ра ши ноі тоци дѣцетеле че съ кѣмъ печеци. съ съ щїе. месица маі ꙁ день. в лѣт ꙁрог.

No. 99.

Fără locŭ, 1672, aprile 15, hărtiă.

Moşnénulŭ Dumitraşco Rusanowski, cu voea tuturorŭ cellorŭ-l'alţĭ moşnenĭ, vinde cumnatuluĭ seŭ Damianŭ vornicŭ părţile sélle din satulŭ Săpotenii pentru 60 leĭ băttuţĭ.

(Archiva Statuluĭ)

† Ядекъ е8 Д8МИТРАШКО Р8САНОВСКІЕ. к8 сор8мѣ НАСТАСІА ши к8 фичорїи нwцрі ан8ме ТОМИЦА. ши ДЪМЇАН. ши IWН. ши фата нwастрѫ САНДА. скрїем. ши мърт8рисим. нwі синг8рі. к8 ачест. ꙁапис. ал нwстр8. прек8м нwі. де а нwастрѫ б8нъ вое. де ниме силиці. ничі. ас8прїці. ам вънд8т. а ноастрѫ дрѣптъ wчинъ. ши мошїе. че ꙗсте парта ноастрѫ ден сат ден СЪПОТѢНИ. партѣ ден с8с. кътъ съ ва алѣџе. ашиждерѣ ши ден к8т8л де џwс. кътъ съ ва алѣџе. партѣ нwастрѫ. ши ден къмп8. ши ден пъд8ре. ши ден апъ. ачаста. wчинъ. ши мошїе. ам вънд8т8. д8мисале. к8мнат8мїе8. л8і ДЪМЇАН. вwрник8л. дрепт8. шѣсъꙁъчі де леі. ка съі фїе. д8мисале. мошїе. ꙟн вѣчі. ашиждерѣ. ши к8кwнилwр д8мисале ши непоцїлор. мошїе. ꙟн вѣчі. де ниме. некълтитъ. ши д8мнѣл8і. к8мнат8 нwстр8. ДЪМИАН. ворник8л. нѣ8 фък8т плата. де тwт. ꙟн мън8ле ноастре ши нѣ8 дат. ачеці бани. че маі с8с скрїе. шѣсъꙁъчі де леі бът8ці деплін. деннаинтѣ д8мисале. л8і Д8Л8МАН. ши денаинтѣ. л8і АНДРЕІ МОЦОК. де РЪПИЧАНІ. ши ВАСИЛІ де WСТЪПЧАНІ. ши IWН wт СТЕФЪНЕЦІ. ши ДАБИЖѢ wт ШЕТРЪРѢНІ. ши МИРWН ХЪЖДЪ8. ши алці м8лці wамені б8ні. мецїꙗші. де прен прец8р. са8 тъмплат ла ачаста токмалъ ши кънд8. са8 фък8т. ачаста. токмалъ. са8 дат. ціре. пре ла тоці. рѫꙁѣшїи. ши фраці къці а8 фwст8. са8 прилежит тwці. ши к8 цирѣ т8т8рwр. са8 фък8т. пентрачеста л8кр8. ка съ аібъ д8мнѣл8і. к8мнат8мїе8. ДЪМЇАН аш фаче. ши дрѣсъ д8мнеціі ши ноі пентр8 крединца. нѣм п8с. печецїле. ши искълит8рїле. ка съ фїе. де крединцъ. съ съ щїе. лѣт ꙁрп. ап. еї. дн (ḑi). (Punerĭ de degete:) Д8МИТРАШКО Р8САНОВСКІЕ. НАСТАСІА вънꙁъторїи (Iscălliţĭ:) Аꙁ (eŭ) МИРОН ХЪЖДЕ8 армаш. † АНДРЕІ (*) братанич (nepotŭ de frate allŭ luĭ) митрополит ВАРЛААМ. писал (amŭ scrissŭ).

(*) Acestŭ Andreiu numindu-se maĭ susŭ *Moţocŭ*, urméză că şi celebrulŭ mitropolitŭ Varlaamŭ era totŭ din acestŭ némŭ.

Imprimeria Statuluĭ.

Abonamentele se facŭ la Tipografia Statuluĭ.

ARCHIVA ISTORICĂ A ROMÂNIEĬ.

Esse uă dată pe septemână cu preţulŭ de 1 galbenŭ pe annŭ.

SUB AUSPICIELE MINISTERIULUĬ JUSTIŢIEĬ, CULTELORŬ ŞI INSTRUCŢIUNIĬ PUBLICE.

Annulŭ I. **Redactor: B. PETRICEĬCU-HĂJDEŬ,** Annulŭ I.

ex-professor superior de istoriă şi statistică, ex-bibliotecar, ex-membru allŭ Commissiunii documentalĭ.

Documente publicate în limbe străine.

No. 100.

Sucéva, 1433, octobre 8.

Stefanŭ vodă hărăzesce luĭ Jurja Atocŭ unŭ satŭ cu dreptulŭ proprieĭ judecăţĭ localĭ, in atternare dela curtea domnéscă din Iaşĭ.

(Originalele slavŭ s'a publicatŭ in *Efemeridele Societăţiĭ Anticuarie Odessane*, t. 2, p. 562).

Cu mila luĭ D-ḑeŭ noĭ **Stefanŭ** vodă, domnulŭ ţerreĭ **Moldoveĭ**, insciinţămŭ cu acéstă carte a nóstră pe orĭ-cine o va vedé séŭ o va auḑi, cumcă acestuĭ adeveratŭ **Jurja Atocŭ** ĭ-amŭ datŭ . . . . . in susulŭ **Sarateĭ**, *unde sunt juḑiĭ Fĕtŭ şi Iliă*; ĭ-amŭ datŭ luĭ uricŭ *cu dreptulŭ proprieĭ judecăţĭ localĭ*, *inse in atternare dela curtea nóstră din Iaşĭ*; acésta să fie pentru ellŭ, copiiĭ luĭ, fraţiĭ luĭ, nepoţiĭ luĭ, strănepoţiĭ luĭ, şi totŭ némulŭ luĭ, neclintitŭ in vecĭ; érŏ hotarulŭ să fie dupŏ hotarele celle vechie . . . . credinta boĭerilorŭ nostri marĭ şi micĭ. A scrissŭ **Donicĭ** grammaticŭ in **Sucéva**, 6942 octobre 8.

No. 101.

Moscva, (către 1498-1499).

Ambassada luĭ Stefanŭ cellŭ Mare către ţarulŭ Ioanne III, indemnându-lŭ de a se impăca cu ginerele seŭ Alessandru, ducele Litvanieĭ, şi de a concerta apoĭ cu toţĭ domniĭ crestinĭ uă ligă contra Turcilorŭ.

(Originalele rusescŭ e publicatŭ in *Акты западной Россіи*, t. 1. p. 182.)

Stefanŭ vodă, cu mila luĭ D-ḑeŭ domnulŭ ţerreĭ **Moldoveĭ**, a poruncitŭ a-ţĭ spune ţie, mareluĭ principe **Ioanne Vasilievicĭ**, aşa: „*Incă* „*maĭ'nainte amŭ fostŭ trimisŭ la voĭ pe ambassadorulŭ* „*nostru diaculŭ Şandru*, ca să vĕ impăcaţĭ cu gi„nerele vostru **Alessandru**, mare-principe allŭ „**Litvanieĭ**; érŏ voĭ attuncĭ prin *ambassadoriĭ* „*nostri Tóderŭ fiiulŭ luĭ Isaĭa şi acellŭ diacŭ* „*Şandru*, şi prin ambassadorulŭ vostru propriŭ „diaculŭ **Mikita**, ne-aţĭ respunsŭ, că ginerele vo„stru **Alessandru** nu voesce a se ţiné de toc„méla cea jurată cu sărutarea Cruciĭ; decĭ, in„ţellegêndŭ noĭ acestŭ lucru, *amŭ trimisŭ şi la* „*ginerele vostru* **Alessandru**, mare-principe allŭ „**Litvanieĭ**, *pe ambassadorulŭ nostru diaculŭ* „*Constantinŭ, care fussese şi la voĭ*, indemnân„du lŭ de a se ţiné de tocmélla cea jurată cu „ sărutarea Cruciĭ şi de zapisele ce aţĭ avutŭ „intre voĭ; şi déca se va indupleca ellŭ a face „acésta, apoĭ attuncĭ voĭ amênduoĭ să vĕ impă„caţĭ şi să vĕ uniţĭ. La invitaţiunea ce ne trimi„teţĭ de a vĕ adjuta in resbellŭ la casŭ de nu „va inceta cérta vóstră cu marele principe **Ales**„**sandru**, noĭ vĕ respundemŭ că nu putemŭ, „de óră ce tu insuţĭ aĭ stăruitŭ de ne-aĭ impăcatŭ „cu ellŭ prin ambassadoriĭ teĭ **Ivanŭ Bersen** „şi diaculŭ **Baliţa**, şi numaĭ dupre stăruinţele télle „amŭ juratŭ pe cruce de a ţiné pacea cu ellŭ.“

Stefanŭ-vodă a maĭ poruncitŭ a-ţĭ vorbi ţie aşa: „*Toţĭ regiĭ şi toţĭ domniĭ crestinĭ şi tóte* „*ţerrele italiane dela appusŭ* (западꙋ италѣискихъ „странъ) *se unescŭ şi se pregătescŭ a sta contra* „*păgânuluĭ: arŭ fi bine ca şi tu, in locŭ de a* „*te certa cu crestiniĭ, să te rădicĭ cu eĭ assupra* „*păgânetăţiĭ.*“

No. 102.

Fără locŭ, (către 1498-1499.)

Alessandru, mare-principe allŭ Litvanieĭ, se plânge luĭ Stefanŭ cellŭ Mare contra ţaruluĭ Ioanne III.

(Originalele russescŭ e publicatŭ la unŭ locŭ cu documentulŭ ce urméză, şi din care se cunnósce şi cupprinsulŭ luĭ, incâtŭ nu credemŭ de trebuinţă a-lŭ maĭ traduce aicĭ.)

No. 103.

Fără locŭ, (cătră 1498-1499.)

La ambassada diaculuĭ Bohusz, venitŭ dela Alessandru principele Litvanieĭ, Stefanŭ cellŭ Mare respunde prin ambassadorulŭ seŭ diaculŭ Costea următóriele: 1. Sólulŭ moldovenescŭ s'a intorsŭ dela Moscva fără să fi pututŭ imblândi pe ţarulŭ Ioanne III in favórea Litvanieĭ; 2. Unŭ solŭ moscovitŭ a sositŭ la Sucéva pentru a arreta, cumcă insuşĭ principele Alessandru a fostŭ causa rumperiĭ păciĭ; 3. Stefanŭ-vodă a datŭ instrucţiunĭ atâtŭ solulúĭ moscovitŭ, precum şi diaculuĭ Costea, care va păşi din Litvania la Moscva, pentru ulteriórа sollicitare a impăcăriĭ; 4. In aceeaşĭ affacere s'a trimisŭ unŭ solŭ moldovenescŭ şi la hanulŭ Mendli-ghiraĭu; 5. Stefanŭ vodă însărcinéză pe diaculŭ Costea de a stărui ca Litvania să estradea pe emigranţiĭ moldovenĭ şi să se plătéscă starostelui de Hotinŭ Teodorŭ 120 galbinĭ, împrumutaţĭ diaculuĭ Bohusz pentru rescumpĕrarea uneĭ dómne polóne din mânele unuĭ Ovreŭ.

(Originalele russescĭ s'a publicatŭ in *Акты Западной России*, t. 1, p. 183.)

Aţĭ trimisŭ către noĭ pe ambassadorulŭ vostru, diaculŭ **Bohusz**, *amintindu-ne ambassadele trecute*, prin carĭ ne-aţĭ fostŭ insciinţatŭ despre affacerea cu socrulŭ vostru şi cuscrulŭ nostru mare-principele **Moscovieĭ**, cum a călcatŭ jurâmentulŭ tractatuluĭ păciĭ şi cum a năvăllitŭ in ţérra vóstră făcêndu-vĕ marĭ pagube; érŏ noĭ chiarŭ attuncĭ, pentru hatărulŭ graţieĭ vóstre, amiculuĭ nostru ĭubitŭ, spediarŏmŭ unŭ ambassadorŭ allŭ nostru la mare-principele **Moscovieĭ**, indemnăndu-lŭ de a se infrêna şi a reintra in pace cu voĭ; care ambassadorŭ s'a şi intorsŭ fără nicĭ unŭ resultatŭ, precum vĕdŭ că v'aţĭ priceputŭ şi graţia vóstră. Să sciţĭ inse, că într'unŭ timpŭ cu acestŭ noŭ ambassadorŭ allŭ vostru diaculŭ **Bohusz** a venitŭ la noĭ şi unŭ ambassadorŭ dela mare-principele **Moscovieĭ**, care ne-a spusŭ, in numele domnuluĭ seŭ, că ellŭ arŭ dori a mânţiné pacea, dérŏ a călcat-o nu ellŭ, ci aţĭ călcat-o graţia vóstră; şi anume: attuncĭ cândŭ aţĭ făcutŭ cu ellŭ allianţă de pace şi aţĭ cerutŭ in căsătoriă pe fiĭă-sea, boĭeriĭ vostri s'aŭ invoitŭ cu boĭeriĭ moscoviţĭ, ca principésa se remână in legea grecéscă şi tu să n'o silescĭ de a priimi legea lătinéscă, pentru care lucru aĭ şi garantatŭ inscrisŭ; érŏ dupŏ aceea tu nu te aĭ ţinutŭ de cuvîntŭ, ci aĭ inceputŭ a sili pe fiĭă-sea de a priimi legea lătinéscă, şi nu numaĭ atâta, ci incŏ nicĭ nu scriĭ către socru-teŭ ca titlulŭ stipulatŭ in tractatulŭ vostru, aĭ correspundinţă cu duşmaniĭ seĭ fiiĭ hanuluĭ **Ahmedŭ** (Охмат) şi cu alţĭ vrăjmaşĭ aĭ luĭ, pe carĭ iĭ intărâţĭ incontra'ĭ, şi maĭ multe altele de acestŭ felĭu. Ne-a maĭ spusŭ ambassadorulŭ moscovitŭ, cumcă chiarŭ acum aĭ pusŭ pe lóngă fiĭa mareluĭ principe pe apostatulŭ din legea grecéscă vlădică de **Smolensk**, şi pe episcopulŭ de **Vilna**, şi pe călugĕriĭ bernardinĭ, silind'o să se lăpede de legea grecéscă şi să priiméscă pe acea lătinéscă; şi pe acellŭ vlădică de **Smolensk**, şi cu episcopulŭ de **Vilna**, iĭ maĭ trimiseşĭ şi către cnesiĭ şi boieriĭ şi altŭ popórŭ russescŭ, suppuşĭ ţie şi carĭ se ţinŭ de legea grecéscă, indemnându-ĭ in numele teŭ de a priimi legea latinéscă. Aceste sunt causele purtăriĭ actualĭ a mareluĭ principe, care ellŭ singurŭ nu e mulţumitŭ de rumperea păciĭ, şi ḑice că arŭ dori să fi remasŭ maĭ bine cum aţĭ fostŭ in allianţă şi inrudire şi bună amiciă pentru totŭ-d'a-una. Déca sunt adeverate celle de maĭ susŭ, apoĭ vina fiindŭ a graţieĭ télle, gândesce-te singurŭ acum la modulŭ de a te descurca. Şi noĭ incŏ bucuroşĭ vomŭ face totŭ ce ne va sta in putere. Ambassadorulŭ nostru, pe care vi-lŭ trimitemŭ acum, diaculŭ **Costea**, este insărcinatŭ de a merge de acollo la mare-principele **Moscovieĭ**, totŭ in interessulŭ graţieĭ vóstre; căcĭ noĭ, dupre tractatulŭ şi jurâmentulŭ prin care suntemŭ legaţĭ cu graţia vóstră, şi in casulŭ de faciă şi in alte casurĭ, vomŭ lucra pentru graţia vóstră, amiculŭ nostru ĭubitŭ, ca pentru noĭ-inşine. Pe ambassadorulŭ nostru insocesce ambassadorulŭ moscovitŭ, care se intórce dela noĭ şi căruĭ amŭ datŭ şi luĭ instrucţiunĭ către domnulŭ seŭ: aşa dérŏ, să ne faceţĭ pe voiă de a-ĭ lăssa pe amênduoĭ să trécă in linisce prin ţérra vóstră, căcĭ e pentru binele, érŏ nu pentru reulŭ graţieĭ vóstre.

Să maĭ sciţĭ, că *amŭ trimisŭ unŭ ambassadorŭ allŭ nostru şi la Mendli-ghiraĭ hanulŭ Crimuluĭ, totŭ in cestiunea ce vĕ interesséză*; şi cum se va intórce, pe dată vĕ vomŭ insciinţa despre resultatŭ pe graţia vóstră.

(Cuvintele ambassadoruluĭ moldovenescŭ:)

Domnulŭ meŭ **Stefanŭ-vodă** a poruncitŭ a-ţĭ spune graţieĭ télle aşa; „ La voĭ se dosescŭ „ maĭ mulţĭ **Românĭ**, fugiţĭ din ţérra **Moldo-** „ **veĭ**, pe carĭ graţia vóstră să-ĭ trimitteţĭ

„ inapoĭ in **Moldova**, in puterea tractatuluĭ.
„ De assemenea să sciţĭ, că ambassadorulŭ graţieĭ
„ vóstre, acestŭ diacŭ **Bohusz**, *a găssitŭ in Moldova*
„ *la unŭ Ovreŭ* (в одного Жида) *uă dómnă polo-*
„ *nă, rescumperată din robia tătărescă, şi neavêndŭ*
„ *banĭ ca săplătéscă Ovreuluĭ, a pusŭ kizeşŭ pe boie-*
„ *rulŭ nostru Teodorŭ, staroste de Hotinŭ, pentru su-*
„ *ma de 120 galbenĭ ungurescĭ roşiĭ*, obligându-se
„ prin inscrissŭ a trimitte datoria la **Hotinŭ** la
„ ḑiŭa Innălţăriĭ Domnuluĭ; aşa dérŏ, graţia vó-
„ stră să porunciţĭ acestuĭ **Bohusz** a urma cu
„ plata. "

No. 104.

Fără locŭ, 1535, martiŭ 22.

Petru vodă Rareşŭ hărăzesce luĭ Toma, purcalabŭ de Cĭobĕrciŭ, uă pustietate peste Prutŭ cu dreptulŭ de a-şĭ colonisa acollo unŭ satŭ.

(Originalele slavonŭ s'a publicatŭ in *Efemeridele Societăţiĭ Anticuarie Odessane*, t. 2, p. 563).

† Cu mila luĭ D-ḑeŭ noĭ **Petru** vodă, domnulŭ ţerreĭ **Moldoveĭ**, insciinţămŭ prin acéstă carte pe orĭ-cine o va vedé séŭ o va auḑi, cumcă acéstă adeverată slugă a nóstră credincĭosulŭ **Toma**, *purcalabulŭ de Cĭobĕrciŭ* (Чобрзчїоу), ne-a servitŭ cu credinţă şi cu dreptate, pentru care dreptŭ-credincĭósă a luĭ slujbă către noĭ l'amŭ miluitŭ cu deosebita nóstră graţiă, dându-ĭ in ţérra nóstră moldovenéscă *unŭ locŭ pustiŭ* pe **Botna**, intre **Dobra** şi **Oalle**, *unde este marele Chişinĕŭ* (Бєликїи Кешенєвъ), *ca să-şĭ aşeḑe acolio unŭ satŭ* care să-ĭ fie dela noĭ uricŭ cu totŭ venitulŭ, şi copiilorŭ luĭ, şi nepoţilorŭ luĭ, şi strănepoţilorŭ luĭ, şi prestrănepoţilorŭ luĭ, şi la totŭ némulŭ luĭ, cine i se va allege maĭ de aprópe, neclintitŭ in vecĭ, cu *hotarele căte vorŭ fi de adjunsŭ pentru aşeḑarea unuĭ satŭ*. Incredinţătoriĭ: domnia nóstră supra-scrisă noĭ **Petru** vodă, şi pré-ĭubiţiĭ nostri fiĭ **Iliaşŭ** şi **Stefanŭ**, şi boiariĭ nostri: panulŭ **Huru** vornicŭ, panulŭ **To'raşénŭ**, panulŭ **Scripcă**, panulŭ **Vladŭ** şi panulŭ **Tóderŭ** purcalabiĭ de **Hotinŭ**, panulŭ **Dancĭu** şi panulŭ **Licĭu** purcalabiĭ de **Némţŭ**, panulŭ **Crăcĭunŭ** şi panulŭ **Tóderŭ** purcalabiĭ de **Cetatea nouă** (Romanŭ), panulŭ **Mihu** portarŭ de **Sucéva**, panulŭ **Dragşénŭ** spatarŭ, panulŭ **Mătieşŭ** visternicŭ, panulŭ **Albota** postelnicŭ, panulŭ **Popescu** păharnicŭ, panulŭ **Colunŭ** stolnicŭ, panulŭ **Draxe** comisŭ, şi toţĭ boiariĭ nostri moldovenescĭ marĭ şi micĭ; érŏ dupŏ mórtea nóstră etc. (formula ordinariă). . . . . A scrisŭ **Dumitru** . . . . 7043 luna martiŭ 22.

No. 105.

Zolkiew, 1707, aprile 20.

Imperatulŭ Petru cellŭ Mare insărcinéză pe Apostolŭ Kighecĭ de a forma unŭ stégŭ de Românĭ călărĭ cu léfă pentru trebuinţa proiectatuluĭ resbellŭ.

(Testulŭ russescŭ s'a publicatŭ in *Полное собранiе законовъ*, t. 4, p. 379)

Petru cu mila luĭ D-ḑeŭ ţarŭ etc. Adressămŭ acestŭ patentŭ allŭ maĭestăţiĭ nóstre către nobiliĭ şi ostaşiĭ de rêndŭ din poporulŭ românŭ, declarându, că *amŭ creḑutŭ de cuviinţă, pentru resbellulŭ de faciă, de a avé in armata nóstră uă căllărime compusă din Românĭ*, pentru care lucru, dândŭ acestŭ patentŭ allŭ maiestăţiĭ nóstre la mâna d luĭ **Apostolŭ Kighecĭ**, *care urméză a fi capŭ allŭ stéguluĭ românescŭ* ce este de a se forma, l'amŭ autorisatŭ de a priimi in serviciulŭ nostru numerulŭ recommendatŭ de officiărĭ şi soldaţĭ **Românĭ**, pe carĭ ne va presinta pentru campania viitóriă conformŭ deosebiteĭ instrucţiunĭ ce ĭ-amŭ datŭ şi cĭrora ĭĭ promittemŭ *următorulŭ salariŭ pe annŭ: rotmistrii ca 10 soldaţĭ, locotenenţiĭ ca 4 soldaţĭ, stegariĭ ca 3 soldaţĭ, soldaţiĭ: căte 12 ruble, 15 tallerĭ pentru cumpĕrarea cailorŭ, şi cuartiere de érnă*; érŏ pentru plata acestorŭ appuntamente amŭ trimissŭ uă somma prin unŭ osebitŭ commissarŭ allŭ nostru pe lângă d. **Kighecĭ**. Spre mărturia acesteĭ promissiunĭ autentice amŭ poruncitŭ de a se pune la acestŭ patentŭ sigilliulŭ maiestăţiĭ nóstre. Datŭ in **Zolkiew**, 1707, aprile 20. (Iscălitŭ:) **Petru**.

No. 106.

(Zolkiew, 1707, aprile)

Imperatulŭ Petru cellŭ Mare reguléză modulŭ formăriĭ stéguluĭ românescŭ, incredinţatŭ luĭ Apostolŭ Kighecĭ.

(La unŭ locŭ cu documentulŭ precedinte)

1. D. **Kighecĭ** să priiméscă in serviciulŭ maiestăţiĭ sélle ostaşĭ bunĭ şi instruiţĭ din poporulŭ românŭ: 2 rotmistri, 3 locotenenţĭ, 3 stegarĭ şi 300 soldaţĭ.

2. Să li se promittă salariŭ în conformitate cu cupprinsulŭ patentuluĭ maiestăţiĭ sélle, affară de deosebite gratificaţiunĭ pentru credinciόse servicie.

3. Summa, trimissă acum prin commissarulŭ maiestăţiĭ sélle, să se plătéscă, cu assistenţa d-luĭ **Kigheci,** la totĭ officiăriĭ şi soldaţiĭ românĭ presinţĭ, luându-se adeverinţe.

4. Rotmistriĭ, locotenenţiĭ şi stegariĭ vorŭ iscăllifiă-care pentru compania respectivă, fiindŭ res punḑĕtorĭ la casŭ de desertarea vre-unuĭ soldatŭ, pentru a nu se dilapida baniĭ maiestăţiĭ sélle.

5. Despre toţĭ officiăriĭ séŭ soldaţiĭ morţĭ, fugiţĭ, uccişĭ şi căḑuţĭ în robiă, se va adduce la scirea generalilorŭ respectivĭ.

6. Să se adune toţĭ ómeniĭ în **Snétinŭ** şi in ocolulŭ **Samborului,** pentru care scopŭ se şi vorŭ trimitte prin commissarulŭ nostru ordine către officiăriĭ de dragonĭ, afflătorĭ în acelle locurĭ.

7. D. **Kigheci** va presinta la cancellaria diplomatică de resbellŭ registrulŭ nominale allŭ tuturorŭ **Românilorŭ**, priimiţĭ în serviciulŭ maiestăţiĭ sélle.

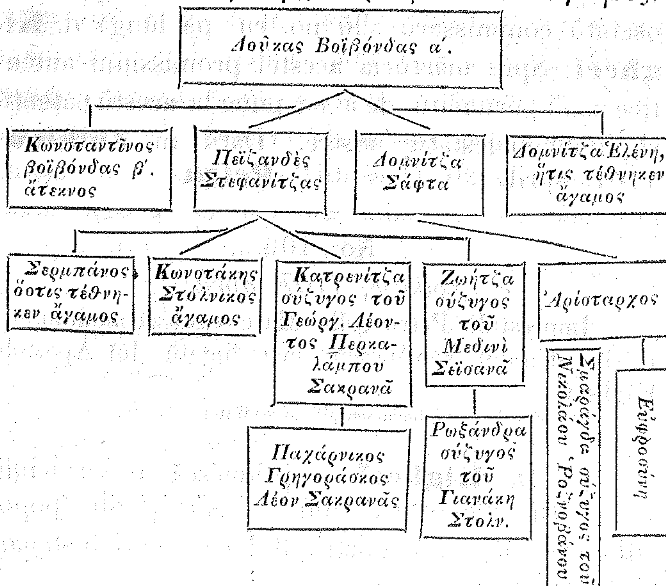
No. 107.

Fără dată şi locŭ (către 1810)

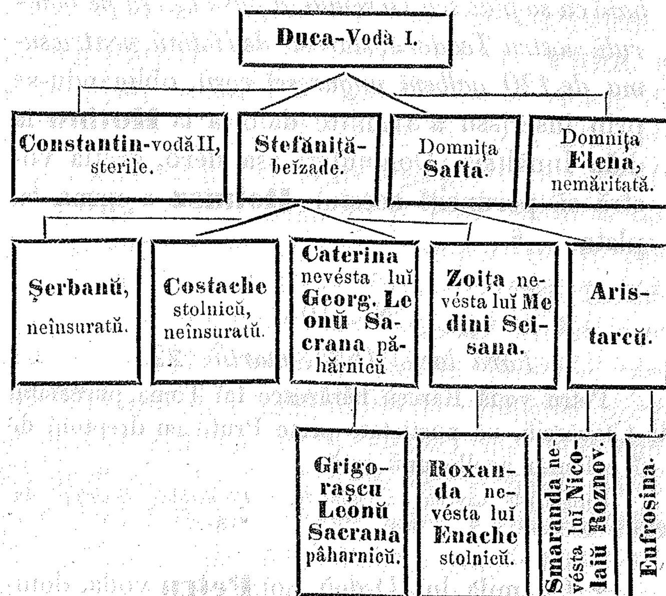
Genealogia posterităţiĭ luĭ Duca-vodă, compusă dupre documente, de D. Magnetŭ.

(Unŭ calcotipŭ in folio publicatŭ numaĭ în câte-va essemplarie din carĭ unulŭ se păstrézā la d. Grigoriŭ Leonŭ, proprietarulŭ in Bessarabia)

Η γεννεολογία τῶν Ἐκβλαστησάντων ἐκ τῆς Ῥίζης τοῦ Ὑψηλοτάτου τούτου, Αὐφθέντου καὶ Ἡγεμόνος Χρηματίσαντος πάσης Μολδαβίας Κυρίου Κυρίου Δούκα Βοϊβόνδα Πρώτου. Ἐκαταστρώθη δε, ἀπὸ τὴν καθολικὴν καταγραφὴν τὴν διαδοχικῶς σωζομένην, παρ' ἐμοῦ Δ. Μάγνητος.

Genealogia odraslelorŭ din rădecina Inălţimeĭ Sélle Domnuluĭ şi Principeluĭ stăpânitorŭ a tótă **Moldova**, D. D. **Duca** vodă I; compusă, *dupre materialele remase la mostenitorĭ*, de D. **Magnetŭ.**

Documente inedite în limbe străine.

No. 108.

Tergovisce şi Argeşŭ, 1439, septembre 8, pergamenă.

Vladŭ vodă Draculŭ accórdă neguţitorilorŭ din tótă Polonia, Galiţia şi Moldova, libertatea commerciuluĭ in Valachia şi a trecerii in Turcia, plătindu-se vamă esceptiunale de 2 fiorinĭ unguresci in Rimnicŭ; şi vamă ordinariă in celle-l'alte oraşe.

(La Archiva municipale din Leopole, fascieulŭ 519).

✝Въ Христа Бога благовѣрни и благочестивы и христолюбивы и богѡм помазанны и самодрьжавны. Іѡ Влад воивода. милостїѫ божїеѫ и божїемь благым произволенїемь. ѡбладѫщѫми и господствѫщѫми. въсеи земли Ѹгровлахїискои, даже и до великаго мора ѡбладѫѫ пачеже и на Ѹгрьскои земли Ѡмлашѫ и Фагарашѫ херцегь. благопроизволи. господствоми своимь благым произволѣнїемь. чистым и свѣтлим сердцемъ. и дарихъ. сы въсечестны. и благоѡбразны. и прѣдпочитанны. иже. над въсеми чистии даровь. настоѫщи. хрисовѫлъ. господствами. пачеже ѹчиних више. ради прошенїа прїателi господствами. еже сѫт местичи ѿт Кракова. по имению Мартин Хмил. и Станиславь Дивны. бѫдѫчи местич въ Львове (?).

тако ꙁаписах. сы честныи лист господствами. сѫ вѣрѫ. и сѫ ѡбещанїемь. и даю вѣданїе. вѫсемь. кȣпцем. и вѫсекомȣ человѣкȣ. атко би хотел, до ꙁемли. господствами. доити ѿ вѫсеи лѣцкои ꙁемли. ѿ Кракова. ѿ Львова. и ѿ иних мѣсть. и ѿ рȣскїѫ ꙁемли. и ѿ молдовѫскои ꙁемли. вѫсекы человѣкь. и вѫсекы кȣпецѫ. хто ȣꙁрит сы лист господствами. или ȣслишит его чьтȣчи. и тко би хотел доити сь кȣпїѡм. бȣди сь конмѫ либо трьгом вьсекы человѣкѫ да идеть. вьсекы человѣкь вѫ ꙁемлѫ господсвами. мирно и слободно. да поидетѧ. нечего. не боесе. а мито да платит. на Рибныкȣ вѫсекы человѣкь. ѿ единого воꙁа. два флорини. вѫгрѫцкы а по иних мѣстох. да платит правое мито. како и мо (*sic*) людїе. даваѫть. а потѡм. слободно да ходить. хто либо хотел ѿ вас и до тȣрскои ꙁемли. поити еще можеть мирно и слободно ходити. давши. правое. мито. сїе ꙁаписахь вамь. кȣпцемѫ. на вѣчни вѣкы. непотькновено. до живота господствами. по смерти же господствами. и до живота сыновь господствами. Мирча. и Влад. и Радȣл. или ини кого иꙁберѣть Господь Богь бити господинь влашскои ꙁемли. по грѣхѡмь нашимѫ. или ѿ иноплѣменныкь. да аще почѫтеть etc. (formula ordinariă) и на тѡм вѫсѣмь врѫхȣписанным. вѣра. и дȣша господствами. и вѣра и дȣша сыновь господствами. и вѣра жȣпана Тȣдора. и вѣра жȣпана Татȣла великѡго дворника. и вѣра жȣпана Нанȣла. и вѣра жȣпана Воико. и вѣра жȣпана Манѣ Ѹдрища. и брат его Стоика и вѣра жȣпана Іарчȣла. и вѣра жȣпана Радȣла Борчева. и вѣра жȣпана Станчȣла Хоноа. и вѣра Стефана логофета. и вѣра Димитра спатарѣ и вѣра Шербана вистїера. и вѣра Семена столника, и вѣра Микле пахарника. и вѣра Бладе комиса. ꙁа повеликое же ȣтврѫжденїе велели есми. нашемȣ вѣрномȣ. писарю. Михаилȣ. сы лист. приправи. и нашȣ. вѣликȣ. печать. привесити. а дана. вѫ. Ꙗргишю писана же вѫ Трѫговищи. мѣсица Септевра и день бл҃ѣт / ѕцми.†

† In Cristŭ D-ḑeŭ pré-credincĭosulŭ şi pré-piosulŭ şi de Cristŭ iubitorŭ şi de D ḑeŭ unsŭ şi *autocratŭ Ioanne* **Vladŭ** vodă, cu mila luĭ D-ḑeŭ şi cu d-deésca buna-voinţă stăpânindŭ şi domnindŭ peste tótă ţérra ungro-români *pônĕ la oceanŭ*, şi *ducele* **Amlaşuluĭ** şi allŭ **Făgăraşuluĭ** in ţérra ungurésca; amŭ bine-voitŭ domnia mea cu a mea bunā voinţă, din pură şi luminată ânimă, şi amŭ eliberatŭ acestŭ onorabile şi cuviosŭ şi pré-respectabile maĭ pre susŭ de tóte cinstitele darurĭ crisovŭ allŭ domnieĭ melle, maĭ cu sémă fiindŭ rugatŭ şi decătre *amicií domnieĭ melle* originarĭ din **Cracovia** anume **Martinŭ Hmil** şi **Stanislavŭ Divny**, care sunt tergoveţĭ in **Leopole**; decĭ, amŭ scrisŭ acéstă cinstită carte domnéscă cu credinţă şi cu promissiune, insciinţândŭ pe toţĭ neguţitoriĭ şi pe toţĭ ómeniĭ, carĭ arŭ dori să vină in ţérra domnieĭ melle *din tótă ţérra polonă, din Cracovia, din Leopole, şi din alte oraşe, din Galiţia, din Moldova*, orĭ-care omŭ şi orĭ-care neguţitorŭ, dupŏ ce va vedé séŭ va auḑi acéstă carte domnéscă, şi va dori a se abbate aicĭ cu negoţulŭ, cu orĭ-ce felĭu de marfă, acella să vină in pace şi in libertate, să vinḑă ce are şi să cumpere ce-ĭ place, şi apoĭ să se intórcă in pace şi in libertate, fără nicĭ uă frică; *éră vamă se va plăti la Rimnicŭ de carrŭ căte 2 florinĭ unguresci, şi in celle-l'alte locurĭ vama cea dréptă, precum plătescŭ şi ómeniĭ meĭ; şi după aceĭa vorŭ fi liberĭ de a merge in pace şi la ţérra turcéscă, cine va vré, in urma plăţeĭ vameĭ celleĭ drepte.* Acésta vĕ inscriŭ vouĕ, neguţitorilorŭ, pentru vecĭĭ vecilorŭ, pône la mórtea domnieĭ melle, şi pentru cursulŭ vieţeĭ *fiilorŭ meĭ Mircé, Vladŭ şi Radŭ,* séŭ şi orĭ-cine se va allege dela D-ḑeŭ a fi domnŭ ţerreĭ românescĭ *din altŭ némŭ, pentru peccatele nóstre*, acella să respecte etc (blăstemulŭ ordinarŭ cu Iuda, Aria şi părinţiĭ din Nichea); érŏ pentru tóte celle supra-scrisse este *credinţa şi suffletulŭ* domnieĭ melle; şi *credinţa şi suffletulŭ fiilorŭ* domnieĭ melle; şi credinţele boierilorŭ: jupânulŭ **Tudorŭ**, jupânulŭ **Tatŭ** mare vornicŭ, jupânulŭ **Nanŭ**, jupânulŭ **Voĭcŭ**, jupânulŭ **Manea Udrisce** şi fratele seŭ **Stoĭca**, jupânulŭ **Iarciu**, jupânulŭ **Radu** alŭ luĭ **Borce**, jupânulŭ **Stanciu Honâŭ, Stefanŭ** logofetŭ, **Dimitru** spatarŭ, **Şerbanŭ** vistierŭ, **Semenŭ** stolnicŭ, **Micle** păharnicŭ, **Radu** comisŭ; érŏ pentru maĭ mare intăritură amŭ poruncitŭ credincĭosuluĭ nostru *scriitorŭ* **Mihailŭ** a scri acéstă carte şi a anina către ea pecetea nóstră cea mare. *Datŭ in Argeşŭ, éră scrisŭ in Tergovisce*, septembre 8, annulŭ 6948.

No. 109.

Hărlĕŭ, 1519, iuniŭ 30, pergamenă.

Stefanŭ vodă cellŭ Tênerŭ intăresce păharniculuĭ Dragotĭ Sacuénulŭ acuisiţiunea satuluĭ Cordărenii dela fiica luĭ Andreĭca cordarulŭ *(arcufex)* şi a jumetăţiĭ din satulŭ Verbia dela copiiĭ luĭ Tolocĭco

(Archiva Statuluĭ. Recommendămŭ acestŭ documentŭ ca unŭ modelŭ de calligrafiă română vechiă pentru unŭ album paleograficŭ)

† Милостїю Божїею мы Стефан воивода. господарь земли молдавскои. знаменито чиним. ис сим нашим, листом. вьсѣм кто на нем вьзрит, или его чтѹчи ѹслышит. Wже тот истиннїи наш вѣрныи пан Драгота Сакѹѧноуа чашник. слоужил прѣжде съѣто почившим дѣдѹ нашемоу Стефанѹ воеводї. и рwди-телю нашемоу Богданѹ воеводї право и вѣрно. а днес слѹжит нам право и вѣрно. тѣмже мы видѣвше его правоую и вѣрною слѹжбоу до нас. жаловали есмы его wсобною нашею милостїю. дали и потврьдили есмы емоу его правое wтнинѹ и змѣненїе и выкѹпленїе его що wн проминѣл и кѹпил при днех родїтелѣ господствамы Богдана воеводї. едно село на Юбанѣсѹ под высокою доубровою на имѣ Кордарѣни. що wн . . . дwчки Андреика кордарѣ оунѹка старого Юбана. и ис привилїе що имал дѣд его Юбан старїи wт прѣдѣда нашего Алезандра воеводи. и дал им на тое село на Кwрдарѣни вькѹпленїе свое едно селw за Прѹтом под деринами где были ватаманове Калиман. и Iаким и Лѹкач. и еще им придал кь томоу селоу тп злат татарскых. и також потврьдили есмы емѹ половина села Вербїа що по тои сторони Жежїи вышнѹю част. щоже wн кѹпил тотѹ половина села wт дѣти Толочкови оунѹка Влада и ис привилїе дѣда их Влада що он имал wт прѣдѣда нашего Алезандра воеводї. и дал им за тотѹ половина села сн злат татарскых. тое вьсе вышеписанное да ест емоу и wт нас оурикь сь вьсем доходом. емоу и дѣтѣм его и ѹнѹчатом его. и прѣоунѹчатом его. и вьсемоу рwдѹ его кто са емоу изберет наиближнїи непорѹшено николиже на вѣкы. а хотар томѹ селѹ що на Юбанѣсѹ под высокою дѹбровою на има Кwрдарѣни. да ест wт оусих сторwн по старомѹ хотарѹ. а пак хотар тои половини села Вербїа що по тои сторони Жижи вышнѹю част. да ест wт вьсего хотара половина а wт иныих сторwн по старомѹ хотарѹ покѹда из вѣка wживали etc. писал Доумитрѹ Попович оу Хрьловѣ бълѣтw зкз месица їоунїа л: †.

† Cu mila luĭ D-ḑeŭ noĭ **Stefanŭ** vodă etc. insciinţămŭ prin acéstă carte a nóstră pe orĭcine o va vedé séŭ o va auḑi, cumcă acestŭ adeveratŭ allŭ nostru panŭ **Dragotă Sacuénulŭ** păharnicŭ *a servitŭ cu dreptate şi cu credinţă de 'ntâiu la sântŭ-reposaţiĭ moşulŭ nostru Stefanŭ-vodă şi părintele nostru Bogdanŭ-vodă, éră acum servesce nouĕ cu dreptate şi cu credinţă,* pentru care dreptŭ-credincĭósă a luĭ slujbă către noĭ, miluindu-lŭ cu deosebita nóstră graţiă, noĭ ĭ-amŭ intăritŭ a luĭ dréptă proprietate, schimbătură şi cumperătură din ḑillele părinteluĭ domnieĭ melle **Bogdanŭ-vodă**, unŭ satŭ pe **Iubănésa** sub dumbrava cea naltă a nume **Cordărenii** dela . . . fiica luĭ **Andreĭca** *cordarŭ*, nepóta betrânuluĭ **Iubanŭ**, pe basea actuluĭ ce avuse moşulŭ seŭ betrânulŭ **Iubanŭ** dela strămoşulŭ nostru **Alessandru**-vodă, pentru care satŭ iĭ dede eĭ in schimbŭ **Dragotă Săcuénulŭ** cumperătura sea unŭ satŭ peste **Prutŭ** sub córnă (?) (*) *unde aŭ fostŭ vătămaniĭ* **Calimanŭ, Iachimŭ,** şi **Lucacĭu**, şi-ĭ maĭ dede şi unŭ adausŭ de 380 *zloţĭ tătăresci;* de assemenea ĭ-amŭ intăritŭ luĭ jumetatea satuluĭ **Verbia** de peste **Jijia**, partea de susŭ, cumperată dela copiiĭ luĭ **Tolocĭco** nepoţiĭ luĭ **Vladŭ**, pe basea actuluĭ ce avuse moşulŭ lorŭ **Vladŭ** dela strămoşulŭ nostru **Alessandru** vodă, pentru care jumetate de satŭ a plătitŭ panulŭ **Dragotă Sacuénulŭ** 250 *zloţĭ tătăresci*; tóte acelle maĭ susŭ-scrisse să-ĭ fie şi dela noĭ uricŭ cu totŭ venitulŭ, luĭ şi copiilorŭ luĭ, etc. érŏ hotarulŭ acelluĭ satŭ pe **Iubanésă** sub dumbrava cea naltă a-nume **Cordărenii** să fie din tóte părţile dupŏ hotarulŭ cellŭ vechiu, precum şi hotarulŭ aceĭ jumetăţi din satulŭ **Verbia** etc. A scrissŭ **Dumitru Popovicĭ** in **Hărlêŭ** in annulŭ 7027 luna iuniŭ in 30:†

Documente inedite române.

No. 110.

Fără locŭ, 1636, octombre 7, hărtiă.

Fecĭoriĭ luĭ Cocĭobanŭ din Românescĭ vindŭ monastiriĭ Bisericaniĭ unŭ territoriŭ pentru 2 boĭ căte 6

(*) Acéstă e insemnarea cuvîntuluĭ „deren" russesce; óre nu va fi maĭ nemeritŭ de a lua „derenev" din testulŭ slavonŭ allŭ documentuluĭ in sensulŭ de „dera" serbescŭ, adecă *unŭ gardŭ stricatŭ ?*

galbenĭ şi 15 potroĭnicĭ boulŭ, 2 oïe, şi 12 merţe de grâŭ căte 4 potroĭnicĭ merţa.

(Archiva Statuluĭ).

† Ядекъ е8 КРЪСТЇЯН ши ИЛѢ фечорїи л8і КОЧОБЯН де ꙟ РОМЪНЕЩИ мъртврисим нои к8 чест ꙁапис ал ностр8 к8м нои де б8нъ вое а ноастрѫ де ниме невоици. ниче ꙟдемнаци. ам вънд8т 8н пъмънт8 ꙟ фр8нте ши престе тот лок8л. свентеи мънъстири БЕСЕРЕКЯНИЛОР ла сат ла РОМЪНЕЩИ пре лънгъ моара мънѫстиреи. дереп дои бои б8ни. бич8л8ици дереп доиспрѫꙁѣче галбени. ши л (30) де потроїнич. ши доѡ ѡі. ши доѡспрѫꙁѣче мирце де пъине. къте патр8 потриничі мирца. ши ꙟтрачѣстѫ токмалѫ л8 фост юꙁбаша ПЕПЕЛѢ ЧИРЕШ ши ъъта-в8л СКЪНТѢЕ. ши ЛѸПѸЛ кълѫрашюл. ши БЯСИЛЇЕ ЛѸКОЧ. ши КРѪЧЮН кълѫрашюл. ши БѠР-БИНЪ кълѫгѫр8л. ши ГЪРБОБИНѪ кълѫгѫр8л. ши де ꙟнаинтѣ а м8лци ѡамени б8ні де пре ꙟпреџюр меџиѩші. ши маи маре крединцъ нѣм п8с печецилe ноастре ка съ съ креꙁѫ ачѣстѫ а ноастрѫ скрисоаре. † в лѣто ꙁрме мѣсица ѡк ꙁ. (şésse peceţĭ)

No. 111.

Iaşĭ, 1639, aprilie 20, hărtiă.

Vasiliŭ vodă Lupulŭ renduesce uă cercetare pentru a vedé décă in adevĕrŭ stolniculŭ Dumitraşcu a strămutatŭ stălpiĭ hotarnicĭ şi a luatŭ nesce bucate de pre moşia Fitzingescii a monastiriĭ Bisericaniĭ, pedepsindu-se vinovatulŭ cu restituirea bucatelorŭ, ĕră pentru strămutarea stĕlpilorŭ plătindŭ fisculuĭ 12 boĭ.

(Archiva Statuluĭ).

Iѡ БЯСИЛЇЕ вѡевода etc. датам картѣ домнїи мѣле боıарен8л8і ностр8. чинстит ши крединчѡс л8і ГЯБРИЛЯШ логофът8л чел маре. ши пре чине ва тримите ка съ ліеъ а стрънџе ѡамені б8ни ши бътръни. де преинпреџюр съ сокотѣскъ ла хотар8л сат8л8ї ФЕЦИНГЇЕЩИЛОР. съ ка8те де ниџе стълпи че са8 жел8ит р8гъторіи ноштри. кълѫгъріи де ла БЕСЕРЕКЯНИ къ лѣ8 скос де 8нде ıа8 п8с хотарничіи ши де ниџе пъине че а8 ꙁъс къ лѣ8 л8ат ДѸМИТРЯШКО столник8л. де се ва афла къ лѣ8 скос стълпїи. ка съ хїе таре ши п8тѣрник к8 картѣ домнїи мѣле а л8а хатаам8л бї кої ши съі ад8къ аічѣ ла домнїѣ мѣ. ши съ ꙟ ши ачѣ пъіне съ ѡ дѣ кълѫгърилор. ши лок8л съш џїе кълѫгърїи. пре 8нде ле сп8н диръселе. ши пре 8нде лѣ8 хотърът хотарничїи. ши лѣ8 п8с стълпи. дирепт8 ачѣꙗ ниме съ н8 к8тѣꙁе а цинѣ са8 а ѡпри ꙟнаинтѣ кърцїи ноастре. † Сам господинъ велѣл. (pecete) пис 8 ІЯС влѣт ꙁрмꙁ ап к. (Iscăllitŭ:) ГЯБРИЛЯШ вел логофет.

No. 112.

Fără locŭ, (1644, octombre) (*), hărtiă.

Dupre porunca luĭ Vasiliŭ vodă, George Boţulŭ delimitézĕ hotarele satuluĭ Silisce allŭ monastiriĭ Pângăraţŭ.

(Archiva Statuluĭ).

† Ядикъ е8 ГИѠРГИЕ БОЦѸЛ скри8 ши мъртврисеск8 к8 ачастъ скрисоаре а ностръ к8м ма8 тримис мърия са домн8л ностр8. Iѡ БЯСИЛЇЕ воевода божїи милостивъ (cu mila luĭ Dumnedeŭ) домн8л църїи МОЛДОБЇИ. ка съ хотъраскъ дин преџ8р 8н сат ан8мѣ СИЛИЩЕ ꙟ цин8т8л НѢМЦѸЛѸІ пе ЯЛМЯШѸЛ ЧЕЛ МИК каре ıасте а мънъстирїи ПЪНГЪРЯЦѸЛ. ши мергънд ла н8мит8л лок ам ад8нат пре тоци ѡменїи бътрѫни ши пре тоци меџиıашїи ди прин преж8р ши дин пре 8ричиле ши скрисориле дела рѫпосат8л домн8л ностр8 Iѡ Петр8 воевода. ши ам ꙟчеп8т ди ла петриле албе ꙟ стъика ча маре ши погори с8пть писк8л ꙟ дрепт8л лок8л8і ꙟ матка пъръ8л8і че вине деспре хър-к8л. ши де аколо дрепт8 ꙟ гроапа мълаюл8і че ıасте ꙟ дрепт8л г8ри валїи КЪКЯЧИ. ши де аколо с8пт8 марџине ꙟ кап8 кичор8л8і дин мижлок лънгъ мочирла КЪКЯЦЇИ ꙟтро мовилицъ. кари ıасте с8пть гропа ко8л8і алът8ре к8 вале КЪКЯЧЇИ. ши аколо са8 фък8т коѡр. ꙟтр8н џ8гастр8 лънгъ чел векю ши ап8къ кичор8л дин мижлок ла дѣль ꙟ път8ре пънъ ıасъ ꙟн фънтъна л8і БЪРЛЯН ши дин фънтъна л8і БЪРЛЯН ꙟн дрепт8л лок8л8і ꙟ фънтъна РОГОЗЪІ. ши дин фънтъна РОГОЯЗЪІ ꙟн лак8л порк8л8і, ши дин лак8л к8лмѣ дѣл8л8і БЪНИЛЪ пънъ ꙟтр8н џежар. 8нде ам афлат коѡр8л векю ши де аколо тот к8лмѣ ꙟн џос пънтр8н плоп ꙟтр8 кареле ам афлат коѡр8л векю ши пън ꙟн бълк8л л8і БЪЛХИК ши ап8къ кичор8л дин мижлок ши погоаръ ꙟн г8ра пъръ8л8і ръкицїи ши ап8къ пъръ8л ꙟн џос пън ꙟн митох ши пънъ ꙟн матка ЯЛМЯШѸЛѸІ ши ап8къ матка веке а ЯЛМЯШѸЛѸІ ꙟн с8с ши ıасъ ꙟн г8ра др8-

(*) Data se cunnósce din documentulŭ publicatŭ sub No. 56.

м8л8і ши дрепт ла фънтъна албъ ши ꙟтро мовилицъ 8нде есте др8м8л векю ши де аколо иар ши ꙟн петриле албе де 8нде са8 ꙟчеп8т хотар8л ши аша ам афлат тот адивър8л ши тоата дрептате прин ѡамини б8ни ши к8 примире т8т8рор мецинашилор са8 дат ачастъ скрисоаре ди хотрът ла мъна кълѹгърилор ѡт **ПЪНГЪРАЦ** ка сѫ стъпинѣскъ ши факъши дрис8ри господ (domnescĭ) ши а8 фост фацъ **СЕРАПИѠН** ег8мен ди мънъстирѣ **БИСТРИЦІИ** ши **ЇѠСИФЬ** дила мънъстирѣ **РЪШКА** ши тоци мецинашіи дин прец8р: † (Iscălliți:) **ГЕѠРГИЕ БОЦѸЛ** (pecete). **СЕРАПИѠН** ег8мен ѡт **БИСТРИЦѢ** (pecete). **МАТЕІ** вътах. † **ИѠСИФЬ.** (pecete) **КИРИЛ** диак.

шиі **ДАНЧЮЛ** аре ши касъ ши шѣде ꙟн партѣ **ГРѢКЪИ.** ши ꙟнс8ш мъртурисѣщіе ка8 фост тот а **ГРѢКЪИ** де иачаста дъм щире д8міиталe. ши милостив8л Д8мнез8 сѫ дър8иаскъ д8міиталe б8нѫ паче ши сънътате д8міиталe ши а тоатъ каса д8міиталe ѡт Господа (dela D-ḑeй) амин. †

† Маі мик фечор8л д8міиталe **СИМІѠН ЦЪРА** вел вътаг волости с8чавскои (allŭ județuluĭ Sucevei). ши **МИРѠН** де **КАРАПЧІѸ.** ши **ГІѠРГІЕ** де аколѣ. ши **ПЪТРАШКО** де **РОМЪНЕЩІ.** ши **ГЕѠРГІЕ** де **КОМЪРЕЩІ.** ши **ТОАДЕР ДОХАТКѠ.** ши **НИКОАРЪ БРАХЪ.** ши **КОСТЕ** де **КЪЛИНЕЩІ.** ши попа **ТОМА** ѡт (dela) **СИРЕТ.** и **РАД АРБѸРЕ.**

No. 113.

Fără locŭ și dată (*), *hărtiă.*

Simeone Țira, mare vătafŭ de Sucéva, și 9 marturĭ rapportéză vel-logofĕtuluĭ despre numerulŭ vecinilorŭ în partea satuluĭ Vascouțiĭ, ce o cumperase hatmanulŭ Șeptelicĭ dela Gréca.

(Originalele, care a fostŭ in possessiunea mea, l'amŭ depussŭ la Archiva Statuluĭ).

† Ꙟтр8 тот чинстит8л ши пре д8пъ Д8мнез8 м8лт недежд8итор пъринтеле ностр8 логофете. дъм щире д8міиталe. ка8 венит ла ноі чинстита картѣ мъріи сале домн8 ностр8. ка сѫ мѣрцем ла сат ла **ВАСКЪѸЦИ** ши сѫ стрънцем ѡамені б8ні де прен прецюр сѫ ꙟтребъм. де ѡ к8мпърът8рѫ ча8 к8мпърат **ВАСИЛІЕ ШЕПТЕЛИЧ** ча8 фост хатман дела **ГРѢКА.** а патрла парте де сат. ши къці вечині а8 фост де мошїе. ꙟтрачаиа парте а **ГРѢКЪИ.** деч ноі ам стрънс8 ѡамені б8ні мецинаші де прен прецюр ши иам ꙟтребат. ши ашѣ а8 сп8с еи кътрѫ ноі. к8м щі8 к8 с8флетеле лѡр. къ а8 фост 8н вечин дел кіамъ **ДАНЧЮЛ** ꙟн партѣ **ГРѢКЪИ.** иар д8пъ ачаиа ла8 цън8т **ГЛИГОРЧѢ ШЕПТЕЛИЧ.** ши иаръш алт вечин ан8ме **КОЗМА.** а8 фост ꙟн партѣ **ГРѢКЪИ.** ши иам афлат ши ватра касеи ꙟн партѣ **ГРѢКЪИ.** иар д8пъ ачѣиа а8 ф8цит дѣ8 ꙟнблат хрънинд8сѫ прен царъ. ши апоі а8 венит к8 фечоріи сѫі ши са8 ашезат де шѣде к8 фечоріи съи пре партѣ фѣтелѡр **ГЛИГОРЧІИ ШЕПТЕЛИЧ.**

(*) Inainte de 1650, precumŭ dovedesce numele hatmanuluĭ Vasiliŭ Șeptelicĭ, mortŭ in 1621. Veḑĭ *Letopisețele*, t. 1, p. 244.

Fragmente documentalĭ.

No. 114.

Leopole, 1572, maĭu 3.

Nota municipalitățiĭ leopolene despre vinulŭ, cumpĕratŭ pentru priimirea luĭ Bogdanŭ-vodă, allungatŭ din Moldova de către Ionașcu vodă.

(In archiva municipale dela Leopole, MS. sub No. MCXC, p. 22)

Sabbatho, die Inventionis Sanctae Crucis, pro sex ollis vini ad excipiendum Bohdanum Palatinum Moldaviae in civitatem Leopolim advectum, 4 zl.

Sâmbeta, in ḑiŭa afflăriĭ Sânteĭ Crucĭ, s'a plătitŭ 4 zloțĭ pentru șésse vase de vinŭ pentru priimirea Domnuluĭ moldovenescŭ **Bogdanŭ**, sossitŭ in orașulŭ **Leopole**.

Documente publicate române.

No. 115.

Westminster, 1427, 8 iuliŭ.

Regele Anglieĭ Enricŭ VI accordă emmigranteluĭ românŭ Radu, banŭ de Craĭova, fugitŭ din causa păgânilorŭ, uă pensiune annuale de 40 libre de argintŭ.

(Originalele latinŭ cu uă traducere română s'a publicatŭ in diariulŭ meŭ *Lumina*, t. I, p. 7.)

No. 116.

Londra, 1434, maĭu 10.

Consiliariĭ regescĭ, in puterea documentuluĭ precedinte, incuviințéză a se plăti banuluĭ Radu 20 libre de argintŭ pentru semestrulŭ atuncĭ espiratŭ.

(Ibidem)

Imprimeria Statuluĭ.

No. 12. BUCURESCI, 31 OCTOMBRE 1864. No. 12.

Abonamentele se facŭ la Tipografia Statuluĭ.

ARCHIVA ISTORICĂ A ROMÂNIEĬ.

Esse uă dată pe septemână cu preţulŭ de 1 galbenŭ pe annŭ.

SUB AUSPICIELE MINISTERIULUĬ JUSTIŢIEĬ, CULTELORŬ ŞI INSTRUCŢIUNIĬ PUBLICE.

Annulŭ I. **Redactor: B. PETRICEĬCU-HĂJDEŬ,** Annulŭ I.

ex-professor superior de istoriă şi statistică, ex-bibliotecar, ex-membru allŭ Commissiuniĭ documentalĭ.

Documente publicate in limbe străine.

No. 117.

Bucuresci, din deosebite epoce.

Catalogulŭ numilorŭ proprie românescĭ dupre pomeniculŭ mitropolieĭ.

(Acestŭ onomasticŭ, preţiosŭ pentru romancieriĭ naţionalĭ, s'a publicatŭ în Venelin, *Влахо-болгарскiя грамaты, p. 341*).

A.

Numĭ bărbătescĭ: Amza, Albŭ, Angelŭ, Andimirŭ, Apostolŭ.

Numĭ femeĭescĭ: Amza, Anca, Andreĭa, Angelina, Ancuţa, Aroida, Aspra, Agilia.

B.

Numĭ bărbătescĭ: Barbu, Badea, Boĭco, Bogdanŭ, Banŭ, Bunea, Borga, Balaurŭ, Balomirŭ, Branŭ, Bobe, Bujorŭ, Baldovinŭ, Borcea, Berlarcea, Bojco, Braşŭ, Buda, Bela, Belanŭ, Balica, Burazanŭ, Berindeĭu, Balea, Bejanŭ, Bucurŭ.

Numĭ femeĭescĭ: Baba, Bogdana, Buda, Beluţa, Biţa, Bucura.

C.

Numĭ bărbătescĭ: Cernea, Cernatŭ, Cernica, Conda, Caplea, Calota, Calea, Cracea, Chirana, Cheranŭ, Cazanŭ, Calcea, Catalinŭ, Călinŭ, Crăcĭunŭ, Cristea, Codrea, Calimanŭ, Crivĕzŭ.

Numĭ femeĭescĭ: Chirca, Coca, Chera, Cherana, Chiajna, Coĭca, Chica, Caliţa, Canona, Chiţa, Crăcĭuna, Cocona, Chiriana, Crasa, Condeşa.

D.

Numĭ bărbătescĭ: Dragomirŭ, Dragoşénŭ, Dobromirŭ, Dancĭu, Duca, Danŭ, Dobre, Drăghicĭ, Dobrina, Dĕĭco, Danco, Dokianŭ, Doboslavŭ, Dragolo, Darina, Delea, Dragoşŭ, Dragotă, Dragne, Dimce, Drăganŭ, Done, Drăgulinŭ, Dobrişénŭ, Draghia, Dobrotă, Drăghicénŭ, Dorobaneţŭ, Daénŭ.

Numĭ femeĭescĭ: Dragana, Dumitrana, Datca, Doea, Doda, Dobra, Dospina, Deva, Daĭca, Dima, Darina, Despa, Dragomira, Doĭniţa, Diţă, Dobriţă, Deftă, Drumă, Doniţă, Dimiană, Donă, Dană, Devă.

E.

Numĭ femeĭescĭ: Ezla, Eftinca.

F.

Numĭ bărbătescĭ: Fetianŭ, Frânsilă, Florea, Florinŭ, Franţea, Frujină.

Numĭ femeĭescĭ: Florină, Frujină.

G.

Numĭ bărbătescĭ: Ghinea, Gherghe, Gherghina, Goranŭ, Gorbanŭ, Gago, Gonţea, Gubanŭ, Grozea, Gheţea, Goiţă, Graşa, Ghĭorma, Ganea, Gruiţă, Gruia.

Numĭ femeĭescĭ: Ghinea, Gubana, Grajdana.

H.

Numĭ bărbătescĭ: Hristea, Hrizea, Hera.

Numĭ femeĭescĭ: Hrusana, Haĭda.

I.

Numĭ bărbătescĭ: Ivanŭ, Ivanco, Ivaşco, Iordanŭ, Ianŭ.

Numĭ femeĭescĭ: Ivana, Iovana, Ista, Iovca, Iana.

J.

Numĭ bărbătescĭ: Jifco, Jivanŭ.

Numĭ femeĭescĭ: Jiva, Jivana.

L.

Numĭ bărbătescĭ: Lupŭ, Lapedatŭ, Laţco, Laţcarŭ.

Numĭ femeĭescĭ: Lepa, Lişa, Liţa, Leca, Liĭca.

M.

Numĭ bărbătescĭ: Milco, Miloşŭ, Manea, Molcanŭ, Milea, Minea, Minco, Mâĭnea, Mirea, Malo, Malco, Milotinŭ, Mogoşŭ, Milovanŭ.

Numĭ femeĭescĭ: Marula, Miliţa, Muşa, Mira, Mina, Mala, Miléna, Maĭda.

N.

Numĭ bărbătescĭ: Nedea, Nedelco, Nedelea, Négoe, Nanŭ, Nécşu, Nénciu, Négŭ, Negoslavŭ, Necolcea, Negotă, Negoĭtă, Novacŭ, Nemraza.

Numĭ femeĭescĭ: Nécşa, Nica, Néga, Neda, Negoiţă, Nafta, Negoslava, Nanzana.

O.

Numĭ bărbătescĭ: Oprea, Opreşŭ, Oprina, Oancea, Obretinŭ, Odobaşa.

Numĭ femeĭescĭ: Opreşa, Oprina.

P.

Numĭ bărbătescĭ: Păcanŭ, Preda, Pĕrvulŭ, Paraskiva, Prodanŭ, Panŭ, Prezea, Pancea, Petricanŭ.

Numĭ femeĭescĭ: Păuna, Petra, Para, Pĕrva, Petrana, Petca, Prodana, Proca, Pecana, Pena, Peţa, Petcana.

R.

Numĭ bărbătescĭ: Radivoe, Rizea, Racoviţa, Raĭco, Radoslavŭ, Rusinŭ.

Numĭ femeĭescĭ: Rada, Ruja, Razmiriţa, Rusa, Radoiţa, Racoviţa, Radoslava.

S.

Numĭ bărbătescĭ: Stoĭco, Socolŭ, Stanciu, Stanŭ, Stănilă, Stroiă, Stanco, Stanislavŭ, Steppcea, Strezea, Sarkezea, Saĭdu, Sinŭ, Stoĭanŭ, Sterianŭ, Slavŭ, Slavco, Slava, Stoiă.

Numĭ femeĭescĭ: Stanca, Stana, Slavna, Stoĭana, Stănae, Stefana, Stoĭca, Saĭda, Sima, Sora, Sanda, Siĭca, Stanislava, Strebrena, Sultana, Slaviţa, Simina, Sméda.

Ş.

Numĭ bărbătescĭ: Şadia, Şerbanŭ, Şeĭanŭ.

Numĭ femeĭescĭ: Şerbana.

T.

Numĭ bărbătescĭ: Tatŭ, Tudoranŭ.

Numĭ femeĭescĭ: Tudora, Tiha.

Ţ.

Numĭ bărbătescĭ: Ţarco.

Numĭ femeĭescĭ: Ţura, Ţvéta.

U.

Numĭ bărbătescĭ: Udrisce, Ursu, Udrea, Udricanŭ.

V.

Numĭ bărbătescĭ: Velicĭco, Vlăsanŭ, Vlaĭco, Vladŭ, Vintilă, Vlădilă, Voĭnea, Velisarŭ, Vălcŭ, Vişanŭ, Voĭslavŭ.

Numĭ femeĭescĭ: Voĭca, Vlaĭca, Vişa, Vuciţa, Velica, Vlădae, Vaşaca, Vlada, Vişana, Voĭţa, Vilaĭa.

Z.

Numĭ femeĭescĭ: Zuĭa, Zlata, Zoĭca, Zota, Zara.

No. 118.

Hotinŭ, 1621, septembre 12.

In resbellulŭ de la Hotinŭ intre Polonii şi sultanulŭ Osmanŭ, Radu vodă, domnulŭ munteneseŭ, luândŭ assupră-şĭ rollulŭ de miḑŭ-locitorŭ, indémnă pe hatmanulŭ polonŭ Chodkiewicz de a nu maĭ prelungi lupta in defavórea crestinilorŭ, ci de a grăbi într'unŭ modŭ sincerŭ şi clarŭ incheĭarea păciĭ.

(Originalele acesteĭ frumóse epistole, scrissŭ ungaresce, s'a publicatŭ, in traducerea polonă, in *Pamietniki o wyprawie Chocimskiej zebrane przez Z. Pauli*, Kraków, 1853, p. 85)

Pré-luminate Dómne!

Constantinŭ Baptiştea a sossitŭ cu scrisórea d-vóstră către d. visirŭ, carele pe dată *ne-a poruncitŭ d'a o traduce 'n turcesce.* Ĭ-amŭ tălmăcitŭ revaşulŭ d-vóstre; inse ce folosŭ! inşi-vĕ nu vĕ esplicaţĭ lămuritŭ assupra păciĭ, nu espuneţĭ lucrurile pe faciă cu sinceritate, nu arretaţĭ modulŭ de a combina impăcarea? Visirulŭ are dreptate nesciendŭ cum să vĕ respunḑă. Noĭ din partene, veḑêndŭ amarele plângerĭ atâtŭ alle Moldoveĭ precum şi alle locurilorŭ invecinate; veḑêndŭ suffeninţele, câte le addusserŏ Tătariĭ intr'uă singură clipélă, şi D-ḑeŭ scie ce va să maĭ fie de acum inainte; noĭ, crestiniĭ, veḑêndŭ tóte astea, firesce că suspinămŭ şi stăruimŭ pentru incheérea păciĭ; inse nicĭ d-vóstră nu trebuĭ să vĕ pronunciaţĭ numaĭ cu uă jumetate de gură. Ore ce să vĕ adjute obstinaţiunea? *Ḑilele se străcóră una după alta Tătariĭ ardŭ şi prédă. Căutaţĭ la Germania: folositu-ĭ-aŭ indelungatele séller resbelle? o sciţĭ şi d-vóstră. Persiĭ, de assemenea, după uă zădarnică luptă, după atâte sufferinţe şi pagube, totŭ încă aŭ fostŭ si-*

liţî de a cere pace. Cu cătŭ dérŏ maĭ vertosŭ d-vóstră, unŭ venerabile, mare şi înţelleptŭ hatmanŭ allŭ intreguluĭ regatŭ polonŭ, a căruĭ mântuire depinde dela d-vóstră; cu cătŭ dérŏ maĭ vertosŭ, cugetândŭ in consciinţă despre starea lucrurilorŭ, trebuĭ să recunnósceţĭ, că amânările nu vĕ potŭ fi de nicĭ uă utilitate. Noĭ, carĭ suntemŭ doritorĭ aĭ păciĭ, amŭ crede de cuviinţă, ca să trimitteţĭ dela d-vóstră la d. vizirŭ unŭ omŭ intelligente şi credincĭosŭ, carele, in numele d-vóstre, să negoţieze conformŭ cu instrucţiunele ce-ĭ veţĭ fi datŭ, şi pentru a căruĭ sicuranţă noĭ respundemŭ cu capetele nóstre, incredinţându-vĕ că, déca nu va puté reuşi cu inchĭaĭarea păciĭ, apoĭ illŭ vomŭ spedia inapoĭ in linisce şi fără cea maĭ mică insultă. De vreme ce noroculŭ a vrutŭ ca puternicŭlŭ sultanŭ să căstige in occasiunea de faciă, apoĭ ce trebuesce de a ne maĭ juca cu cuvinte frumóse, punêndu-ne prin vanitate in pericolŭ de a attrage assupră-ne uă crudă resbunare din partea unuĭ monarcŭ infuriatŭ şi de demultŭ intărâtatŭ? Nouĕ atâta ne cade greŭ la ânimă, că vedemŭ in tóte ḑillele răpindu-se naintea ochĭlorŭ nostri mĭĭe de robĭ şi altă prédă. Fie-vĕ frică de D-ḑeŭ, priivindŭ din suffletŭ şi din cugetŭ la atâte nenorocite victime: inlăturaţĭ dela d-vóstră cumplita pedépsă ce vĕ asteptă dela D-ḑeŭ pentru adûnculŭ şi amarulŭ oftatŭ allŭ atâtorŭ orfanĭ şi veduve! éro déca nu vĕ convine socotinţa nóstră, apoĭ faceţĭ cum veţĭ sci: vomŭ vedé la ce va adjunge. Asteptâmŭ unŭ respunsŭ grabnicŭ, dorindu-vĕ totŭ-d'uă-dată annĭ mulţĭ intru tótă fericirea. Scrissŭ in tabera dela **Hotinŭ** (Iscăllitŭ:) **Radu**-voevoda.

No. 119.

Hotinŭ, 1621, septembre 14.

Hatmanulŭ Chodkiewicz respunde la scrissórea de maĭ susŭ, încredinţândŭ pe Radu-vodă despre plecarea sea de a priimi pacea, pentru a căriĭ incheĭare trimitte pe imputernicitulŭ seŭ Zelinski.

(La unŭ locŭ cu documentulŭ precedinte, p. 90, lătinesce)

Pré-luminate Principe?

Epistola pré-luminateĭ domnieĭ vóstre, oglinda unuĭ principe adeveratŭ crestinŭ, amŭ citit'o cu plăcere; cu uă plăcere cu atâtŭ maĭ mare, cu câtŭ ea îmĭ prubéză vederata predilecţiune, ce aveţĭ pentru **Polonia**, pe care d-vóstră o respectaţĭ, érŏ eŭ o ĭubescŭ maĭ pre susŭ de tóte. Fiindŭ invĕţatŭ prin uă ispită de maĭ mulţĭ annĭ, cunnoscŭ maĭ bine decâtŭ orĭ cine nefericirile şi durerile câte adduce unŭ resbellŭ; l'amŭ urîtŭ dérŏ totŭ-d'a-una, érŏ maĭ cu sémă in timpulŭ de faciă aşŭ dori din tóte puterile de a-lŭ inlătura de totŭ dela patria mea, şi pônĕ acum nicĭ că amŭ scăpatŭ vre-uă occasiune de a cerca şi a assigura calea păciĭ. Prin scrissorile melle, date soluluĭ, m'amŭ adressatŭ către d. visirŭ nu din vre-uă nevoiă, ci numaĭ pentru amorulŭ păciĭ. Chiarŭ arma amŭ luat-o in mână pentru a-mĭ appera patria, dobûndindŭ pacea, érŏ nu pentru a mĕ batte séŭ cu atâtŭ maĭ puţinŭ pentru a lovi. Arŭ fi uă nebuniă de a preferi resbellulŭ naintea păciĭ. Decĭ, maĭ ântâiŭ de tóte dorescŭ a vĕ incredinţa pe d-vóstră, pré-luminate principe, cum că aşŭ fi pré-fericitŭ să-mĭ veḑŭ patria linistită, incâtŭ orĭ-ce adjutorĭu offeritŭ din parte-vĕ in acéstă priivinţă, departe de a-lŭ respinge, illŭ îmbrăţişezŭ, *rugându-vĕ de a miḑŭ-locĭ in tóte chipurile, ca să se rennoéscă vechĭa amiciă, care lega pe monarchiĭ nostri respectivĭ.* De'ntâiu vĕ rogŭ de a indupleca pe d. visirŭ, ca unulŭ care ţine cărma imperiuluĭ ottomanŭ, cumcă restituândŭ şi făcêndŭ să renflorésca salutarĭa totorŭ popórelorŭ amiciă şi sânta pace, păzită intre braviĭ predecessorĭ aĭ maĭestăţiĭ sélle imperialĭ şi regiĭ **Polonieĭ**, şi pe carĭ le-a călcatŭ egoismulŭ fostilorŭ visirĭ, d luĭ se va innălţa la suprema laudă şi gloriă a prudinţeĭ. Creḑŭ a fi lucru sciutŭ, de câtă utilitate este pentru imperaţiĭ ottomanĭ allianţa şi statornica pace cu regiĭ **Polonieĭ**, lipsindu-se in acestŭ chipŭ ceĭ-l'alţĭ domnĭ crestinĭ de uă nemerită occasiune de a uni forţele lorŭ contra imperiuluĭ. Nu inţellegŭ, de ce acuma n'amŭ puté reveni la condiţiunile vechĭelorŭ tractate de allianţă intre aceste ţerre, intemeiândŭ astŭ-felĭu cea maĭ fericită pace? Suntemŭ hotărîţĭ a muri maĭ bine, decâtŭ a sufferi insulta poporuluĭ nostru; dérŏ totuşi vomŭ fi gata a priimi condiţiunĭ drepte şi onorabilĭ, pentru a cărora negoţiare, pe credinţa pré-luminateĭ domnieĭ vóstre, trimittemŭ pe nobilulŭ d. **Zelenski**, rădicându-vĕ orĭ-ce induoélă despre sinceritatea mea şi amorulŭ meŭ pentru binele publicŭ. Vĕ rogŭ a-lŭ priimi bine, a-ĭ adjuta in orĭ-câte vorŭ fi pentru fo-

losulŭ crestinĕtăţiĭ şi allŭ **Poloniei**, şi a nu zăbovi cu congediarea luĭ. Să fiţĭ cu sânetate, şi să despuneţĭ de serviciele melle. Scrisŭ in tabera dela **Hotinŭ**.

No. 120.

Hotinŭ, 1621, septembre 20.

Chodkiewicz se plânge luĭ Radu-vodă pentru intărḑiarea negoţiaţiunilorŭ.

(Testulŭ latinŭ la unŭ locŭ cu documentulŭ precedinte, p. 95.)

Pré-luminate Principe!

Aşŭ puté ghici, dérŏ nu poţŭ sci cu **bună sémă**, ce insemnéză acéstă zăbavă, cĭuma resbóielorŭ, in carĭ totulŭ atternă dela prilejurĭ şi dela răpeḑiune. Pré-luminata domnia vóstră vĕ plângeaţĭ maĭ-dĕ-ună-ḑĭ de nepăssarea mea; de ce déră acuma insuşĭ d. vizirŭ intârḑiă atâta cu respunsulŭ? Déca din vicleniă, apoĭ vĕ assigurŭ că in zădarŭ. Armata nóstră covĕrsesce pe acea imperiale cu zaharea şi alte munițiunĭ militarie. Déca din lipsa consiliuluĭ, apoĭ să priiméscă pe allŭ meŭ: să se pronuncie cu francheţă, să nu adaugă nicĭ să scadă ce-va la anticele legăturĭ intre monarchiĭ nostri şi astŭ-felĭu să ingrópe cu fericire acestŭ resboĭu. Ostaşiĭ nostri ardŭ de dorinţa băttălliei şi cu greŭ ĭĭ putemŭ infrêna. Decĭ, cerŭ dela d-vóstră implinirea paroleĭ ce mĭ-aţĭ dat'o, şi sollicitezŭ grabnica congediare allŭ soluluĭ meŭ; pentru ca nu cum-va să se calce dreptulŭ ginţilorŭ, cea ce n'arŭ remâné fără pedépsă. Dorindŭ şi sprijinindŭ pacea, vĕ propunŭ serviciele melle. Scrisŭ in tabĕra dela **Hotinŭ**.

Documente inedite române.

No. 121.

(Némţŭ, intre 1626—1630), hărtiă.

Purcalabiĭ Némţuluĭ rapportéză luĭ Mironŭ Barnoski Movila vodă despre nesce urice alle monastiriĭ Bisericaniĭ, carĭ dupŏ mórtea stareţuluĭ Iosifŭ perirŏ in mânele unorŭ poslușnicĭ, şi s'aŭ descoperitŭ in fine tocmaĭ la strănepoţiĭ lorŭ.

(Acestŭ documentŭ, fórte curiosŭ prin forma sea, se afflă in Archiva Statuluĭ.)

† Иже въ христа бога благочистивомꙋ и христꙋлюбивомꙋ и дꙋхꙋ свѣтомꙋ ѡсїанномꙋ и аггльской дїадимож вѣнчанномꙋ прѣоукрашенномꙋ и всемилостивомꙋ господинꙋ нашемꙋ Іѡ Мирон Барновски Могила воевода божїю милостїю господарь ꙁемли молдавской. *(Celluĭ intru Cristŭ D-ḑeŭ pré-piosŭ şi iubitorŭ, şi cu sântulŭ spiritŭ luminatŭ, şi cu angerésca diademă incununatŭ, pré-impodobitŭ şi pregraţiosŭ stăpânŭ allŭ nostru Ioanne Mironŭ Barnovski Movila vodă, cu mila luĭ D-ḑeŭ domnulŭ ţerreĭ Moldoveĭ).*

Кътрачѣстѣ дъм щире мърїеі дꙋмитале милостиве дѡмне де рънд8л пъринцилор дела **БꙊСꙊРꙊКАНІ** ка8 венит ꙟнаинтѣ ностръ к8 неще 8риче а сфентїеі мънъстирі. че ачѣле 8риче а8 фост дате де пъринтеле Юсип старицꙋл мънъстирїи ла неще посл8шничі ча8 фост авънд8 де м8лт крединчіоші ка съ лецїе. ꙟтр8чѣ са8 тъмплат морте пъринтел8і стариц8л8і. алцꙋ кълꙋгърашi ча8 фост а8 ꙟтребат прѣчеі посл8шничі дѣчасте оурече еі н8 лѣ8 дат. ча8 стът8т ꙟкисе пънакм8. кънд а8 фост акм8 неще стрънепоці ачелор посл8шничі бътръни ши лѣ8 афлат ши лѣ8 дат пъринцилор денаинтѣ ностръ деч дъм щире мърїеі д8митале. мърїꙗ д8митале вері фаче к8м те ва нъстъви милостив8л Д8мнеꙁ88. ши чинстита маикъ и всеблагїи богъ да 8множит дни и лѣта величествїюти мирно и беꙁпечално ѡ Христѣ. *(şi pré-milostivulŭ D-ḑeŭ să immulţéscă ḑillele şi anniĭ maiestăţiĭ télle in pace şi fără intristare, intru Cristŭ).*

† Прах и пепел иꙁ под чесних ноꙁѣ величествїю господсткати намѣсници волости немецкоі: *(Prafŭ şi cenuşă de sub cinstitele picĭóre alle maĭestăţiĭ domnieĭ télle*, purcalabiĭ judeţuluĭ **Némţuluĭ**)

(Iscălliţĭ:) **ЩꙊФАН** . . . . .

No. 122.

Braşovŭ, (către 1627), noembre 10, hărtiă.

Dositeŭ, mitropolitulŭ Ardéluluĭ, incunnoscinţéză pe călugĕriĭ dela Bisericanĭ, că documentele lorŭ, câte i le-a fostŭ incredinţatŭ luĭ maĭ 'nainte Stefanŭ-vodă Tomşa, remânendŭ dupŏ aceĭa ingropate in pămêntŭ in timpulŭ invasiuniĭ luĭ Alessandru-vodă Movila şi a principeluĭ Korecki cu Căzaciĭ, aŭ putreḑitŭ şi s'aŭ risipitŭ.

(Acestŭ documentŭ, afflătorŭ in Archiva Statuluĭ, e preţiosŭ din următóriele punturĭ de vedere: 1-o. Ca ŭă arretare despre originea moldovenéscă a mitropolituluĭ şi intimitatea sea cu Stefanŭ-vodă Tomşa; 2-o. Ca unulŭ din argumente despre vechiele legăture eccle-

siastice intre Românii din Ardélŭ cu aceĭ din Moldova; 3-o. Documente de la mitropoliţiĭ ardelenĭ pône la 1700 sunt, in genere, fórte rare.)

Милостїѧ божїѧ прѣѡсвѣщенїи архїепископъ кѵр Досиѳей белградскыи, и всѧ земли арделскыи и оугрьскыи и проч: (Cu mila luĭ Dumneḑeŭ présânţitulŭ kir **Dositeiŭ**, mitropolitulŭ **Belgraduluĭ**, allŭ tótă ţérra ardelenéscă şi unguréscă, etc.)

† Пишем честнѣишомȣ братȣ нашемȣ кѵр Нил. їегȣменȣ ѡт свѣта монастир ѡт Бесерикані. и съ въсѣм съборѡм, мир и благословенїе посилаем свѣтителствовы: (Scrimŭ pré-cinstituluĭ frate allŭ nostru kir **Nilŭ**, egumenulŭ sânteĭ monăstirĭ **Bisericanii**, şi la totŭ soborulŭ, trimittendŭ sânţielorŭ vóstre pace şi bine-cuvîntare).

Ꙗта пентрȣ че мѣц фѡстȣ скрис молитвеле воастре. кȣ IѠꙖN пентрȣ запиcеле челѡр поени ꙟнпреȣнѫ кȣ чинститъ картѣ лȣі воивода. ꙟтрȣ ачѧ съ щиц молитвеле воастре къ скрїȣ ши мъртȣрисескȣ кȣм ачале записе елȣ лѣȣ лȣатȣ Щефан водъ ши ми лѣȣ дат ꙟ мъна мѣ. деч. ꙟтрȣ ачѣѧ еȣ лѣм стрънсȣ ꙟнтрȣн сепечѡр кȣ алте мȣлте ши лѣм дат ꙟ мъна лȣ Щефан де ꙟ Синещи де ꙟ Кърлигътȣра. ꙟтрȣ ачѣѧ кындȣ винисе Ꙗлезандрȣ водъ де ꙟ цара лешаскъ кȣ Коренскы кȣ Казачїи. елȣ лѣȣ фостȣ ꙟгрȣпат ꙟ пъмънтȣ. деч кындȣ мам ꙟтȣрнат ꙟ царѫ ши ми лѣȣ адȣс дȣпѫ ачѣ. кындȣ ми лѣȣ адȣс нам авȣт че принде а мънъ къ аȣ фостȣ стрикатȣсе де тот де нам авȣтȣ че принде а мънѫ. аша съ щици адевърат. ꙗр еȣ щїȣ кȣм ачѣле поени десȣптȣ ЧѢХЛѪОѴ де ȣндеи весѣрека ꙗле аȣ фост скрисе ꙟтрȣ ачѣле записе ши дате мънѫстиреі кȣ маре блѫстемȣ де IȣРЕМЇꙖ водъ ши де ПȣТРȣ водъ. И ликȣите съ богомъ амин: † (Şi veseliţi-vĕ cu D-ḑeŭ aminŭ). Пис ȣ град БРꙖШОВ: ноем ї днъ:

(Adaosŭ cu mâna mitropolituluĭ:) † Доаѡ дерѣсе оунȣлȣ дела ПȣТРȣ водѫ ши алтȣл дела IȣРЕМЇꙖ водѫ. де ачѣстѣ мъртȣрисим кȣ честȣ запис ал нѡстрȣ кȣм записеле БЕСЕРЕКАНИЛѠР прѣчѣле поени. дела ПȣТРȣ водъ. аȣ перит ꙟ мъна нѡастръ пȣтредите де пъмънтȣ ла КЪРЛЕГЪТȣРЪ ꙟ сат ꙟ СИНЕЩИ кȣм щи ши Фѡргачь егȣменȣл де Пȣтна ши ЩЕФАН де СИНЕЩИ. ши принтрȣ крединца пȣсам печѣтѣ ши мъна искълитъ: † (Iscăllitŭ:) ДОСИѲЕИ митрополит.

No. 123.

Fără locŭ, (1636), hărtiă,

Dumitru Dabija starostele Patneĭ, Irimia Dabija pûrcalabŭ, şi maĭ mulţĭ alţĭ, reportéză luĭ vodă despre insulta făcută călugĕrilorŭ dela Bisericanĭ decătre uniĭ răḑaşĭ din Românescĭ.

(Archiva Statuluĭ).

† Милостиве ши лȣминате доамне съ фїе мърїѧ дȣмитале сънътос. дъм щире ноі рокїи ши слȣциле мърїиртале ДȣМИТРȣ старостѣ де ПȣТНꙖ. ши пъркълабȣл ДꙖБИЖѢ ИРИМЇꙖ фратесъȣ. ши ЇѠНИЦЪ ши ПЕПЕЛѢ изблашѣши вътавȣл СКЪНТѢЕ. ши ворникȣл ИЛЇЕ де ВРꙖНЧѢ. ши ЛȣПȣЛ кълърашȣл. ши алци ѡамені бȣні мȣлци. бътрѫни ши тинері. де пенпрецȣр. пентрȣ рындȣл оунȣі лѡк. де ла гърла ПȣТНЇИ чаȣ кȣмпърат кълȣгърїи дела сфънта мънъстире. дела БЕСЕРЕКАНI. дела КРОЧОБꙖНI ши дела тоці ѡаменїи лȣі. ла сат ла РѠМЪНЕЩI ноаѡ пъмънтȣрі ꙟ фрȣнте кȣ поми ши ꙟтрапъ ши кȣ тот венитȣл ши кȣ вїе. кынд аȣ фост акмȣ. аȣ тримис пъринцїи дела мънъстире оуи кълȣгърaш съ факъ нище морі. деч саȣ скȣлат. алци ръзѣші. анȣме ИРИМЇꙖ мȣмарюл СЪКꙖНИЛОР. ши кȣ алци ѡамені. деч аȣ мърсȣ ла каса мънъстирїи дѣȣ сȣдȣит кълȣгърȣл де лѣце. ши ꙗȣ фъкȣт дестȣл вал ши дестȣлъ скърбъ. ши дȣпачѣ кълȣгърашȣл. възънд атъта скърбъ. нѣȣ дат щире. деч ам мерс ши нѡі. аколо дѣм стрънсȣ мȣлци ѡамені де пенпрецȣр. дѣм сокотит. де рындȣл ачелȣі лѡк деч ам гъсит къ ѫсте ѡчинъ ши кȣмпърътȣръ дирѣптъ сфентеі мънъстирі. ꙗр чеѧ ръзѣши аȣ ꙟблат нище ѡамені фър де исправъ. дѣчаста мъртȣрисим кȣ сȣфлетеле ноастре. мърїѧ дȣмиталe еши милостив † (iscăllitŭ:) ИРИМЇꙖ пъркълаб. (şésse peceţĭ).

———

No. 124.

Fără locŭ, 1639 (*), hărtiă.

Călugĕriĭ dela Bisericanĭ ingŏduescŭ stolniculuĭ Dumitraşcu ţinerea unorŭ morĭ pônĕ la St. George, deşi Vasiliŭ vodă Lupulŭ a incuviinţatŭ a le apprinde, fiindŭ puse pe loculŭ monastiriĭ.

(Archiva Statuluĭ.)

† Ꙗдекѫ еȣ ДȣМИТРꙖШКО столникȣл дин ꙟ

(*) Veḑĭ documentulŭ sub Nr. 111.

цара де џос ди ꙟ сат ди ꙟ **БЪЧЪМИ** мъртѹрисеск8 к8 ачест8 ѯапис ал8 ностр8. к8м мам пърът к8 ег8мен8л дела свънта мънѫстире дела **БЕСЕРЕКАНИ** ши к8 тот съборѡр8л. наинтѣ мърїисале л8ї водѫ пентр8 8н лок чаре мънѫстирѣ аколо к8 мори ши к8 вїи. к8мпърат ши дат мънѫстирїи де логофът8л **ИСТРАТЇЕ** мънѫстирїи **БЕСЕРЕКАНИЛѠР** пре лънгѫ **ДЪМИТРАШКО** столник8л. пентр8 ачела лѡк а8 ав8т кълѹгърїи де **БЕСЕРЕКАНИ** пърѫ к8 **ДЪМИТРАШКО** столник8л наинтѣ мърїи сале л8ї водѫ. пентр8 кънд ша8 п8с столник8л мориле сале пре лок8л мънѫстирїи. пентрачѣѫ а8 ръмас столник8л ди ꙟнаинтѣ мърїи сале л8ї водѫ ши а тот диван8л ши ди ꙟ тоатѫ лѣџѫ. пентрачѣѫ дѣка а8 вѫз8т д8мїал8ї столник8л къ ал8 ръмас кълѹгърїи диннаинтѣ л8ї водѫ ши ди ꙟ тот диван8л ши ди ꙟ тоатѫ лѣџѫ. д8мїал8ї са8 р8гат иг8мен8л8ї ши а тот събор8л съї ꙟгъд8ꙗскѫ съ н8ї апринѯѫ мориле к8м а8 фост ꙟвъцѫт8ра л8ї водѫ пън ꙟ ѯиоа л8ї свѣти Геѡргїе. ꙗр де н8ш ва м8та д8мїл8ї мориле пън ꙟ ѯиоа л8ї свѣти Геѡргїе. съ фїе де р8шине ла тоате леџиле ши де хаталм8. ши маи пре маре крединцѫ мїам п8с печѣтѫ ши искѫлит8ра (Iscallitŭ:) **ДЪМИТРАШКО** столник. (Pecete).

No. 125

Iașĭ, 1639, iuliŭ 2, hărtiă.

In priivința processuluĭ intre ex-pitarŭ Malcociu și monastirea Bisericaniĭ, Vasiliŭ vodă Lupulŭ, rendu-indŭ in cercetare pe ex-sulgerulŭ Arapŭ, ĭĭ pune in vedere, că schimbarea cursuluĭ apeĭ de pe unŭ territoriŭ nu attinge drepturile proprietarilorŭ, remânêndŭ eĭ stăpânĭ totŭ pe hotarele celle vechie.

(Archiva Statuluĭ.)

† Иѡ **ВАСИЛЇЕ** воевода etc. пишем господствоми болѣрин8 нашем8 (scrimŭ către boerulŭ nostru) **ГЕѠРГЇЕ АРАПЪЛ** кив с8лѫҗар дъм8ц џїре къ са8 пърът де фацъ ꙟнаинтѣ ноастръ **МАЛКОЧ** че а8 фѡст питар к8 р8гъторїи нѡџри к8 кълѹгърїи дела мънъстире дела **БЕСЕРЕКАНИ**. пентр8 ѡ б8катъ де хотар. пентр8 кънд а8 фѡст мъргънд8 апа Кракъ8л8и пре лънгъ сат8л мънъстирїи че съ кїамъ сат8л Троица ши ꙗ8 фѡст матка чѣ бътрънъ пре аколѡ ꙗръ апѡї. са8 м8тат Кракъ8л де ша8 фък8т лѡк. пре лънгъ Кълимані сат8л л8и Малкоч. дечи кълѹгърїи а8 вр8т съ ꙟ ачѣ б8катъ че а8 съпат апа ши а8 лъсат лок8л спре Троицъ. пентрачѣѫ дака вері ведѣ картѣ дѡмнїи мѣле. ꙗръ т8 съ стрънџи ѡамені б8ни ши меџїꙗші ши съ сокотеџї аколо. ка съ џїе кълѹгърїи к8 сат8л лѡр к8 Трѡица пънъ ꙟ матка чѣ бътрънъ. ꙗръ кът хотар ва хи л8ат деспре Кълимані съл џїе еї ши съш ꙟ а ѯѣчѣ дентрачел лѡк. де вор хи арат. ши съ н8 фъцърнц немър8ї. н8маї к8м вері сокоти маї к8 дирепт8л к8 ѡамені б8ні пре 8нде а8 фост матка чѣ бътрънъ. пре аколо съ џїе. ши ꙟнтралт кіп съ н8 хїе. пис 8 IАС вл /ѯрмѯ юл в. † Сам господинъ велѣл. (Pecete, și apoĭ adaussŭ la margine cu aceiașĭ mână:) † ши а ѯѣчѣ де ан ꙟнкъ съ дѣ Троицѣнїи дака ле вері алѣџе лок8л. ши съ ва вени Кълиманилор. (Iscăllitura uricaruluĭ:) **БОРЪЛѢНЪЛ**.

No. 126.

Fără locŭ, (1649) (†), hărtiă.

Călugĕriĭ dela Bisericanĭ Ioilŭ și Mihailŭ dăruescŭ pe viéță nepotuluĭ lorŭ călugĕrașulŭ Elladiŭ unŭ pomĕtŭ in satulŭ Popcescii, cumperatŭ cu prețŭ de 6 galbenĭ banĭ, unŭ callŭ patrarŭ dreptŭ 4 galbenĭ, și unŭ boŭ dreptŭ 6 galbenĭ.

(Archiva Statuluĭ).

† **ИѠИЛ**. ши **МИХАИЛ**. кълѹгърїи де **БЕСЕРЕКАНИ** мъртѹрисим к8 чест ѯапис ал ностр8. к8м ам к8мпърат неџе помът дела попа **ГЕѠРГИЦЪ** фечор8л л8и **ѠБРЪЖЇЕ** дин **КЪЪЧЕЛЕЩИ**. ачел помът асте ла сат ла **ПОПЧЕЩИ**. ши ам дат пре ачел помът. шѣсе галбени бани. ши 8нь кал пътрар. деререпт8 патр8 галбени. ши 8н бо8. дерепт8 шѣсе галбени. ачел бо8 ам фост к8мпърат к8 банїи л8и **ЕЛАДЇЕ** непот8 ностр8. дече нои **ИѠИЛ** ши **МИХАИЛ** ам дат ачел помът л8и **ЕЛАДЇЕ** непот8 ностр8 кълѹгърашꙋл8и. съ фїе а л8и пънъ ва фи вив. ꙗръ д8пъ моартѣ л8и. съ фїе мънъстиреи **БЕСЕРЕКАНИЛОРЬ**. пентр8 с8флетеле ноастре. пентр8 ертаре де пъкате. ꙗръ чине н8 ва цинѣ ꙟн самъ ачест ѯапис гре8 пъкат ва л8а къ ам дат платъ дирѣптъ. амин. (pecete).

(†) Data se cunnósce din alte documente totŭ alle monastiriĭ Bisericaniĭ.

No. 127.

Pétra, 1650, noembre 27, hărtiă.

Filippŭ şi cu tótă famil'ia sea vinde egumenuluĭ monastiriĭ Bisericaniĭ unŭ pometŭ pentru 25 leĭ gata şi 6 merĭ căte 1 leŭ mĕrulŭ, în presința şoltusuluĭ şi a 12 purgarĭ.

(Archiva Statuluĭ. Pecetea oraşuluĭ differesce de acea din documentulŭ sub No. 97 prin micimea córnelorŭ şi a códeĭ capreĭ şi prin attitudinea sea săritóriă; inscripțiunea nu este curatŭ slavónă, ci uă amalgamă slavo-română: *от тръ Камен Петр.*)

† Ѧдекъ еȣ ФИЛИП феченрȣл БЪРНЯБЕІ ши кȣ непѡцїи мїеи фечорїи лȣі ЛЕѠНТИЕ. ЩЕФАН ши КОСТЪН. ши ПРѠКѠПІЕ цинереле лȣі ЛЕѠНТІЕ скрїем ши мъртȣрисїм. кȣ честь ѕаписъ ал нѡстрȣ. кȣм ам авȣт. ȣн лок ꙟ хотарȣл търгȣлȣі кȣ пѡми че се кїамъ ла ТОРТОРЕЩІЙ. дече ноі де ниме силиці нїче ꙟпресȣраци че де а ноастръ бȣнъ вое ам вѫндȣт пърїнтелȣі лȣі ИѠСИП. дрипт. ке (25) де леі банї гата. ашиждериле ши де ѕ (7) мерї че синтȣ прелънгъ хълъщеȣ ам дат кѫте ȣн леȣ пре мър ка съ фие. мошие ши ѡчинъ свентїи мънъстири БЕСЕРЕКАНИЛОР ꙟ вѣчи неклътит ши ꙟ тѡкмала ноастръ аȣ фость. шѡлтȣѕȣл Исак. кȣ вї пъргарї ши алци ѡръшѣнї анȣме ИѠНЯШКО КОВРЇГЪ. ши ЩЕФАН МꙊНТѢНꙊЛ ши ДꙊМЇТРАШКО а лȣі МЇРОН. ши ИОН кȣртѣнȣл. ши ВАСЇЛИЕ фечѡрȣл лȣі ТОАДЕР а КИРѢНІЙ. ши ДꙊМИТРАШКО синъ АКСИНТИЕ дин МЪРЪЦЕІ. ши мȣлци ѡменї бȣнї тинирї ши бътрънї. ши ка съшь факъ пърїнцїи дела свънта мънъстире. ши ѕапис дѡмнеськ. ши ноі тѡци ачештѣ. нѣм пȣс дѣцетеле. ши печециле пентрȣ крїдинца ши еȣ ВАСЇЛІЕ а лȣі НЕКОАРЪ ам скрїс ѕапїсȣл ка съсъ щие. † въ лѣт ѕрнѳ мѣсица ноеврї кѕ днї.

No. 128.

Pétra, 1665, noembre 10, hărtiă.

Ştefanŭ şi cu némulŭ seŭ, tergovețĭ din Pétra, vinde monastiriĭ Bisericanilorŭ uă bucățea de locŭ, care se tocmise dintâiu să o dea pentru uă cergă şi 2 scórțe turcescĭ, érŏ apoĭ o lassă pentru 8 oïe, descriendŭ totŭ d'uă-dată hotarele, şi intărindŭ zapisulŭ prin şoltusŭ şi 12 pûrgarĭ.

(Acestŭ documentŭ, interessante maĭ cu sémă prin nomenclatura sea, horticolă, se afflă in Archiva Statuluĭ. Pecetea tërguluĭ este ca in documentulŭ sub No. 97.)

† Ѧдекъ ноі еȣ ЩЕФАН ши кȣ фрацїи миеі КОСТИН. ДꙊМИТРАШКО ши сорȣ ноастръ АННА. фечорїи лȣі ЛЕѠНТІЕ дин търгȣ дин ПИАТРЪ. скрием ши мъртȣрисим кȣ чест ѕапис ал нострȣ. де ниме силиці нич ꙟпресȣраци нич нъпъстȣици че ноі де бȣнъ воа нѡастръ. ам вѫндȣт ѡ бȣкъцѣ де лѡк че аȣ фост негȣцатъ кȣ пъринтеле ІѠСИФ дела свънта мънъстире дела БЕСЕРЕКАНИ ши нȣ ѡ аȣ фост плътит. фостаȣ съ не дѣ. ѡ чергъ. ши в (2) скоарце тȣрчещи ши нȣ лѣȣ дат. іар ноі дȣпъ трѣчерѣ пъринтелȣі ІѠСИФ ам ешит ла гълчавъ кȣ пъринцїи дела БЕСЕРЕКАНИ. деч кълȣгърїи нѣȣ фъкȣт платъ ши нѣȣ дат и (8) ѡі. ши ноі лѣм фъкȣт ачест ѕапис дела мъна ноастръ. ниме дин непоцїи ши дин непоателе ноастре съ наібъ трѣбъ ꙟ вѣчи. ши ачест ѕапис лам фъкȣт ꙟ сѣмне. дин хотарȣл ТОТОРЕЩИЛѠР (Tortorescilorŭ). дин партѣ дин цос. дин мърȣл чел дȣлче. де лънгъ пъръȣ ꙟ приатръ (*sic*). дин пиатръ ꙟ мърȣл чел тортор. дин чел тортор. ꙟ чел синтъмъриескȣ. ши пе ровинъ ꙟ череш. дин череш ꙟ пърȣл чел пъдȣрецъ. дин пърȣл чел пъдȣрец ꙟ мърȣл чел тортор. дин мърȣл чел тортор ꙟ мърȣл чел пъдȣрец де семинце. динтрачела ꙟ чел стежар ꙟ мȣкѣ дѣлȣлȣі. динтрачела ꙟ пиатра чаа лънгъ дрȣм. дин пиатръ дрȣмȣл чел бътрън ꙟ сȣс. пънъ ꙟ пърȣл чел рошиȣ. ши ачест ѕапис саȣ скрис ꙟ каса шолтȣѕȣлȣі Костантин Напотъ. денаинтѣ а доіспрѕѣче пъргарі. ши алци ѡамени бȣни търговеци бътрънi ши тинери. преѡтȣл ЩЕФАН. ши ИСАК. ши ВАСИЛАКИЕ. ши ТОАДЕР ХЪРКО. ши ТОДОСІЕ МꙊНТѢНꙊЛ. ши ДꙊМИТРАШКО МЪНЗꙊЛ. ши ЕНАКІЕ ГРЕКꙊЛ. ши БЪРКАН МЪЖѢРЮЛ. ши ГЛИГОРЧА съпȣнарюл ши ВАСЇЛІЕ газда Бесереканилѡр. ши КОСТАНТИН ПИРЦꙊ. ши ГꙊЦꙊЛ ши алци ѡамени бȣни мȣлци ѡръшани бътрѫни ши тинери ши маі маре кредницъ ам пȣс печѣтъ ѡрашȣлȣі. въ лѣт ѕрод мс. ноеврїе ї денъ. (Iscălliţĭ:) † ЕРМОНАХ ДОСОѲЕЮ проегȣмен. † Поп ЩЕФАН КОВРИГ.

No. 129.

Tisména, 1669, noembre 21, hărtiă.

Mihailŭ din Groşenĭ, in ințellegere cu alțĭ moşnenĭ, amanetéză proprietatea sea din acestŭ s[illegible] monastiriĭ Tisména in summa de 7 talerĭ, cu carĭ să pótă plăti *mierea impĕrătéscă* şi baniĭ haraciuluĭ pentru satulŭ intregŭ, érŏ dreptŭ dobândă cede monastiriĭ cositulŭ fĕnețelorŭ.

(Archiva Statuluĭ.)

† Адекъ еꙋ МИХЪИЛ де ꙟн ГРОШАНИ. скрїоу ші мъртꙋрісескь кꙋ ачеста ал мїеоу ѕапис ка съ фїе де кꙋнъ крединцъ ла сфънта мънъстире ТИСМѢНА. ши ла мъна пърінтелꙋі архїмандритꙋлꙋі ПЕТРОНїЕ ши ла тот съборꙋл. сфінтеі мънъстірі. кꙋм съ се щїе къ мїаꙋ фъкꙋт біне де мїаꙋ дат. бані. талери ѕ(7) де мам пльтит. де мїарѣ ꙟнпърътѣскъ. ші де бирꙋл харачꙋлꙋі. де ам дат пентрꙋ сатꙋл Грошанїи. іар къч мїаꙋ фъкꙋть бине де мїаꙋ дат ачещі бани че скрїе маі сꙋс. пꙋсамь ѕълѡг тоатъ партѣ мѣ де мошїе де ꙟн ГРОШАНИ де престе тот сатꙋл. де ꙟн хотарꙋ пън ꙟн хотар. кꙋ тоате ливеѕиле. ꙟнсъ фъръ партѧ лꙋі ІѠН БЛАНДЕІ. іар алте пърци, де мошїѧ алторь фраци. де мошѧни. ѡ ам пꙋс ѕълѡг пентрꙋ ачещи бані че скрїе маі сꙋс. нѣмь дать ла невоѧ сатꙋлꙋї. пентрꙋ мїаре ші пентрꙋ бирꙋл харачꙋлꙋі. ши ѡ ам пꙋс ѕълог пънъ ла свѣты Димитрїе. деч де коıо пꙋтѧ да банїи. съ цїꙋ мошїѧ. іар де нꙋ коıо пꙋтѣ да банїи. съ аібъ ам да пърінтеле бані пре мошїе чеі ва фи прецꙋл. ши съ фїе мошїе стътъторе ла сфънта мънъстире. ꙟн вѣкь ші кънды ам фость фъкꙋт ачеста ѕапис ꙟн свънта мънъстире. фостаꙋ мꙋлци ѡамені бꙋни. карїиш вор пꙋне маі жос печециле. ка съ съ крѣѕъ. ші ꙟн лѡк де печѣте пꙋсам ші еꙋ дѣџетꙋл. ка съ фїе де крединцъ. пис месица иѡем ка дн влѣт ҂зрои Пис. ТОДѠР ЛѠГ. (punerea degetuluĭ:) МЪХЪИЛЪ ѿ ГРОШАНІ.

† Іар съ вом да банїи маі кꙋрънд пънъ ла пацї. іар пентрꙋ докънда баніл ѡр. съ аібъ пърінтеле а коси тоате фънѣцеле. (Iscăliţĭ:) † Еꙋ СТЕФАН монах мъртꙋрїѧ. † ДОСѠѲЕИ кансерꙋл † ІАНЪШ МꙋРЕШАН март. † ІАНЪШ ЛѠГФ ѿ ГЛѠГОВА март.

No. 130.

Iaşiĭ, 1673, apriliŭ 30, hărtiă.

Vasiliŭ Céurŭ logofĕtŭ, Iliă Sturdza peharnicŭ şi Toderaşcu Iordachi visternicŭ, din ordinulŭ luĭ Stefanŭ Petriceĭcu vodă, recunnoscŭ ex-postelnicului Dumitraşcu Prăjescu dreptulŭ de a-şĭ face unŭ podŭ pe Siretŭ la moşia sea Lâncaniĭ, de vreme ce nevésta luĭ Ioniţă Hăbăşescu, cu care avuse processŭ in acéstă cestiune, nu s'a presintatŭ la ḑiŭa judecăţiĭ, şi nicĭ chĭarŭ in cincĭ ḑille consecutive dupŏ acea ḑi.

(Archiva Statuluĭ).

† ВАСИЛїЕ вел логофет ИЛїЕ СТꙋРЗѢ вел чашник и ТОДЕРАШКО ИѠРДАКїЕ вел вистарник. датам картѧ ноастръ дꙋмисале лꙋі ДꙋМИТРАШКО ПРЪЖЕСКꙋЛ чаꙋ фост постѧлник. съ хїе таре ши волник кꙋ картѧ ноастръ аш пꙋне подꙋл ла сат ла ЛЪНКАНІ ꙟн цинꙋтꙋл РОМАНꙋЛꙋІ ꙟн апа СИРЕТЮЛꙋІ. прекꙋм аꙋ венит ши кꙋ чинститъ картѧ мърїеі сале домнꙋ ностръ лꙋі ЩЕФАН ПЪТРꙋ водѧ. кꙋмꙋ съш пꙋе подꙋл аколо пентрꙋ къчі църмꙋриле деспре Лънкани асте адꙋмисале а лꙋі ДꙋМИТРАШКО ПРЪЖЕСКꙋЛ. іар џюпънѧаса лꙋі ИѠНИЦЪ ХЪБЪШЕСКꙋЛ ꙟнкъ аꙋ венит кꙋ алтъ карте а мърїеі сале лꙋі водѧ ла ної ка съї џюдекъм пентрꙋ рънда ачелꙋі под. дечі ної іам пꙋс ѕи съ вїе де фацъ кꙋ ДꙋМИТРАШКО ПРЪЖЕСКꙋЛ съі џюдекъм. дечі кънда аꙋ фост ла ѕи Дꙋмитрашко Пръжескꙋл аꙋ венит ла ѕи шаꙋ ащептат чинчи ѕиле престе ѕи. іар џюпънѧаса лꙋі Иѡникъ Хъбъшескꙋл наꙋ венит чаꙋ рѫмас. ден ѕи ши ден тоатъ лѣџѣ църъі. дечі нꙋмаі съ анбъ ДꙋМИТРАШКО ПРЪЖЕСКꙋЛ аш пꙋне подꙋл аколо ꙋнде маі сꙋс скрїем. съі ꙟнбле подꙋл фъръ нічі ѡ ѡпрѣлъ деспре џюпънѣаса лꙋі ИѠНИЦЪ ХЪБЪШЕСКꙋЛ нічі ѡдънъѡаръ ꙟн вачі престе картѣ ноастръ. іар ХЪБЪШАСКА де аре нескарі дресе іа съ вїе съ стѧ де фацъ. ꙋ ІАС лѣт ҂зрпа. ап а (Iscăliţĭ:) Аз (eŭ) ВАСИЛїЕ ЧАꙋР вел лѡгф. Аз ИЛїЕ пъх искал Аз ТѠДЕРАШКѠ вел вист искал

Fragmente documentalĭ.

No 131.

Fără locŭ, 1192, februariŭ 1.

Ioanne Calimanŭ Aşénŭ, imperatulŭ românc-bulgarilorŭ, se intituléză domnŭ allŭ Moldo-românieĭ.

(Documentulŭ, din care se estrage acestŭ preţiosŭ fragmentŭ, s'a publicatŭ de d. Aprilov in *Болгарскія грамоты, Одесса, 1845, p. 31*).

Pré-piosulŭ şi ĭubitorŭ de Cristŭ impĕratulŭ Asénŭ, autocratulŭ Ternoveĭ şi allŭ universuluĭ (вꙁселıаненъ), allŭ Bulgarilorŭ, allŭ Grecilorŭ, peste Moldovlachia (прѣко Молдовлахїа) şi ţérra unguréscă, allŭ Budeĭ şi pônĕ la Vienna. . . .

Abonamentele se facŭ la Tipografia Statuluĭ.

ARCHIVA ISTORICĂ A ROMÂNIEĬ.

Esse uă dată pe septemână cu preţulŭ de 1 galbenŭ pe annŭ.

SUB AUSPICIELE MINISTERIULUĬ JUSTIŢIEĬ, CULTELORŬ ŞI INSTRUCŢIUNIĬ PUBLICE.

Annulŭ I. **Redactor: B. PETRICEĬCU-HĂJDEŬ,** Annulŭ I.

ex-professor superior de istoriă şi statistică, ex-bibliotecar, ex-membru allŭ Commissiunii documentalĭ.

Documente publicate in limbe străine.

No. 132.

Fără locŭ, 1231.

Gallŭ fiĭulŭ luĭ Wydh de Bord, după ce a cumperatŭ satulŭ Boĭe dela Românulŭ Buĭu fiĭulŭ luĭ Stoiă, illŭ revinde luĭ Trulŭ fiĭulŭ luĭ Horu, aĭ căruĭ strămoşĭ aŭ fostŭ stăpânitŭ acellŭ satŭ maĭ'nainte de lăţirea dominaţiuniĭ Bulgarilorŭ.

(Acestŭ preţiosŭ documentŭ, în care ne intimpină prima appariţiune positivă allŭ articoluluĭ românescŭ, in numele: Buĭ-ul, s'a publicatŭ lătinesce in *Teusch und Firnhaber, Urkundenbuch zur Geschichte Siebenbuergens*, Wien, 1857, t. 1, p. 50; carte care amŭ imprumutat'o din biblioteca d-luĭ Gr. N. Manu)

Capitululŭ bisericeĭ transilvane. Voimŭ ca să adjungă următóriele la toţĭ cine va vede acéstă carte. Venindŭ inaintea nóstră **Gallŭ** fiĭulŭ luĭ **Wydh de Bord**, a mărturisitŭ şi a datŭ scire, cumcă deşi satulŭ **Boĭe** (Boje), invecinatŭ cu satulŭ **Sâmbeta** (Zumbuthel) şi care *acuma se afflă in ţérra Românilorŭ* (in ipsa terra Blacorum), l'a cumpĕratŭ ellŭ cu aĭ seĭ drepţĭ banĭ de la omulŭ *Buĭulŭ* fiĭulŭ luĭ **Stoiă** (ab homine Bujul filio Stoje) şi astŭ-felĭu a devenitŭ uă proprietate a sea; totuşĭ, avêndŭ in vedere şi cugetândŭ, că acellŭ satŭ *din timpurile celle maĭ depărtate a fostŭ stăpânitŭ de către moşiĭ, strămoşiĭ şi restrămoşiĭ luĭ Trulŭ fiĭulŭ luĭ Horu* (Trulh filii Choru) *şi numaĭ incóce de cândŭ se ḑice că aŭ venitŭ Bulgariĭ in ţérra Românilorŭ* (?) (a temporibus jam quibus ipsa terra Blacorum terra Bulgarorum exstitisse fertur) (†) *s'a răpitŭ acellŭ satŭ către Făgăraşŭ* (Fugros), precum a doveditŭ supra-ḑissulŭ **Trulŭ** fiĭulŭ lŭĭ **Horu** prin mărturia maĭ multorŭ ómenĭ; decĭ, atâtŭ pentru a se feri de nascerea uneĭ certe in viitoriŭ, precum şi indemnatŭ de frătésca milă prescrissă de către religiunea crestină, acellŭ **Gallŭ** fiĭulŭ luĭ **Wydh de Bord** a vêndutŭ satulŭ **Boĭe**, invecinatŭ cu **Sâmbeta**, ḑissuluĭ **Trulŭ** fiĭulŭ luĭ **Horu**, priimindŭ plata deplină inaintea nóstră, dreptŭ care se face acéstă mărturiă. Annulŭ una miĭă duo-sute treĭ-ḑecĭ şi unulŭ.

(†) Pentru a inţellege acestŭ passagiŭ, veḑĭ documentulŭ publicatŭ sub No. 131.

No. 133.

Giurgiŭ, 1399, maiŭ 11.

Mircea vodă cellŭ Mare elibereză satulŭ Pulcouţiĭ allŭ monăstiriĭ dela Strugalea de tóte obligaţiunile ordinarie către fiscŭ şi de pescuitulŭ morunilorŭ pentru mésa domnéscă, maĭ hărăzindŭ călugĕrilorŭ pe totŭ annulŭ câte 15 mesure de grâŭ şi câte 2 buţĭ de vinŭ.

(Acestŭ interessantŭ documente s'a publicatŭ in collecţiunea luĭ *Venelin*, p. 18—19).

Eŭ in Cristŭ D-ḑeŭ pré-piosŭ şi de Cristŭ ĭubitorŭ şi *autocratŭ Ioanne* **Mircea** *mare voevodŭ şi domnŭ, cu mila luĭ D-ḑeŭ şi cu d-ḑeésca dăruire stăpânindŭ şi cârmuindŭ tótă ţérra ungro-română, şi ţerrele de peste Carpaţĭ, şi ambe ţermurile Dunăriĭ pônĕ la oceanŭ, şi proprietarŭ allŭ Silistrieĭ.* Amŭ bine-voitŭ şi ne amŭ induratŭ pentru rugămintea şi supplicele respectabililorŭ boierĭ aĭ domnieĭ melle **Baldovinŭ** logofĕtŭ şi jupânulŭ **Şerbanŭ** şi **Radŭ** allŭ luĭ **Stanŭ**, ca satulŭ **Pulcouţiĭ**, inchinatŭ de către jupânulŭ **Galea** monastiriĭ Strugalea, templulŭ pré-curateĭ Maĭceĭ Domnuluĭ, să-lŭ emancipămŭ şi domnia mea *de oĭaritŭ, de porcăritŭ, de albinăritŭ, de găletăritŭ, de vinăricĭu, de glóbă, de caĭ de olacŭ, de boĭ de cărratŭ*, maĭ pe scurtŭ de tóte slujbele şi dările marĭ şi micĭ, carĭ să remână in folosulŭ acelleĭ monastirĭ; precum illŭ maĭ emancipămŭ şi de *legea* (закоnъ) *de a pĕscuĭ morunĭ* (морѕни) *treĭ ḑille pe*

annŭ pentru domnia mea, lăssândŭ şi acésta in folosulŭ monastiriĭ; ba incŏ şi *dela curtea domnéscă să aĭbă merticŭ pe totŭ annulŭ cate 15 gălete de grâŭ şi câte 2 buţĭ de vinŭ*; érŏ din boiariĭ noştri marĭ séŭ micĭ şi din slujbaşiĭ domnescĭ, trimissĭ pentru stringerea adjutorinţelorŭ cuvenite domnieĭ şi alte trebe, acella care va face strimbĕtate ḑissuluĭ satŭ măcarŭ pentru unŭ firŭ de perŭ, in ḑillele domnieĭ melle şi in ḑillele *fiĭuluĭ domnieĭ melle Mihailŭ-voevodŭ*, va sufferi multŭ reŭ şi urgiă. Marturiĭ: **Radŭ** banŭ, jupânulŭ **Dragota**, **Stancĭu** fiĭulŭ luĭ **Barbu**, **Radŭ** fiĭulŭ luĭ **Stanŭ**, **Şerbanŭ** *locoţiitorŭ de visternicŭ*, **Gosténŭ Negrulŭ** (Чрънн), jupânulŭ **Bélotă**, **Mancĭu** vistiarŭ şi **Baldovinŭ** logofĕtŭ, érŏ eŭ **Mihailŭ** amŭ scrissŭ in **Gĭurgĭu** maĭu 11, annulŭ 6907.

No. 134.

Tisména, 1406, după 23 noembre.

Mergêndŭ la Severinŭ pentru conferinţe cu imperatulŭ Sigismundŭ, Mircea vodă cellŭ Mare se opresce la Tisména şi accórdă acesteĭ monastirĭ monopolulŭ pescuituluĭ in apa Tismeneĭ şi allŭ imaşuluĭ intre satulŭ Tagorea şi munţiĭ.

(In collecţiunea luĭ *Venelin*, p. 22—23).

Eŭ *Ioanne* **Mircea** *mare voevodŭ, domnulŭ autocratŭ peste tótă ţérra ungroromână, şi de'ncollo de Carpaţĭ, şi incă şi allŭ ţerreloru tătărescĭ* (ЕЩЕ ЖЕ И ТАТАРСКИМЪ СТРАНАМЪ), *ducele Amlaşuluĭ şi allŭ Făgăraşuluĭ, domnulŭ banatuluĭ de Severinŭ* (СѢВЕРИНСКОМѸ БАНСТВѸ ГОСПОДИНЪ), *autocratulŭ ambilorŭ ţermĭ pe tótă Dunărea pônă la oceanŭ şi allŭ oraşuluĭ Silistria.* Dă domnia mea acéstă poruncă domnéscă rugătoruluĭ domnieĭ melle popa **Nicodemŭ**, ca nimene să nu cuteḑe a se incerca de a pĕscui in apa **Tismeneĭ**, séŭ de a pasce dobitóce străine unde-va intre satulŭ **Tagorea** şi pônĕ la munţĭ, fără voea călugĕrilorŭ, carĭ singurĭ sunt liberĭ in acéstă priivinţă; érŏ acella din boieriĭ marĭ şi micĭ, care va fi călcătorŭ acesteĭ poruncĭ domnescĭ, să fie afurisitŭ de către précurata Maĭca Domnuluĭ şi de către toţĭ sânţiĭ şi theoforiĭ părinţĭ, şi să-şĭ attragă blăstemulŭ luĭ Nicodemŭ, pe lûngă care va maĭ sufferi şi dela domnia mea multŭ reŭ şi urgiă; ci toţĭ să păzéscă acéstă poruncă . . . . Şi *s'a intemplatŭ acésta după ce, plecândŭ domnia mea in anulŭ 6915, noembre 15, pentru a mĕ intelni cu craiulŭ in Severinŭ, amŭ adjunsŭ la acéstă monastire la 23 noembre, cu toţĭ egumeniĭ şi cu toţĭ boieriĭ domnieĭ melle.* Inginerŭ (ХОТАРНИКЪ) allŭ monastiriĭ, pentru delimitarea imaşuluĭ intre satulŭ **Tagorea** şi munţiĭ, să fie jupânulŭ **Bratŭ**, *de óră ce a fostŭ ellŭ şi dregătorŭ allŭ Jiuluĭ* (СѪДЕЦЪ ЖѸЛЮ).

No. 135.

Braşovŭ, 1558.

Genealogia némuluĭ Eraclidilorŭ, întărită de imperatulŭ Carolŭ V şi publicată de Iacobŭ Eraclide Despota, maĭ pe urmă domnŭ allŭ Moldoveĭ.

(Acéstă genealogiă, scrissă lătinesce, şi a căriĭ prima ediţiune se pare a fi perdută, a reproduss'o întocmaĭ *Sommer, Vita Iacobi Despotae Moldavorum Reguli,* Witebergae, 1587, în-4, p. 61—65. Însăşĭ cartea luĭ Sommer este de uă raritate nespusă. Arborele cupprinde 21 de generaţiunĭ; înse celle de'ntâĭu 15 sunt de totŭ fabulóse, şi adevĕrulŭ incepe a appare numaĭ dela generaţiunea 16, dela George despota Serbieĭ, fiĭulŭ luĭ Stefanŭ şi nepotulŭ vestituluĭ Lazarŭ; adecă de pe la anulŭ 1360. Acéstă a duoa parte a genealogieĭ presintă maĭ multe particularităţĭ *fórte istorice*, şi merită de a fi meditată şi studiată. Autenticitatea sea se póte pruba prin comparaţiunĭ cu operele luĭ Bonfinius, Isthuanffi, Muratori, Pejacsevich, etc.)

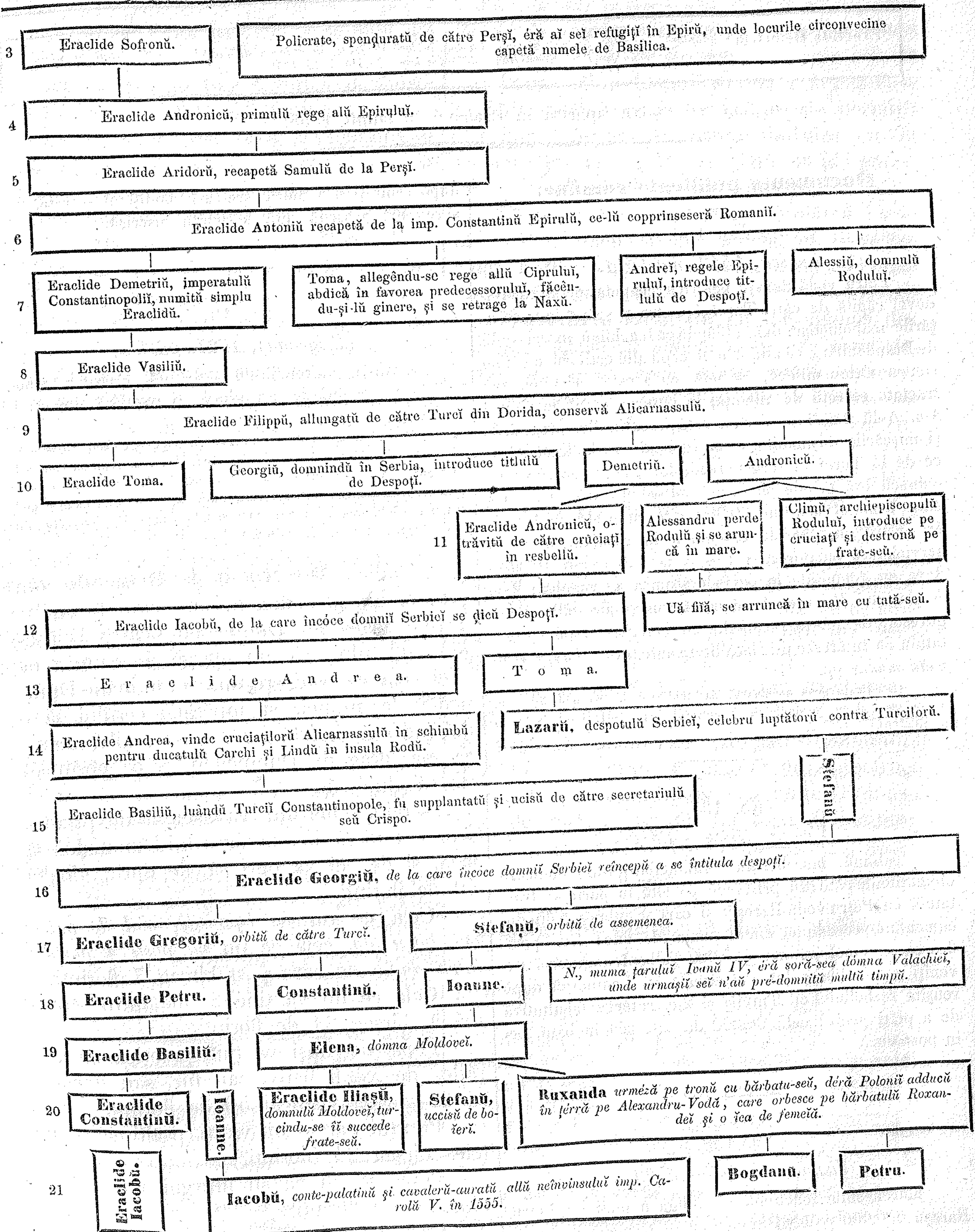
Arborele illustrissimeĭ famillie a **Eraclidilorŭ**, numite incŏ **Dassorină**, **Basilică** şi **Despotică**; *recunnoscutŭ, confirmatŭ şi ornatŭ cu stemma armelorŭ* (*) de către neinvinsulŭ **Carolŭ** V, imperatulŭ **Germanieĭ**, şi de către consiliulŭ imperiale, in annulŭ 1555:

1 Eraclide Tleptolemŭ, pe care Omerŭ numesce rege allŭ Ieliseĭ, Dorideĭ şi Tasuluĭ, şi de la care derivă, că Eraclidiĭ primogeniţĭ se ḑicŭ Dasorinĭ şi Kyranĭ adecă regĭ, éră fiiĭ maĭ micĭ—Basilicĭ, adecă regişorĭ.

2 Eraclide Angeŭ, allungatŭ de către Perşĭ din Dorida, cupprinde Samulŭ şi alte insule.

---

*) Armele luĭ Despota se potŭ vedé pe moneta luĭ, in *Daco-romanele* D-luĭ Bolliacŭ, nriĭ 112—118.

3
Eraclide Sofronŭ.
Policrate, spendguratŭ de către Perşĭ, éră aĭ seĭ refugiţĭ în Epirŭ, unde locurile circonvecine capĕtă numele de Basilica.
4
Eraclide Andronicŭ, primulŭ rege alŭ Epiruluĭ.
5
Eraclide Aridorŭ, recapetă Samulŭ de la Perşĭ.
6
Eraclide Antoniŭ recapetă de la imp. Constantinŭ Epirulŭ, ce-lŭ copprinseseră Romaniĭ.
7
Eraclide Demetriŭ, imperatulŭ Constantinopoliĭ, numitŭ simplu Eraclidŭ.
Toma, allegêndu-se rege allŭ Cipruluĭ, abdică în favorea predecessoruluĭ, făcêndu-şi-lŭ ginere, şi se retrage la Naxŭ.
Andreĭ, regele Epiruluĭ, introduce titlulŭ de Despoţĭ.
Alessiŭ, domnulŭ Roduluĭ.
8
Eraclide Vasiliŭ.
9
Eraclide Filippŭ, allungatŭ de cătrе Turcĭ din Dorida, conservă Alicarnassulŭ.
10
Eraclide Toma.
Georgiŭ, domnindŭ în Serbia, introduce titlulŭ de Despoţĭ.
Demetriŭ.
Andronicŭ.
11
Eraclide Andronicŭ, otrăvitŭ de cătrе crŭciaţĭ în resbellŭ.
Alessandru perde Rodulŭ şi se aruncă în mare.
Climŭ, archiepiscopulŭ Roduluĭ, introduce pe cruciaţĭ şi destronă pe frate-seŭ.
12
Eraclide Iacobŭ, de la care încóce domniĭ Serbieĭ se dicŭ Despoţĭ.
Uă fiĭă, se arruncă în mare cu tată-seŭ.
13
E r a c l i d e A n d r e a.
T o m a.
14
Eraclide Andrea, vinde cruciaţilorŭ Alicarnassulŭ în schimbŭ pentru ducatulŭ Carchi şi Lindŭ în insula Rodŭ.
Lazarŭ, despotulŭ Serbieĭ, celebru luptătorŭ contra Turcilorŭ.
Stefanŭ.
15
Eraclide Basiliŭ, luândŭ Turciĭ Constantinopole, fu supplantatŭ şi ucisŭ de cătrе secretariulŭ seŭ Crispo.
16
Eraclide Georgiŭ, de la care încóce domniĭ Serbieĭ reîncepŭ a se întitula despoţĭ.
17
Eraclide Gregoriŭ, orbitŭ de cătrе Turcĭ.
Stefanŭ, orbitŭ de assemenea.
18
Eraclide Petru.
Constantinŭ.
Ioanne.
N., muma ţaruluĭ Ivanŭ IV, éră soră-sea dómna Valachieĭ, unde urmaşiĭ seĭ n'aŭ pré-domnitŭ multŭ timpŭ.
19
Eraclide Basiliŭ.
Elena, dómna Moldoveĭ.
20
Eraclide Constantinŭ.
Ioanne.
Eraclide Iliaşŭ, domnulŭ Moldoveĭ, turcindu-se îĭ succede frate-seŭ.
Stefanŭ, uccisŭ de boĭerĭ.
Ruxanda urmézā pe tronŭ cu bărbatu-seŭ, déră Poloniĭ adducŭ în ţérră pe Alexandru-Vodă, care orbesce pe bărbatulŭ Roxandeĭ şi o ĭca de femeĭă.
21
Eraclide Iacobŭ.
Iacobŭ, conte-palatinŭ şi cavalerŭ-auratŭ allŭ neînvinsuluĭ imp. Carolŭ V. în 1555.
Bogdanŭ.
Petru.

Eraclide Demetriŭ, *adoptată de către contele-palatinŭ Iacobŭ în locŭ de frate, în vederea străluciteloră sélle virtuțĭ, și admissŭ în familia Eraclidilorŭ de către imp. Carolŭ V în 1558.*

S'a tipăritŭ în Brașovŭ în anulŭ 1558.

Documente publicate române.

No. 136.

Sucéva, 1542, martiŭ 1.

Petru vodă Rareșŭ, pentru a recăpeta porțiunea Moldoveĭ răpită de către Turcĭ și pentru a scăpa de amenințările mahometismuluĭ, afflândŭ că Ioachimŭ marchesulŭ de Brandenburg s'a allesŭ a fi capŭ allŭ ostilorŭ crestine contra Ottomanilorŭ, incheiă cu acestŭ principe unŭ tractatŭ secretŭ de allianță, in puterea căruĭ se obligă: 1-o. A-lŭ insciința despre tóte intențiunile, pregătirile și mișcările dușmanilorŭ; 2. In foculŭ resbelluluĭ a trece de la Turcĭ in partea crestinilorŭ, silindu-se de a ucide séŭ de a prinde pe insușĭ sultanulŭ; și 3-o. A procura armateĭ creștine 30,000 vite cu prețŭ moderatŭ; érŏ insușĭ marchesulŭ Ioachimŭ, in resplata acestorŭ servicie, se indatoresce: 1-o. A face să se admittă Moldova cu demnitate in confederațiunea germanică; 2-o. A plăti luĭ Petru-vodă uă certă summă de galbenĭ unguresci; 3-o. A-lŭ reconcilia cu Polonia. In fine, tractatulŭ se intăresce prin iscăllitura autografă: *Petrus Woiwida manus pp.*

(Acestŭ prețiosŭ documentŭ s'a publicatŭ in originalŭ lătinescŭ, in traducere și cu facsimile, in *Tesaurulŭ de monumente istorice*, t. 3, p. 13—15).

No. 137.

Vienna, 1542, iuliŭ 6.

Ióchimŭ, marchesulŭ Brandenburguluĭ, enumeră obligațiunile căte illŭ priivescŭ pe ellŭ in parte in tractatulŭ cu Petru vodă Rareșŏ, și carĭ se cunnoscŭ din documentulŭ precedinte, affară numaĭ de duo: 1-o. specificarea summeĭ anume 500,000 galbenĭ ungurescĭ cu veniți a se elibera luĭ Petru-vodă in Lembergŭ dupŏ reușita resbelluluĭ cu Turciĭ; și 2-o. reserva facultativă de a plăti pentru celle 30,000 de vite séŭ in banĭ, orĭ in postavurĭ.

(Ibidem, p. 20).

No. 138.

Vienna, 1542, iuniŭ 29.

Marchesulŭ Ioachimŭ se obligă a plăti luĭ Petru Rareșŭ 300,000 galbenĭ ungurescĭ in termenŭ de 3 lunĭ dupŏ espirațiunea unorŭ óre-carĭ condițiunĭ secrete, despre carĭ possedă unŭ deosebitŭ inscrisŭ.

(Ibidem, p. 19).

No. 139.

(Belgradŭ), 1627, iuliŭ 4.

Dositeĭu, mitropolitulŭ Ardéluluĭ, classifică vinovățiele și penalitățile preoțilorŭ, și reguléză numerulŭ serbătórielorŭ cellorŭ marĭ.

(Acestŭ interessante documentŭ s'a publicatŭ de d. *Ciparîu* in *Fragmente istorico-bisericescĭ*, p. 150—154. Noĭ illŭ reproducemŭ aci, in transcripțiunea latină, atâtŭ din causa lumineĭ ce se póte nasce prin comparațiunea luĭ cu documentulŭ sub No. 122, câtŭ și pentru impossibilitatea de a face unŭ simplu summariŭ detalliatŭ allŭ uneĭ legiuirĭ atâtŭ de complicate.)

Vlădica **Dosotheiu** de **Belgradŭ** am scos și am ales den svânta, cum trebuéște a ține légea luĭ Dumnedĕŭ pentru ispăsenie sufletuluĭ, să nu margă in munca de véci cela ce este creștin, să nul măne Dumnedĕŭ la munci, și inpĕrăția cerului să o dobĕndéscă, acéstă lume să nu aibă nemica mai drag de Dumnedĕŭ, și ce poruncéște să slujéscă.

Intâiu, cine nu va asculta de preutul sĕŭ, cumui va invĕța légea lui Dumnedĕŭ să facă, și de cel va opri să fie oprit, gloabă 50 de florinți.

Cela ce nu *va ispovedi omul de patru ori intru an*, cela ce nu *va posti 4 posturi intru an*, fie de care post birșag 7 florinți.

Cela ce nu va ține 2 dile intro sĕptĕmănă, birșag 24 de florinți.

Popa de nuși va ține preoțiea cu curăție, de va fi bețiv, sau fur, sau ucigași, să fie gloabă vladicăi 50 de florinți.

Preutul carele nu va ști (psaltirea?) dențeles birșag 24 (florinți?)

Popa de nu va ști liturghiea și itrosul bine 24 de florinți!

Popa de nu va avé molitve de vecer-

nii şi de itros, şi molitve de pricéştenii 12 florinţi.

Popa de nu va ţiné besérica in cinste şi curată, să fie birşag 12 florinţi.

Popa de nu va ave cărţi şi veşminte, şi unélte şi vase de antimis, altarĭului şi a hramului, birşag 27 de florinţi.

Popa de nu va avé diac, şi va sluji, birşag 24 florinţi.

Popa de nu *va cununa oameni 4 stepene (*) de frăţie, şi 3 de cumetrie, aşişdere de cuscrie, sau al treile vĕr sau imprumuturile sau svednici:* gloabă 50 de florinţi.

Popa de i va tréce rĕndul beséricii preste ḑi mare, sau svânta duminecă, pentru beţie, să fie birşag scăunului 24 de florinţi.

Popa de va ţiné crăcĭmă, 24 de florinţi.

Popa de nu va socoti in poporul sĕŭ nescădérile (?) sale să le spue vlădicăi, şi va auḑi dintralţi, să fie birşag 24 de florinţi.

Popa de va fi măniat, sau giucător, birşag 12 florinţi.

Popa de va fi lotru, şişi va insoţi bucate cu lotri, bucatele aceluia să fie vlădiceşti, şi să nu fie popă.

Popa de va imbla cu arme şi cu puşcă, gloabă 12 florinţi.

Popa de nu *va avé haine pănĕ la glezne,* 12 florinţi gloabă.

Popa de va mérge pre poporul altui popă, sau va cununa oameni fără ştirea vlădicăi, gloabă 100 de zloţi.

Popa de va cumeneca, va provodi pe cela om, ce nu ascultă de porunca vlădicăi, sau va face paménte, 100 de florinţi.

Popa de va merge la o beserecă fără ştirea vlădicăi, să fie lepădat din preoţie, şi săl dea la şpan.

Popa de va ţiné lége celora, ce gĭură pre strâmb, şi cu ochii sĕi nu şti, să nu fie popă.

Cine va răpi fata, birşag 40 de florinţi, şi de pe soţiea lui câte 20 de florinţi, şi cinei va cununa, să sĕ scoaţă din popie, iară de sĕ vor impăca cu părinţii lor el săi cunune, şi săi ea 20 de florinţi.

Popa de va blagoslovi masa de paménte fără slujbă, să fie rĕmas 50 de florinţi.

Popa de nu va cănta liturghie cu 7 prescuri, birşag 12 florinţi, iară omul, pănă nu va plăti popei, să nui slujască.

Omul cela ce va ḑice: cununămĕ preote, că ţi feleluesc de vlădica, că ne éste slugă acela, popa de va asculta de acel om, gloabă 50 de zloţi.

Dosotheiu Belgrad cu tot vlădica de soborul nostru, *izvoditam ḑilele cele mari de peste an, carele nime să nu cutéḑe a lucra nici şie, nici in clacă, că cine va lucra să fie de globă 6 florinţi, iară popa de nu va spune sĕrbătoarea, birşag 12 florinţi.*

Septemvrie 1, 6, 8, 14, 23, 26. Octomvrie 6, 9, 14, 18, 23, 26. Noem. 1, 8, 13, 16, 21, 30. Dec. 5, 6, 9, 13, 25, 29. Ianuarie 1, 6, 7, 25, 27, 30. Fevr. 2, 3, 24. Mart. 9, 25, 26, sâmbĕta lui Lazar. Apr. 23, 25. Maiu 7, 8, 21, 25. Iun. 18, 24, 29, 30. Iul. 8, 15, 17, 20, 22, 25, 26. August 1, 2, 6, 15, 25, 29.

Vinerile marĭ. 1 inainte de 40 de mucenici, 2 inainte de buna vestire, 3 inainte de paşti, 4 inainte de inălţarea Domnuluĭ, 5 inainte de rusali, 6 inainte de sânpetru, 7 inainte de sântă-măria cea mare, 8 inainte de tăerea capului lui Ioan, 9 inainte de inălţarea crucei, 10-11-12—

Documente inedite in limbe străine.

No. 140

Sucéva, 1442, apriliŭ 8, pergamenă.

Alessandru vodă, fiiulŭ luĭ Iliaşŭ vodă, intăresce monăstiriĭ Pobrata céra domnéscă dela Tergulŭ-frumosŭ şi 7 buţĭ de vinŭ din ḑecĭma cuvenită domnieĭ dela cărcĭumele de acollo.

(Acestŭ documentŭ, care dobóră cu deseverşire cronologia cronicaruluĭ Urechĭa intre **1442—1461**, se afflă in Archiva Statului).

† Милостїю божїю имы и Алеѯандръ воевода etc. иже произволи господствоми въсеблагым. произволениемъ. и въсесвѣтлым и чистым нашим сердцем

(*) Aci allŭ 4-lea gradŭ de inrudire se potrivesce cu numeraţiunea catolică, şi correspunde cu gradulŭ allŭ 8-lea allŭ ortodossilorŭ.

ꙁа дѹша наших родителеи. Илїа воеводы. и ꙁа на-
ше ꙁдравие. аже даем. и потвержаемъ данїе наших
родителеи. нашемѹ монастирю. ѿ Побраты ѿ по-
лѣны идеже ест храм свѣтого ѿца Николы. да ест
ѿ нас нашемѹ монастирю. воскъ ѿ Красного тор-
гѹ. оувес колко корчым сѧ чинатъ. оу Красном тор-
гѹ. а ѡни да берѹт калѹгери ѿ Побраты. воскъ на-
шемѹ монастирю. и також. ѿ вина ѿ нашеи де-
сѧтины на кажтыи год по седемъ бочок вина. наше-
мѹ монастирю да ест ѿ нас оурик. непорѹшено ни-
коли на вѣкы. протож колиж кто имет рѹбити де-
сѧтинѹ ѿ вина. ѿ нас по нашеи ꙁеми. а ѡн бы
далъ нашемѹ монастирю вышеписанномѹ по седем бо-
чок вина. а инак бы несмѣл. оучинити. ни ѡдин наш
оурѧдник. а кто коли которыи наш оурѧдник ꙁадер-
жит. и прѣстѹпит наш листъ и наше данїе. тот оу-
ꙁрит нашѹ каꙁнъ и ѡргию господствами. а на то ест
вѣра господствами вышеписанного etc. (formula de încheĭare, cu numele vel-logofĕtuluĭ: Михаил) а писа Васко граматик оу Сочавѣ влѣт ѕѵцн април и.

† Cu mila luĭ D-ḑeŭ noĭ **Alessandu** vodă etc. amŭ voitŭ domnia mea cu a nóstră bună voinţă, pré-luminată şi pură ânimă, pentru sufletulŭ *părinteluĭ nostru Iliă vodă* şi pentru a nóstră sânetate, dândŭ şi intărindŭ dania părinteluĭ nostru monastiriĭ nóstre dela poéna **Pobrateĭ**, unde-ĭ templulŭ sântuluĭ părinte Nicola, ca să fie dela noĭ monastiriĭ nóstre *tótă céra dela Tĕrgulŭ-frumosŭ, şi încă de la tóte cărciumele câte se vorŭ deschide in Tergulŭ-frumosŭ, din decĭma vinuluĭ ce ni se va cuveni pe totŭ annulŭ*, să-şĭ ĭea călugĕriĭ şépte buţĭ, ca să lè fie venitŭ neclătitŭ nicĭ-uădată in vecĭ; éră *dregŭtorulŭ care va fi insărcinatŭ dela noĭ cu tăĭarea (adecă: numerarea) decĭmeĭ vinuluĭ in ţérra nóstră*, sa nu facă altŭ-felĭu, ci neapĕratŭ să dea monastiriĭ celle şépte buţĭ cu vinŭ, şi care dregŭtorŭ va opri etc. (formula de încheĭare, cu numele vel-logofĕtuluĭ **Mihailŭ**). A scrissŭ **Vasco** *grammaticŭ* in **Sucéva**, 6950, aprilĭŭ 8.

No. 141.

Sucéva, 1453, genariŭ 26, pergamenă.

Alessandru vodă, fiiulŭ luĭ Iliaşŭ vodă, hărăzesce monastiriĭ Pobrata următóriele: céra domnéscă din Tĕrgulŭ-frumosŭ, 6 buţĭ din decĭma vinuluĭ dela Cotnarŭ séŭ de la Hărleŭ, uă prisécă domnéscă, 12 messure de orḑŭ şi 4 de grâŭ offerite prin invoélă cu municipalitatea săsséscă dela Baea, uă poénă, 2 Ţiganĭ şi 4 Tătarĭ, 2 pustietăţĭ, uă móră şi 2 locurĭ de móră.

(Acestŭ documentŭ, afflătorŭ in Archiva Statuluĭ, este de uă valóre nespusă. Ellŭ arrétă: 1-o. origina săsséscă a municipalităţilorŭ in Moldova, compusse, in adevĕrŭ, de unŭ şoltusŭ (schultheis) şi 12 purgarĭ (buerger); 2-o. anticitatea viielorŭ dela Cotnarŭ şi Hărleŭ; 3-o sclavagiulŭ Tătarilorŭ de uă potrivă cu allŭ Ţiganilorŭ, etc. Şvéra, pe care e aninatŭ sigilliulŭ, este impletită din metassă roşiă, vênĕtă şi cafiniă.)

† Милостию божїю мы, Алеꙁандръ воевода господаръ ꙁемли молдавскои. чиним ꙁнаменито etc. ѡже благопроиꙁволи господствоми. нашим. благым. проиꙁволением. и свѣтлым и чистим сердцем. и оучинихом въ ꙁа дѹшие свѣтопочившиx. наших предкох. и дали и потврьдили есми. ис сѣмъ нашим листом. нашемѹ монастири ѿ Побрати. идеже ест храм свѣтого. ѿца нашего. Николы. чюдотворцѧ. и где ест поп Євстатїе игѹмен. ѡскъ вес ѿ Красного тръга. и ѿ Котнарѣ или ѿ Хърлова. шестъ бочкы вина ис нашеи десѣтины. и еще пасика. ѹ нашем бранище. ѹ Бохотинъ на имѣ Боꙁова. еще есми дали. с волею шолтѹꙁы и пръгары. ѿ Бани. щобы имали ѿ ихъ малинъ. на кажды год. по двѣнадесѣт колод солод. и четири колод. пшеницы. и тои щобы давали на каждыи год нашемѹ монастирю беꙁаблава. протож. вареколи Сасове ѿ Бани. имет ѿстоупити. ѿ своих. токмѧл. бѹд коли. тогди Сасове. нам имет платити. ꙁ. роубли сребра. еще Оурѣклева полѣна оусѣ. и три Татары. на имѣ Баико. и съ челѣдю. и съ именїем его. и Дѹмша съ челѣдю. и съ именїем. и Щефан съ челѣдю и съ именїемъ. и малинъ оу Топлицю. и хотаръ ѿ оусти Каковѣ. що пѹт. ꙁ лѣса исходит. ѿ конецъ прости дѣла. и черес полѣ. та на стоапъ. таже на рѹпътѹ рѹ. и ѿтолѣ пѹстина оустие Саскѹ. таже гори на велики Немецъ. та по водѹ. и до оусти потока. межи полѣны. Оурѣклева. и Рѹскова. тое вес хотар а хотарникъ былъ. Ѡана Жѹличѹ. и межиаши. еще. едно поустиню. оу поток еꙁеров. став. и лѣтовище. и село садити. а хотар тои пѹстини. на верхъ долины. ниже пѹтѣ столпъ. таже долиною. Оухрицоне. таже потоком. и до оусти столпъ. ниже могилицѹ. та прости на дѣл. на малои могилици. та черес долини. на могилѹ великою. на имѣ Щѹкеꙗ таже прости черес поле. на великою могилоу. выше пѹтѣ. таже прости. оу кроуглии глод. таже гори. на ѣдл

на столпѫ. та прости на Тѹржоу к рѹбѣжи. та прости ниже пѹтѣ на столпѫ. то им вес хотар. а хотарни были. пан Тадороу Васкан. и пан Иван Кѫцелѣн. и оуси межиаши що сѹт. ѡколо. еще два Цигани. на имѣ Лалѹ. и сз челѣдми своими. и Бана сѫ челѣдми. и един Татарин, на имѣ Кожѣ. и сѫ челѣдю. еще есми дали два потоцѣ. на верхѫ поле. що падают. на Бахлѹи. да ставѣть млин. еще едно мѣсто млиновы. выше оустие Телици. тое вѫсе вышеписаное да ест имѫ ѡт нас оурик сѫ вѫсѣм дохѡдом непороушено николиже на вѣки вѣчниа. а на то ест вѣра вышеписанкаго мы Ѧлеѯандрѫ воевода. и вѣра боар наших. вѣра пана Доумѣ Браевича дворника. вѣра пана Маноило хотинского. вѣра пана Станчоула. прѫкалаба бѣлоградскаго. вѣра пана Петра пракалаба. вѣра пана Козми Шандровича. вѣра пана Ивана Баичана. вѣра пана Кости Ѡрѫша. вѣра пана Братѹла. вѣра пана Вани Пинтеча. вѣра пана Шандра дорогѹнского. вѣра пана Кости Дановича вѣра пана Ѧлбѹла спатарѣ. вѣра пана Тадора Васкана. вѣра пана Ходко Крецевича. вѣра пана Тадора Моика. вѣра пана Жѹржѹ Гѫоурича. вѣра пана Петра . . . . . . Жѹржи комисѹла. и вѣра вѫсѣхѫ. etc. (formula ordinariă, cu numele vel-logofĕtuluĭ: Михаил). Оу Сѹчавѣ. (Uă monogrammă, care se póte citi: Логофѫтѹль). ѹцѕа мѣсица ген кѕ.

† Cu mila luĭ D-ḑeŭ noĭ **Alessandru** vodă, etc. facemŭ cunnoscutŭ, cumcă amŭ bine-voitŭ domnia mea cu buna nóstră voinţă, din luminată şi pură ânimă, pentru suffletele sântŭ-reposaţilorŭ strămoşĭ, dândŭ şi miluindŭ prin acéstă carte a nóstră monastirea nóstră dela **Pobrata**, unde este templulŭ sântuluĭ nostru părinte Nicolaĭu făcĕtorŭ de minunĭ, şi unde este egumenŭ *popa* **Eustatiŭ**, ca *să-ĭ fie tótă céra din Tĕrgulŭ-frumosŭ, şi şésse buţĭ cu vinŭ din decĭma nóstră dela Cotnarŭ séŭ dela Hărlĕŭ*, şi uă priséca in braniscea nóstră dela **Bohotinŭ** numită **Bozova**; şi *ĭ-amŭ maĭ datŭ, cu voĭa şoltusuluĭ şi purgarilorŭ dela Baea, ca dela móra lorŭ să aĭbe a lua monastirea nóstră pe totŭ annulŭ câte 12 colóde (mesure) de orḑŭ şi 4 colóde pe grâŭ fără nicĭ uă zăbavă; éră déca Saşiĭ din Baea vorŭ călca vre-uă-dată acéstă tocmélă, atuncĭ aceĭ Saşĭ ne vorŭ plăti 60 de ruble argintŭ;* şi am maĭ datŭ acelleĭ monastirĭ tótă poéna luĭ *Ureclea*, şi *treĭ Tătarĭ anume Baĭco cu casa şi averea luĭ, Dumşa cu casa şi averea, şi Stefanŭ cu casa şi averea;* şi uă móră in **Toplița**, şi unŭ territoriŭ incepêndŭ dela ustia **Cacăuluĭ** unde esse drumulŭ din marginea păduriĭ dreptŭ la déllŭ, şi apoĭ peste câmpŭ pônĕla stĕlpŭ şi pônĕ la uă ruptură (*sic*), şi de acollo pustietatea dela ustia **Sascăĭ** şi in susŭ pe apa **Némţuluĭ celluĭ mare** şi pônĕ la ustia pereuluĭ intre poéna luĭ *Ureclia* şi poéna luĭ **Ruscăŭ**, totŭ territoriulŭ *dupre cum l'a fostŭ hotărîtŭ Oana allŭ luĭ Julea cu megiesiĭ;* şi ĭ-amŭ maĭ datŭ uă pustietate la perĕulŭ cellŭ din lacŭ, *ca să-şĭ facă heleşteŭ, şi locŭ de vĕratecŭ, şi să-şĭ aşeḑe unŭ satŭ*, éră hotarulŭ aceĭ pustietăţĭ este: la vĕrfulŭ văiĭ maĭ josŭ de drumŭ pônĕ la stălpŭ, de acollo pe vallea **Uhriţóeĭ** (?) şi pe perĕŭ pônĕ la ustiă unde e altŭ stălpŭ, apoĭ maĭ josŭ de moviliţă dreptŭ la délŭ pônĕ la uă movilicĭóră, de acollo prin câmpŭ pônĕ la uă *movilă mare numită Ştubeĭa*, apoĭ dreptŭ prin câmpŭ pônĕ la uă movilă mare maĭ susŭ de drumŭ, de acollo dreptŭ pônĕ la glodulŭ (*sic*) cellŭ rotundŭ, apoĭ in susŭ la délŭ pônĕ la stĕlpŭ, de acollo dreptŭ la **Turja** către margine, apoĭ dreptŭ maĭ josŭ de drumŭ pônĕ la stĕlpŭ, totŭ *hotarulŭ dupe cum l'aŭ mesuratŭ boierulŭ Tadorŭ Vascanŭ şi boierulŭ Ioanŭ Căţellénŭ cu toţĭ megiaşiĭ de'npregĭurŭ;* şi amŭ maĭ datŭ acelleĭ monăstirĭ *duoĭ Ţiganĭ anume Lalu cu casa şi Bana cu casa, şi unŭ Tătarŭ anume Cojea cu casa;* şi ĭ-amŭ maĭ datŭ duo peraĭe in verfulŭ câmpuluĭ carĭ se véršă in **Bahluiu**, ca să-şĭ pună acollo uă móra, şi încă unŭ locŭ de móră maĭ susŭ de ustia **Teliţeĭ** (Tepliţeĭ?); carĭ tóte suprascrisse să-ĭ fie dela noĭ moşiă cu totŭ venitulŭ neclătită nicĭ uă dată in veciĭ vecilorŭ, fiindŭ pentru acésta credinţa suprascrissuluĭ noĭ **Alessandru** voda şi credinţele boierilorŭ nostri: panulŭ vornicŭ **Duma** allŭ luĭ **Braiă**, p. **Manoilŭ** dela **Hotinŭ**, p. **Stanciu** purcalabŭ de **Cetatea-albă**, p. **Petru** purcalabŭ, p. **Cosma** allŭ luĭ **Şandru**, p. **Ivanŭ Baĭcénŭ**, p. **Costea Orĕşŭ**, p. **Bratŭ**, p. **Vanea Pântece**, p. **Şandru** dela **Dorohoĭu**, p. **Costea** allŭ luĭ **Danŭ**, p. **Albŭ** spatarŭ, p. **Tadorŭ Vascanŭ**, p. **Hodco** allŭ luĭ **Creţu**, p. **Tadorŭ Moĭco**, p. **Jurja** allŭ luĭ **Gaură**, p. **Petru** . . . **Jurja**

comisŭ, şi toţĭ boieriĭ etc. (formula ordinariă, cu numele vel-logofĕtuluĭ: **Mihailŭ**). **Sucéva**, 6961, genariŭ 26. (*Iscăllitŭ in monogrammă:*) **Logofĕtulŭ.**

No. 142.

Giurgiu, 1524, iuliŭ 24, pergamenă.

Vladislavŭ-vodă hărăzesce ospiţiuluĭ pentru bolnavĭ allŭ monastiriĭ din Sân-metrenĭ şi ospiţiuluĭ pentru săracĭ allŭ monastiriĭ din Argeşŭ brânḑeturile câte se cuvinŭ curţiĭ domnescĭ din partea acelluĭ judeţŭ, impărţindu se pe jumĕtate intre ambele ospiţiurĭ.

(Acestŭ preţiosŭ documentŭ se afflă în Archiva Statului).

† Милостїю божїею Iѡ Владїслав воивода и господинъ въсои земли оугг̃ровлахїиское. давать господствоми сїе повелѣнїе господствами место и ѡбитѣли зовомаго болницꙋ ѡт Симидрѣни. идеж ест храм свѣтого и славнаго велико мꙋченика Димитрие. и живꙋщи въ то местои. и ещеж и иною ꙋтешно место еже ест прѣд врати церковни ѡт монастир ѡт Ѩргиш. зовомаго мѣсто страннопрїемницꙋ ꙗко да им ест въ пищꙋ братиꙗм ѡт болницꙋ и страним ѡт страннопрїемницꙋ. въса кашерие варе колико се х'тет извбрати ѡт сꙋдство падꙋрецем (?) тако варе що се х'тет избрати доходкж. кашарию или мехови ѡт сирни или каши или бꙋде кои доходжк. све да ест болницꙋ и страннопрїемницꙋ. а на болница да ест над пол а страннопрїемница над дрꙋги пол. понеж их приложих господствоми за дꙋшꙋ господствами. сего ради им дадох господствоми да им ест въ ѡчинꙋ и въ ѡхаб etc. сведетелие поставлѣем господствоми. жꙋпан Пръвꙋл велики бан кралевски. и жꙋпан Жꙋгꙋранꙋл велики дворник. и жꙋпан Ѳеѡдѡр велики логофет. Каїпо вистиꙗр. Драган спатар. Бадика комис. Шербан столник. Драган постелник. и аз Марча диꙗк еже написах въ Дридих месица юл кд денъ. ис Триф лог. в лѣт ꙁзлв.

† Iѡ Владислав Воевода Милостїꙗ Божїеꙗ Господинъ.

† Cu mila luĭ D-ḑeŭ *Iónne* **Vladislavŭ** vodă etc. Dâmŭ acéstă poruncă domnéscă cellorŭ petrecĕtorĭ in *institutulŭ numitŭ ospiţiŭ pentru bolnavĭ din locaşulŭ dela Sân-mitrenĭ,* unde este templulŭ sântŭ-gloriosuluĭ mareluĭ mucenicŭ Demetriŭ, precum şi *unuĭ altŭ institutŭ de bine-facere, aşeḑatŭ de'naintea porţeĭ bisericeĭ din monastirea dela Argeşŭ, care institutŭ se ḑice ospiţiŭ pentru săracĭ;* şi anume ca să fie de hrană fraţilorŭ din ospiţiulŭ pentru bolnavĭ şi ospilorŭ din acellŭ pentru săracĭ tóte brânḑeturile câte ni se vorŭ cuveni den judeţulŭ de'mpregĭurŭ, orĭ-carĭ arŭ fi acelle brânḑeturĭ, séŭ brânḑă de burdufŭ, séŭ caşŭ, séŭ orĭ-şi-ce altă, să fie ḑisselorŭ duo institute, şi anume uă jumetate la ospiţiulŭ pentru bolnavĭ şi uă jumetate la acellŭ pentru săracĭ; carĭ tóte să le fie venitŭ de moşiă şi de patrimoniŭ, datŭ pentru suffletulŭ domnieĭ melle. Marturiĭ domnescĭ: jupânulŭ **Pĕrvulŭ** mare banŭ de **Craĭova**, j. **Jugurénŭ** mare vornicŭ, j. **Theodorŭ** mare logofetŭ, **Caĭpo** vistiarŭ, **Draganŭ** spatarŭ, **Badica** comisŭ, **Şerbanŭ** stolnicŭ, **Draganŭ** postelnicŭ, şi eŭ **Marcea** *diacŭ* care am scrisŭ in **Giurgiu**, luna iuliŭ 24 annulŭ 7032. Essecutorŭ: **Trifŭ** logofetŭ.

† **Ioanne Vladislavŭ vodă cu mila luĭ D-ḑeŭ Domnŭ.**

Fragmente documentalĭ.

No. 143.

Nowosambor, 1390, ḑiua sânteĭ Lucie.

Între nobiliĭ, carĭ petreceaŭ la magnatulŭ polonŭ Spytko Melsztynski, se citéză, intr'unŭ crisovŭ, Dinga voevodulŭ Românilorŭ.

(Documentulŭ intregŭ s'a publicatŭ in *Studia historyczne M. Balinskiego*, Wilno, 1856, p. 210. Totŭ acollo, p. 213, se menţiunéză unŭ altŭ documentŭ dela Spytko Melsztynski cu numele unuĭ *Dzurdz (Jurja) de Stupnicza woiewoda Walachorum,* din annulŭ 1392).

. . . . . S'a făcutŭ in presinţa nobililorŭ şi bravilorŭ bărbaţĭ: **Iónne Tarnowski** palatinulŭ **Sandomiriel** şi gubernatorulŭ **Galliţieĭ** (capitaneo Russiae), **Benco** mostenitorŭ de **Zabokrice**, **Andrea Hodco Bybelski**, **Zegota Gnoinski**, **Nicolaĭu Zyzmowski**, *Dinga dela Stupniţa voevodulŭ Românilorŭ* (Dzingio de Stupnicza Woywoda Walachorum), şi alţĭ maĭ mulţĭ vrednicĭ de credinţă.

Imprimeria Statului.

Abonamentele se facŭ la Tipografia Statuluĭ.

ARCHIVA ISTORICĂ A ROMÂNIEĬ.

Esse uă dată pe septemână cu preţulŭ de 1 galbenŭ pe annŭ.

SUB AUSPICIELE MINISTERIULUĬ JUSTIŢIEĬ, CULTELORŬ ŞI INSTRUCŢIUNIĬ PUBLICE.

Annulŭ I. **Redactor: B. PETRICEICU-HÂJDEŬ,** Annulŭ I.

ex-professor superior de istoriă şi statistică, ex-bibliotecar, ex-membru allŭ Commissiuniĭ documentalĭ.

Documente inedite române.

No. 144.

Trotuşŭ, 1591, octombre 4, hărtiă.

Membriĭ municipalĭ din Trotuşŭ intărescŭ trecerea unuĭ territoriŭ din satulŭ Filipescil dela Şandru fiĭulŭ Cuparuluĭ către Drăganŭ fiĭulŭ Nechiteĭ.

(Acesta este unulŭ din celle maĭ vechie documente officialĭ in limba română. Se afflă in Archiva Statuluĭ. Pecetea municipale, intipărită cu fumŭ ca totŭ-d'a-una, represintă unŭ braţŭ cu ciocanulŭ rădicatŭ in mână, érŏ impregiurŭ inscripţiunea: *печете. Тотрушулуй.*

† Адекъ noi ТАМАШ шwлтꙋѕꙋл кꙋ вї пъргарi. шi кꙋ алцi wрѫшанi бътрѫнi дин тръг дин ТОТРꙊШ. анꙋме КОСТАНТIН БꙊХОЧ шi НЕКꙊЛА КIХНА. шi ДꙊМИТРАШКО КОНДРѢ. шi МЪТЕЮ де ФIЛIПЕЩII шi алцi wамени бꙋнi. скрïем шi мъртꙋрiсiм. кꙋ частъ скрiсоаре а ноастрѫ кꙋм лꙋ венiт ꙟнаiнта ноастрѫ ШАНДРꙊ дiн РꙊСI фiчорꙋл КꙊПАРЮЛꙊI дiн ФIЛIПЕЩII де а лꙋi бꙋнъ вое де нiме невоит нiчi асꙋприт лꙋ вънꙋт а лꙋi дiрѣптѫ wчинѫ шi мошïе дiн сат дiн ФIЛIПЕЩII. че ѥсте пре апа ѠIТꙊЗꙊЛꙊI. ꙟ цiнꙋтꙋл ТОТРꙊШꙊЛꙊI. дiн парта кꙋпърѣскъ. џюмътате де парте дiн партѫ пърiнтелꙋi съꙋ КꙊПАРЮЛꙊI. дiн ватра сатꙋлꙋi шi дин къмпꙋ шi дiн царiнѫ. шi дiн апъ. шi дiн пъдꙋре. шi дiн тот локꙋл кꙋ тот венiтꙋл. ачаста еа w лꙋ вънꙋт дꙋмисале лꙋi ДРЪГАН дiн ФIЛIПЕЩII фiчорꙋл НЕКIТЕI дерептꙋ чiнчi ѕъчi талерi бътꙋц банi гата. ка съi фïе лꙋi дiрѣптѫ wчiнѫ шi кꙋмпърътꙋрѫ ꙟ вѣчi лꙋi шi кꙋконiлор съi. шi а тот родꙋл съꙋ чiне съ ва алѣџе. шi noi дѣка ам вѫѕꙋт де а лор бꙋнъ вое. токмалъ шi платѫ деплiн фъкꙋтꙋѥам дела noi ачастъ мъртꙋрïе. шi ам пꙋс печета wрашꙋлꙋi ка съi фïе де кредiнцѫ. ѕнатисе. (să se scie). ꙋ ТОТРꙊШ лѣт ѕр мѣсица wк д. (Pecete).

No. 145.

Fără locŭ, 1627, genariŭ 17, hărtiă.

Alessandru Radŭ vodă scutesce satulŭ Flămândescil allŭ monastiriĭ dela Argeşŭ de impositulŭ de pe cârciume, poruncindŭ paharnicilorŭ, insarcinaţĭ cu acéstă missiune, de a essecuta *paharnicia* numaĭ de pe cârciumele din oraşulŭ Argeşŭ.

(Archiva Statuluĭ)

† Милостïю божïею Iw АЛЕѮАНДРꙊ etc. дават господствоми сïе повелѣнïе господствами. свѣтѣи божественѣи монастири wт АРЏЕШ и wтцꙋ и молебникꙋ господствами. кир АНТОНIЕ епископъ и настоателю свѣтѣи монастири (dă domnia mea acéstă poruncă domnéscă sânteĭ d-ḑeescĭ monastirĭ dela Argeşŭ şi părinteluĭ rugătoruluĭ nostru kyr Antoniŭ *episcopŭ, egumenulŭ sânteĭ monastirĭ*). ка съ фïе сатꙋл свентеi мънъстiрi. анꙋме ФЛЪМЪНЗЕЩII шi кꙋ ЦIГЪНIА ꙟ паче шi слобод. де банi де пъхърнiчïе. де кътрѫ пъхарнiчi немiк де вiнꙋре къте се вор венде аколѣ ꙟ сат шi ꙟ Цiгънïе. съ нꙋ дѣ нiч съ мѣргъ пъхарнiчii аколо. пентрꙋ къ ам ертат домнïа мѣ. кꙋм лꙋ фост ертат. шi де пърiнтеле домнïеi мѣле. шi де алцi домнi маi денаинте врѣме. дерептꙋ ачѣѥа. шi воi пъхарнiчилор. каре вецi ꙟмбла аколо. пентрꙋ пъхърнiчïа. ꙟ врѣме че вец веде картѣ домнiеi мѣле воi съ въ ферiц. де сатꙋл свентеi мънъстiре. че е маi сꙋс скрис. шi де ЦИГЪНIЕ ꙟ паче съ лъсаць. маи мꙋлт съ нꙋ ꙟвълꙋiц. нꙋмаi съ въ лꙋаць пъхърнiчïа де кръчимеле ден wраш. ѥар ꙟ сат немiк съ нꙋ мѣрџец къ аша ѥсте ꙟвъцътꙋра домнïеi мѣле. etc. ген ѕï лѣт зрле. (Pecete).

No. 146.

Iaşĭ, 1631, genariŭ 15, hărtiă.

Mitropolitulŭ Atanasiŭ, dupre tânguirea călugĕrilorŭ dela monastirea Sântuluĭ Ioanne cellŭ noŭ, le

permitte a urma legiĭ vechĭe, globindŭ pe aceĭ din poporeniĭ lorŭ, carĭ se vorŭ ţiné de alte biserice, şi chiarŭ suppunêndu-ĭ escommunicaţiunii.

(Archiva Stâtuluĭ. Conferézĕ acestŭ documentŭ cu acellŭ publicatŭ sub No. 139, ambele fiindŭ din acellaşi timpŭ, de originĕ moldovenéscă şi de uă potrivă petrunse de spiritulŭ despotismuluĭ ecclesiasticŭ)

† АѲАНАСІЕ архїепископъ и митрополит с8чавскїи. скрїем ши дъм щире к8 частъ картеа ноастрѫ. к8м а8 венит ѫнаинтѣ нwастръ. егȣмен8л ТИМОѲЕЮ. дела мънъстирѣ л8і Свѣтїи Іwан нwви. ши к8 тwт събwр8л де аколw. ши са8 жел8ит пре попоррѣнїи. ча8 фwст де маинте аколw ла ачѣ свънтѫ бесѣрекѫ. к8м акм8 съ д8кла алте бесѣрече. де се ѫкинѫ. н8 вwр съ вїе ла бесѣрека лwр. 8нде ле ѯак мошїи. ши пъринцїи. ши фечорїи. принтрачѣ нwи лѣм дат картѣ нwастрѫ. ка се фїе тари ши п8тѣрничи. аш цинѣ попор8л. кът а8 фост ши де маинте врѣме. ачеꙗ попоррѣни. съш д8кѫ приношенїꙗ лwр ла ачѣ свънтѫ бесѣрекѫ. а л8і свѣтїи Іwан новїи. ꙗр карїи н8 вwр врѣ съш д8кѫ принwшенїꙗ лwр аколѣ. че съ вwр д8че ла алте бесѣриче. еі съ аібѫ аи глоби. к8м8і лѣцѫ попорѣнилwр. ꙗр де н8 вwр врѣ ничі ашѣ еи съ фїе проклѣцi ши тръклѣци ши съ фїе wприцi де лѣце. ши де бесѣрекѫ. ши ачела попъ чеи ва прїими ла бесѣрекѫ ѫнкъ съ фїе проклѣт. ꙗр де се вwр цинѣ де попор ла бесѣрека л8і свѣтїи Іwан новыи. ши съш д8кѫ приношенїꙗ аколѣ. съ фїе ертацi де Домн8л Д8мнеѯъ8. ѫнтъи. ши де нwи ѫнкъ съ фїе благословицi. де ачаста скрїем ши дъм щире. пис 8 Іас влѣт ꙁзрло. ген еі. (Iscăllitŭ:) АѲАНАСІЕ митрополит.

No. 147.

(Iaşĭ), 1631, hărtiă.

Popa Pavelŭ din judeţulŭ Adjuduluĭ, chiămatŭ inaintea sfétuluĭ domnescŭ. mărturisesce că, din indemnulŭ călugĕrilorŭ dela Pangaraţŭ, carĭ ĭ-a procuratŭ uă pergamenă sigillată şi nescrissă, ellŭ a plastografitŭ unŭ documentŭ dela Petru-vodă in desfavórea monastiriĭ Bisericaniĭ, pentru care lucru l'a globitŭ marele logofĕtŭ şi l'a pedepsitŭ şi mitropolitulŭ.

(Archiva Statuluĭ)

† Адекъ е8 поп ПАВЕЛ. скри8 ши мъртȣрисеск8 к8 ачаста скрисwарѣ а ме. к8м8 а8 венит ла мене ГЕWРГІЕ ПЪНГАРАЧАНȢЛ. ши к8 карте дела егȣмен8л НИЛ ши дела тwт собwр8л. ши а8 ад8с 8н 8рик печатл8ит ши нескрис. ши са8 аколисит де мене сел скри8. е8 лам крѣѯ8т къ съмт8 к8вънтеле л8і дирѣпте ши ам скрис. деч д8пъ ачее са8 wбличит ачел оурик къ н8і дирѣпт8. че ам скрис пре браниџе а БЕСЕРЕКАНИЛWР. деч ма8 д8с ѫнаинтѣ логwфът8л8і чел8і маре ши а тот сват8л. ши ма8 ши предат. ши м8лте скръбе дела митрополит8л ам петрек8т. ꙗръ д8пъ аче а8 венит кал8гъри дела БЕСЕРЕКАНІ ши дела ПАНГАРАЦ. ши ам сп8с к8 адевър ѫнаинтѣ митрополит8л8і л8і АѲАНАСІЕ. ши ѫнаинтѣ ГИНГЕІ логwфът8л8і чел8і маре. ши денаинтѣ ЛȢПȢЛȢІ ворник8л8і чел8і маре де царъ де џос. ши ѫнаинтѣ ПЪТРАШКО БАШОТЪ логофът8л8і. ши ѫнаинтѣ ГЕWРГІЕ БАШОТЪ. ши ѫнаинтѣ л8і ЮРАШКО БАШОТЪ. ши де наинтѣ л8і ДȢМИТРАШКО БȢХȢШ. ши ѫнаинтѣ л8і ТЪȢТȢЛȢІ логофът8л8і. ши ДȢМИТРАШКО СОЛWМWН ши а тот сват8л д8мисале л8і водъ (*) ши де се вwр маі ѫві дела ПАНГАРАЧѢНИ нескаре 8риче са8 исписwаче пре браниџе БЕСЕРЕКАНИЛWР. се се џине к8 н8с дирѣпте фъръ де к8м8 са8 токмит їн денаинтѣ а тот сват8л. ши к8м ша8 скрис ѯаписеле пе токмала сват8л8і к8м ꙗ8 токмит. ѯа сїа пишем и свѣдетелств8ем (dreptŭ care scrimŭ şi mărturisimŭ). ши маі маре крѣдинцъ ша8 п8с ши печецеле сале. ши ам скрис ѫнс8ми е8 поп ПАВЕЛ к8 мъна а мѣ. влѣт ꙁзрло.

No. 148.

Fără locŭ, 1649, augustŭ 30, hărtiă.

Fiindŭ-că totŭ poporulŭ din Argeşŭ şi din impregĭurimĭ, municipaliĭ, preuţiĭ, diaconiĭ, ţerraniĭ, etc. strigaŭ şi se sculaŭ contra călugĕrilorŭ argeşenĭ, affirmândŭ cumcă demoraliséză femeĭele ómenilorŭ; Mateĭu vodă Bassaraba le poruncesce tuturorŭ a se opri de la assemenea accusaţiunĭ, sub pedépsa de a fi espuşĭ la marginea terguluĭ dupre legea pentru calomniatorĭ; adaugêndŭ totŭ d'uă-dată, sub pedépsa de mórte, ca sluj·

(*) In archiva Statuluĭ, totŭ între documentele Bisericanilorŭ, se află, cu acciaşĭ dată, mărturia *sfétuluĭ domnescŭ, compusŭ din următoriĭ boierĭ: Atanasiŭ mitropolitŭ, Ghenghea mare logofĕtŭ, Lupulŭ vornicŭ de ţérra de josŭ, altŭ Lupulŭ vornicŭ de ţérra de susŭ, Petraşco Başotă fostŭ allŭ 2-lea logofetŭ, George Başotă fostŭ vistiarŭ, Juraşco Başotă fostŭ vornicŭ, Dumitraşco Buhuşŭ mare vistiarŭ, Petraşco Dragotă mare spatarŭ, Apostolŭ Catargiŭ mare paharnicŭ, Teutŭ allŭ 2-lea logofĕtŭ, Petraşco jitnicerŭ, Lupŭ Prejescu fostŭ postelnicŭ, Toma fostŭ postelnicŭ, Iordaki fostŭ vistiarŭ, Lepădatŭ vornicŭ de glótă, Nenŭlŭ vornicŭ de glótă şi Dumitraşco Solomonŭ diacŭ.* In acestŭ documentŭ popa Pavelŭ se ḑice a fi *din judeţulŭ Adjuduluĭ.*

başiĭ domnescĭ să nu se attingă de satulŭ Flămândescii allŭ monastiriĭ, fiindŭ scutitŭ de orĭ-ce dare şi ammestecŭ.

(Acestŭ curiosŭ şi importante documentŭ se afflă in Archiva Statuluĭ)

† Милостїею божїею Іѡ МАТЕЮ etc пишет господствоми (scrie domnia mea) цїе ж8дец8. к8 вї пръгари. ши волѡ т8т8рор ѡръшанилор8 ши пре8цилор. ши дїакoнилор. де ꙟ ѡраш8л домнїи мѣле. де ꙟ Ярцеш. ши волѡ р8мъниор мънъстирїи. ден сат8л ФЛЪМЪНЗЕЩІ. кътръ ачѣста вă да8 ꙟ щире домнїа мѣ. пентр8 къ ам ꙟцелес д8мнїе мѣ к8м п8ртац мънъстїре д8мнїе мѣле ши къл8гърїи мїеи. де вал к8 к8винте грелѣ ши релѣ к8м н8 сер къдѣ. деи мъскъриц ши ле ар8нкац нъпъшти. къ въ 8нблъ к8 фъмїиле. де фачец мънъстире ши къл8гърїи де ръс ши де мъскаръ к8м н8 серѣ къдѣ. ши нич ѡ ръ8тате нимѣниле дела ei на8 въз8т чеш пъзескь л8кр8л ши бесерика. к8м се каде. їаръ ак8м еи н8 се пот ръпоѡса де вои. дерепт ачѣїа етъ (sic) къ въ скрїѹ д8мнїе мѣ. де врѣмѣ че вец ведѣ ачастъ карте а домнїе мѣле. їаръ вои съ къ8тоци. де ак8м ꙟнаинте. фоарте съ въ ферiц де мънъстире д8мнїе мѣле де къл8гъри маи м8лт съ н8 ꙟцелег д8мнїе мѣ. къ маи 8мблаци. фъкънд аместекът8ри ши к8винте фъръ л8кр8. къ бине съ щиц къ вою тримите д8мнїе мѣ. де въ вор п8не пе тоци пре марцинѣ ѡраш8л8и ка пре ниціе ѡамени че 8мблаци к8 минч8нъ. ши нимика де фацъ нац въз8т. че фачец мънъстирѣ д8мнїе мѣле де мъскаръ. че форте съ въ ферiц ши ꙟ пачe съи лъсаци. съ н8 маи скорниц к8винте ка ачеще. ашиждерѣ ши вои потропопилор ши вои бънишорилор ши вои армъшъилор ши вои тоате сл8цилe д8мнїе мѣле. карїи вец фи ши ворничеи. ꙟкъ съ авец а въ фери де сфънта мънъстире ши де къл8гъри ши де сат8ль мънъстирїи де ФЛЪМЪНЗЕЩИ ши ꙟ пачe съи лъсац. нимене ꙟтр8 . . . . есте дата ж8деката мънъстїрїи. де тоц домнїи ши де домнїе мѣ. маи м8лт съ н8 въ аместекаци. тот ѡм8л съ се ферескъ маи м8лт а доара жалбъ съ н8 маі вїе. къ апои к8 кап8л вец пълти. ачаста въ скрїѹ д8мнїе мѣ. инак да нест и сам рече господствоми (altfeliŭ să nu fie, dicêndŭ insăşĭ domnia mea). пис месяца ак л дне лѣт ꙁрнз. (Iscallitŭ:) Іѡ МАТЕЮ воевода. (Pecete).

No. 149.

Bistriţa, (către 1650), hărtiă.

Soborulŭ monastiriĭ Bistriţa rapportéză luĭ Vasiliŭ vodă Lupulŭ, cumcă pământulŭ din munte, pentru care se judecă satulŭ Dărmănescii cu monastirea Bisericaniĭ, pône la Ieremia vodă Movila (1595) era locŭ domnescŭ, graniţă cu ţérra ungurésca, unde ţineaŭ strajă satulŭ Oprişeniĭ şi jumĕtatea satuluĭ Dărmănesciĭ, avêndŭ scutéllă de dărĭ către fiscŭ; érŏ maĭ apoĭ in urmă Ieremia vodă a dăruitŭ acellŭ pământŭ Bisericanilorŭ.

(Archiva Statuluĭ).

† Благочестивом8 и христолюбивом8 и самодържавом8 и прѣмилостиком8 господин8 нашем8 Іѡ Василїе воевод божїю милостїю господаръ земли молдавскои. мирна и многаа лѣта да имаеше величествїюти въ мнѡзѣх съмиренїи (?) и здравїе въсегда амин. (*Pré-piosuluĭ şi ĭubitorŭ de Cristŭ şi autocratŭ şi pré-graţiosŭ stăpânŭ allŭ nostru Ioanne Vasiliŭ vodă, cu mila luĭ D-deŭ domnulŭ ţerreĭ Moldoveĭ, pacinicĭ, şi mulţi annĭ să aĭbe maĭestatea ta cu multă linişte şi pururé sânetate, aminŭ*).

Смерит8л їг8мен8л попа ПАРТЕНЇЕ ши тоци старицїи ши бътрънїи ди ꙟ свънта мънъстире ди ꙟ БИСТРИЦЪ. дъм щире мърїеи д8митале де ръндуъл 8нїи к8къци де хотаръ ди ꙟ м8нте че пъръсь стръжарїи ДЪРМЪНЕЩЇИ пре БЕСЕРЕКАНИ. де зик ДЪРМЪНЕЩЇИ къ їасте ачел лок де м8нте а лор. їаръ нои аша щим к8 с8флетеле ноастре ди ꙟ бътрънии. ши мърт8рисим ꙟнаинтѣ фѣцеи мърїеи тале. къ ачѣ стражe пънъ ꙟ зилеле Еремїеи водъ ам цин8т8ѡ нои к8 вечинїи ноцри к8 Опришанїи. ши к8 цюмътате де сать де Дръмънещи. че н8маи че а8 цин8т стража ат8нче ачеи вечини аи ноцри ши Дръмънещїи ши а8 ав8т ск8тѣлъ. їаръ к8 ачел лок де бранище ниче а8 ав8т трѣбъ ДРЪМЪНЕЩЇИ ниче ОПРИШАНЇИ. че а8 фост 8н лок домнескь. їаръ д8пъ ача са8 милостивит ЕРЕМЇА водъ. ши РАД8Л водъ. ши а8 мил8ит пре БЕСЕРЕКАНИ к8 ачел лок де бранище ꙟ м8нте. к8м а8 мил8ит ши алци домни. їаръ ДРЪМЪНЕЩЇИ на8 ав8т ниче ѡ трѣбъ. де ачѣста дъм щире мърїеи д8митале. їаръ мърїа та вери фаче к8м8 ци ва дешкиде Д8мнез8. и въсеблагыи Господь Богь да 8множит дни и лѣти величествїюти въ мнѡзѣх съмиренїи и здравїе въсегда (*şi pré-bunulŭ D-deŭ să immulţéscă dillele şi anniĭ maĭestăţiĭ télle cu multă liniste şi pururé-sânetate*). амин. (Pecete).

No. 150.

Fără locŭ, (către 1650), hărtiă.

George Arapŭ ex-sulgerŭ şi Marcu şoĭmarŭ, trimişĭ din partea domnuluĭ, rapportéză marelui logofetŭ Gavrilaşŭ despre modulŭ, in care eĭ aŭ limpeḑitŭ hotarele intre Bisericaniĭ, Darmânesciĭ şi Pangaraţulŭ.

(Archiva Statuluĭ).

† Иже вꙟ Христа Бога благовѣрномȣ ѡтцȣ и рѡдителю нашемȣ милостивомȣ по Боѕѣ многонадежнѡмȣ панȣ (*Celluĭ in Cristŭ D-ḑeŭ pre-piosŭ tată şi părinte allŭ nostru, graţiosuluĭ, a duoa după D-ḑeŭ speranţa nóstră, domnuluĭ*) ГАВРИЛАШ логофет. кътрачѣстѣ дꙟм щире дȣмиталє кꙟ нѣȣ тримис мꙟрїѧ са водꙟ чинститѫ картѣ мꙟрїеі салє ка сꙟ стрꙟнцим ѡамені бȣні бꙟтрꙟни сꙟ мѣрцем сꙟ хотꙟрꙟм БЕСЕРЕКАНИЛОР деспре ДЪРМЪНЕЩІ. деч дѣкам вꙟѕȣт чинститꙟ картѣ мꙟрїеі салє ноі ам мꙟрсȣ дѣм стрꙟнсȣ ши слȣці домнеці ши трꙟговеці де ПІАТРЪ бꙟтрꙟни. ши депре ꙟпрежȣр межїѧші шам мꙟрсȣ аколо ꙟ мȣнтє ȣнде спȣн дирѣселє. деч ам ꙟблатȣ тиндерелє дѣм ꙟсꙟмнат шам стꙟлпит кȣм лȣ фост ꙟвꙟцꙟтȣра мꙟрїеі салє лȣі водꙟ. ꙟтрачѣ сaȣ афлат авꙟндȣ ши мꙟнꙟстирѣ ПЪНГЪРАЦѸЛ ѡ бȣкатꙟ де хотар дентрачест хотар ꙟпреȣнꙟ кȣ БЕСЕРЕКАНЇИ. деч ам стꙟлпит шачела ші ѧм токмит. сꙟш цїє чинеш партѣ. ѧр ДЪРМЪНЕЩЇИ лȣ ѕис ПЕТРАНЇИ ꙟнаинтѣ нострꙟ кꙟ наȣ нич ѡ трѣбꙟ нȣмаі че саȣ афлат ла вро треі поенице прелȣчі бȣрꙟците де ДЪРМЪНЕЩІ ши арсе де пожар нȣ мари лок кꙟте де ѡ фалче. деч кȣм ва хи воѧ мꙟрїеі салє лȣі водꙟ. ашѣ ва фаче. дѣѧста дꙟм щире дȣмиталє. сꙟ фїє домнѧта сꙟнꙟтос ѡ Христѣ (in Cristŭ) амин.

† Меньших и покорних синове господствȣти (*maĭ micĭ şi umiliţĭ fiĭ aĭ d-télle*) ГИѠРГЇЕ АРАП бив сȣлџѣр ши МАРКѸ шоімар.

(Adressa:) † Рѡдителю нашемȣ милостивомȣ по Боѕѣ многонадежномȣ панȣ (*părinteluĭ nóstru graţiosŭ, a duoa după D-ḑeŭ speranţă, domnuluĭ*) ГАВРИЛ вел логофет.

No 151.

Vienna, 1660 aprilĭŭ 11, hărtiă,

Georgiŭ vodă Stefanŭ, ex principele Moldoveĭ, refugitŭ in Germania, hărăzesce luĭ Tóderŭ Ungurénulŭ, dreptŭ resplata indelungatelorŭ sélle servicie, satulŭ Mihnesciĭ.

(Archiva Statuluĭ. Pe sigilliŭ, in giurulŭ stemmeĭ domnescĭ, se citesce: *Georgius. Stephan. Princeps.. Moldaviae.*)

† Ноі ГЕѠРГЇЕ ЩЕФАН воевѡда че ам фостȣ динтрȣ мила лȣі Дȣмнеѕꙟȣ домнȣ цꙟрꙟі МОЛДОВЕІ. дꙟм щире кȣ ачастꙟ скрїисоаре а ноастрꙟ. кȣм дȣпꙟ воѧ лȣі Дȣмнеѕꙟȣ прилежиндȣсе ши ноаѡ а еши дин дѡмнїє ши а привеци ꙟнтралтє цꙟрі стреине прилежитȣсаȣ кȣ ноі ши ачѣстꙟ слȣгꙟ бꙟтрꙟнꙟ а ноастрꙟ анȣме ТОАДЕР ѸНГѸРѢНѸЛ карелє нѣȣ слȣжит ши ꙟ боерїє кꙟнд ам фостȣ боѧри ꙟн царꙟ слȣжитȣнѣȣ ши ла домнїє. акȣмȣ маі апоі нѣȣ слȣжит ши ла мȣлтꙟ липсє ши невоѧ ноастрꙟ прин цꙟрі стрꙟине. деч. ши ноі вꙟѕꙟнд а лȣі дрѣптѫ слȣжбꙟ милȣитȣлам ши домнїѧ мѧ кȣ сатȣл анȣме МИХНЕЩЇИ ла цинȣтȣл ТРОТѸШѸЛѸІ кȣ тот сатȣл ши кȣ тоці вечинїи ши кȣ тот хотарȣл каре сат щим кꙟ лȣ фостȣ дрептȣ ал нострȣ ши де пꙟринцїи ноцри дрѣптꙟ кȣмпꙟрꙟтȣрꙟ. ашиждерѣ ши кȣ доаѡ сꙟлаше де ЦИГАНІ каре ЦИГАНИ лȣ фостȣ ѧр де мошїє аі ноцри. анȣме ТОМА лȣі ПЪДѸРЕ ЦИГАНѸЛ кȣ фꙟмаа лȣі ши кȣ фечорїи лȣі ши ДРАГѸЛ ЦИГАНѸЛ ѧр кȣ фꙟмаа лȣі ши кȣ тоці фичорїи лȣі. ка сꙟі фїє дела домнїѧ мѧ дарє ши милȣирє лȣі мошїє ꙟн вѣчидрептачѣ пофтим пре чинє ва милȣі Дȣмнеѕꙟȣ а фи домнȣ цꙟрꙟі МОЛДОВЕІ сꙟ наібꙟ нимє аі стрика даанїѧ ши милȣірѣ ноастрꙟ ѧр чинє ва врѣ сꙟ стриче а ноастрꙟ дарє ши милȣирє. ачела ка сꙟ фїє блꙟстꙟмат де домнȣл нострȣ ши мꙟнтȣиторȣл Ісȣс Христос ши де прѣкȣрата маіка прѣчистаа ши де тиї (318) ѡтецꙟ че симтȣ ꙟн Некеі ши ка сꙟ фїє треклѣт ши-проклѣт ши дела домнїѧ мѧ ꙟкꙟ ка сꙟ фїє неертат амин. тое пишем (acésta scrimŭ). пис датꙟі (i dată?) ȣ цара немцаскꙟ ȣ град Беч влѣт ꙁꙁрꙁи мѣсица април аі (Iscăllitŭ:) Иѡ ГЕѠРГИ ЩЕФАН воевѡда. (Pecete) † пис ермонах АНДОНЇЕ.

No. 152.

Vienna (?), 1660, aprile 14, hărtiă.

Hatmanulŭ Vasiliŭ Céurŭ (*), fratele luĭ Georgiŭ vodă Stefanŭ, întăresce şi ellŭ dania precedinte, lăpe-

(*) Iscălitura luĭ în acestŭ documentŭ nu differesce de locŭ de acea din documentulŭ publicatŭ sub No. 130, şi din maĭ multe alte, in carĭ acestŭ personagiŭ, devenitŭ vel-logofĕtŭ sub Petriceĭco-vodă, subsémnă cândŭ *Василіе*, cândŭ *Василіе Чаур.* Acéstă împregĭurare ne descopere adeverata familliă a luĭ Georgiŭ vodă Stefanŭ, necunnoscută ponĕ acum istoricilorŭ nostri. Conferéză passagiulŭ letopiseţelorŭ, t. 3, p. 65, unde se vorbesce despre stolniculŭ Vasiliŭ Céurŭ, fiiulŭ logofetuluĭ Vasiliŭ Céurŭ şi nepotŭ de frate allŭ luĭ George vodă Stefanŭ.

dându-se de propriele sélle drepturĭ de moștenire assupra satuluĭ Mihnescii.

(Archiva Statuluĭ)

† Ѧдекѫ еȣ ВАСИЛЇЕ хатман. маі мик фрателе мѫрїеі сале. лȣі Иѡ Геѡргїе Стефан воевода. дѫмȣ щіре. кȣ частѫ скрисоаре а ноастрѫ. прекȣм мѫрїѩ са. Иѡ ГЕѠРГЇЕ СТЕФАН воевода. авѫнд а мѫрїи сале. дирѫптѫ. слȣгѫ бѫтрѫнѫ. ши кȣ кредницѫ. анȣме ТОАДЕР ȢНГȢРАНȢЛ. кариле аȣ слȣжит мѫрїи сале. маі днаинте врѫме. ꙟ боерїе дȣ пѫ ачаѩ. ши кѫнд саȣ тѫмплатȣ мѫрїи сале скинбаре. ши прибеџїе. ꙟ царѫ стреинѫ. дȣмнѣлȣі ТОАДЕР ȢНГȢРАНȢЛ саȣ афлатȣ. ла тоатѫ стрїенѫтате. ши липса мѫрїи сале ши а ноастрѫ. кȣ слȣжбѫ. дирѫптѫ. пентрȣ ачела. лȣкрȣ. вѫзѫнд мѫрїѩ са Иѡ ГЕѠРГЇЕ СТЕФАН воевода а лȣі дерѣптѫ слȣжбѫ. саȣ милостивитȣ мѫрїѩ са. ши лаȣ милȣитȣ. . . . сат анȣме МИХНЕЩІ че ѩсте ла цинȣтȣл ТОТРȢШȢЛȢІ. кȣ тот сатȣл. ши кȣ тоці вечинїи. ши кȣ тот хотарȣл. каре сат. аȣ фостȣ дирептȣ ал ностръ де кȣмпѫрѫтȣрѫ. де ла пѫринцїи ноштри. ашиждериле ши доѫ. сѫлаше де ЦИГАНІ каре аȣ фостȣ аі ноштри де мошїе. анȣме ТОМА лȣі ПЪДȢРЕ ЦИГАНȢЛ кȣ фемаѩ лȣі. ши кȣ тоці фечорїи лȣі. ши ДРАГȢЛ ЦИГАНȢЛ. кȣ фемаѩ лȣі ши кȣ тоці фечорїи лȣі пентрȣ ачела лȣкрȣ. ши ноі вѫзѫнд милȣире дела мѫрїѩ са водѫ. ѩм фѫкȣт ши ноі ачестȣ запис. де а ноастрѫ бȣнѫ вѡе. дȣмисале лȣі ТОАДЕР ȢНГȢРАНȢЛ. ка сѫ і фїе дȣмисале дирѫптѫ ѡчинѫ ши мошїе ши фемеи лȣі ши фечорилѡр лȣі ши непоцилор ши алтор сѫменцїе а лȣі. че сѫ ва траџе де дѫнсȣл ꙟ вѫчі де вѫчі некльтит. ѩрѫ ниме де фечорїи мїеи саȣ дин непоці саȣ дінтраалтѫ рѣдѫ а ноастрѫ че ѩсте. сѫ нанбѫ трѫбѫ. кȣ ачел сатȣ че маі сȣс скрїе анȣме МИХНЕЩИ. ши кȣ ачеле доѫ сѫлаше де ЦИГАНІ. ниме ꙟтрȣ немикѫ. сѫ нȣ сѫ амѫстече. ѩрѫ чине сѫ ва аместека. дентрȣ рȣделе ноастре. саȣ ши алцїи. карїи ва тримите милостивȣл Дȣмнезѫȣ. сѫ фїе аколо. ꙟ цара МОЛДОВЕІ. маі марі. ши вор стрика ачастѫ а ноастрѫ данїе ши милȣире. ачела ка сѫ фїе блѫстѫматȣ etc (ca in documentulŭ precedinte). пис ѡт немецкїи землѣ ѡт Сена.(?) влѣт ҂зрзи мѣсица април аї. (Iscălliţĭ:) Аз (eŭ) ВАСИЛЇЕ хатман искал. Аз АЛБОТЪ бив жит мам тѫмплат аколо ла частѫ данїе. Аз ГИѠРГИЕ сȣлџер искал. КОСТАНТИН сынѫ НАКȢЛ пис (a scrisŭ).

No 153.

Stettin, 1667, decembre 24, hărtiă.

Scrissórea intimă a luĭ Georgiŭ vodă Stefanŭ către fratele seŭ hatmanulŭ Vasiliŭ Céurŭ, revenitŭ în Moldova, înscciinţându-lŭ despre nerecunnoscinţa luĭ Tóderŭ Ungurénulŭ, căruia a fostŭ datŭ satulŭ Mihnescii, şi rugându-lŭ ca să stăruéscă pentru ca acellŭ satŭ să trécă daniă la uă altă slugă maĭ credinciósă, anume Stefanŭ filulŭ luĭ Andreeşénŭ.

(Archiva Statuluĭ. Sigilliulŭ de ânnellŭ, cu care e pecetluită scrisórea, pórtă la marginile stemmeĭ iniţialile: G. S. P. M. Scrisórea este intrégă de mâna Domnuluĭ.)

† Ноі ГЕѠРГЇЕ СТЕФАН воевѡда че ден мила лȣі Дȣмнезѫȣ аȣ фѡстȣ домнȣ цѫрѫі МѠЛДОВЕІ:†

Чинститȣлȣі, ши ѥбитȣлȣі фрателȣі ностръ дȣмнѩлȣі ВАСИЛЇЕ хатманȣл. мȣлтѫ сѫнѫтате ши тот бїинеле дȣмитале ши а тоатѫ чинститѫ каса дȣмитале пофтим дела Дȣмнезѫȣ:— Кѫтрѫ ачаста фаачем ꙟн щіре дȣмитале пентрȣ рѫндȣл честȣі фичорȣ алȣі АНДРЕІШАН лȣі ШЕФАН. дȣмнѩта ꙟнкѫ щїи кїине кѫт не аȣ слȣжит прен стреінѫтате ден копилѫрїѩ лȣі ши пѫн акмȣ ла сѫвѫрщѣнїе ноастрѫ тѡт ꙟнтрачелаш кип не аȣ слȣжит кȣ дерептате. ашѣ ши ноі акмȣ ла ачаста врѣме нȣ ам авȣт кȣ алтѫ кȣ чел милȣі пентрȣ лиѱа. че ам сокотит де лам милȣит кȣ сатȣл ностръ кȣ МИХНЕЩЇИ. кариле ши дȣмнѩта ꙟнкѫ ꙟл щїи. ши сѫ ваі кѫ ачела сат ера дат маинте де ноі лȣі ТОАДЕР ȢНГȢРЕНȢЛ пентрȣ ка сѫ не слȣжаскѫ. ѩр ел ка ѡ слȣгѫ рѣ аȣ фȣцит кȣ фȣришȣл дела ноі ка ѡ слȣгѫ виклѣнѫ. ши ничі карте . . . (ruptŭ) нȣ шаȣ шершȣт. пентрȣ ачеѫ ам сокотит де ам милȣит кȣ ачелаш сат маі бїинне пре ачеста пре кариле лаȣ мѫнкат стреінѫтате ши липса атѫцѫ ані. пентрȣ ачеѫ пофтескȣ ши пре дȣмнѩта ѥбите фрате ка сѫі фїи ꙟнтрацютѡр ачестȣі сѫрак де копіл сѫш поатѫ дезбате мошїѫ ачаста ши ла домнїе ши пре люрнле пре ȣнде ва тре бȣі дȣмнѩта фїи невоітѡр. ноѫ ши пѫрецілор ноштрїи поманѫ ва фи неꙟнчерата тѫ. ши ел ꙟнкѫ пре лѫнгѫ дȣмнѩта сѫ ва лілі кȣ слȣжба кѫ люрилѫ нȣ аре лѡк ȣн копил стреин. ши сѫ фїи дȣмнѩта сѫнѫтѡс. ȣ СТЕТИН лѣт ҂зхѯз дек кд. ГИѠРГЇЕ ШЕФАН воевѡда.

(Adressa pe copertă, totŭ cu mâna Domnuluĭ:) Чинститȣлȣі. ши ѥбитȣлȣі фрателȣі

нwстр8. д8мисале л8i Басилïе хатман8л к8 тwатъ сжнътаате. съ фïе датж. ꙟн цара Молдовеi.

Documente inedite in limbe străine.

No. 154.

Sucéva, 1419, aprile 8, pergamenă.

Alessandu vodă cellŭ Bunŭ hărăzesce boierilorŭ Dragomirŭ şi Ianăşŭ, pentru serviciele lorŭ actualĭ şi la domniĭ precedinţĭ (pône la 1399), treĭ sate in câmpulŭ luĭ Dragoşŭ şi căte-va alte proprietăţĭ territorialĭ.

(Archiva Statuluĭ. Conferéză documentulŭ publicatŭ sub No. 92).

† Милостïю божïею. мы Ѧлеѯандръ воевода etc. wже тïи истiныи сынове пана Щефана Борыловичѧ. на имѧ Драгомирь. и Iwанъшь. слоужили переже свѧтопочившiимь предкомь нашимь. правою и вѣрною слоужбою. денес сл8жать намь. правою и вѣрною. слоужбою. тѣмъ мы видѣвше ихь прав8ю и вѣрн8ю сл8жб8 до нас. жаловали есмы ихь wсобною милостïю. дали есмы имъ оу нашеи ѯемли оу молдавскои. три села на поле Драгошево. на Некидъ. едно село где ихъ домъ. дроуго село Пашкани. третïе село Драготещи. и едно село на Солонwмъ Таѯловѣ на имѣ Провоѯещи. и полѣна Wпришина . . . . имь оурикъ со оусѣмь доходwмь на вѣкы вѣчныѧ. и дѣтемь имь. и оун8чѧтомь имъ. и прѣоун8чѧтомь имъ. и прѣщюрѧтомъ имъ. на вѣкы вѣчныѧ. а хотар тѣмь селамь. поколѣ имъ оучинил хотаръ панъ Шандришоръ. и пан Илiашъ чашникъ. а на то ест вѣра нашего господства вышеписанаго Ѧлеѯандра воеводы. и вѣра дѣтеи наших. и вѣра боѧръ наших. вѣра пана Михаила. вѣра пана Хринъка. вѣра пана Негри. вѣра пана Wана дворника. вѣра пана Влъчи. вѣра пана Жоуржа Жоуметатевичѧ. вѣра пана Исаïа. вѣра пана Илiаша чашника. вѣра пана Домонкоуша столника вѣра пана Стана Быrличѧ. вѣра пана Стана вистиарника. и вѣра оусих etc. (Incheĭarea ordinariă, cu numele logofetuluĭ: Ивашко Братаевич). оу Сочавѣ лѣт ѕцкз април и:—

Cu mila luĭ D-ḑeŭ noĭ **Alessandru** vodă etc. fiindŭ că acestĭ adevĕraţĭ fiĭ aĭ boieruluĭ **Stefanŭ** fiiulŭ luĭ **Borilă**, anume **Dragomirŭ** şi **Ianăşŭ**, *aŭ servitŭ maĭ ântâiŭ sântŭ-reposaţilorŭ predecessorĭ aĭ nostri* cu dréptă şi credincĭósă slujbă, éră astăḑĭ ne servescŭ noüe cu dreptate şi cu credinţă; decĭ noĭ, veḑêndŭ a lorŭ dréptă şi credincĭósă slujbă către noĭ, ĭ-amŭ miluitŭ cu deosebita nóstră graţiă, dându-le in ţérra nóstră moldovenéscă *treĭ sate in Câmpulŭ luĭ Dragoşŭ* pe **Nechidŭ**: 1-o *satulŭ unde se află casa lorŭ*, 2-o. **Paşcaniĭ**, şi 3-o satulŭ **Dragotesciĭ**, şi incă unŭ satŭ pe **Tazlăulŭ-Săratŭ** anume **Provozesciĭ**, şi poéna luĭ **Opreşŭ** . . . . ca să le fie cu totŭ venitulŭ in veciĭ vecilorŭ, lorŭ, şi copiilorŭ lorŭ, etc.; érŏ *hotarulŭ acellorŭ sate este dupre hotarnicia boĭerilorŭ Şandrişorŭ şi păharnicŭ Iliaşŭ*; şi pentru acésta este credinţa maĭ susŭ scrisseĭ domnieĭ nóstre **Alessandru** vodă, şi credinţa copiilorŭ nostri, şi credinţele boĭerilorŭ nostri: panulŭ **Mihailŭ**, p. **Hrinco**, p. **Negru**, p. **Oana** vornicŭ, p. **Vĕlce**, p. **Jurjŭ** fiiulŭ luĭ **Jumĕtate**, p. **Isaia**, p. **Iliaşŭ** păharnicŭ, p. **Domoncuşŭ** stolnicŭ, p. **Stanŭ** fiiulŭ luĭ **Bĕrle**, p. **Stanŭ** vistierŭ, şi a tuturorŭ etc. (Incheĭarea ordinariă, cu numele logofetuluĭ: **Ivaşco** fiiulŭ luĭ **Bratae**). In **Sucéva**, 6927, aprile 8.

No. 155.

Huşi, 1555, maĭu 9, pergamenă.

Alessandru-vodă Lăpuşnénulŭ intăresce fraţilorŭ Mihăilă şi Gliga a patra parte din satulŭ Cândesciĭ in câmpulŭ luĭ Dragoşŭ, cumperată dela Todosia şi dela logofetulŭ Fierescu pentru 270 zloţĭ tătărescĭ.

(Archiva Statuluĭ. Conferéză acestŭ documentŭ cu observaţiunea făcută in summariulŭ documentuluĭ sub No. 92.)

† Милостïю божïею ми Ѧлеѯандръ воевода etc. wже тоти истиннïи наши слоуги Михъилж и брат его Глига. жаловали естми их wсобною нашею милостïю. дали и потвръдили есми имъ wт нас оу нашеи ѯемли оу молдавскои их правою wтниноу и вик8пленïе четврътою част село по имѣ Къндещïи оу Драгошева полѣ. що wни к8пили wт Тwдосïѧ дочка Тоадера къмараша ѯа двѣ стѣ и седим десѣт ѯлат татарскихъ. що тое четврътою част село wт Къндещïи що оу Драгошевъ поле wнъ било вик8пленïе Григорïе Фïеръвича логофета. и ис привилïе к8пежное. що имал wтецъ еи Тоадеръ къмараш wт брата господствами младаго Стефана воеводи. и било имъ иѯмѣно съ четврътою част село wт Д8мбравѣни. на Бистрици. и привилïе що ималъ Тоадеръ къмараш к8пежное wт брата господствами младаго Стефана воеводи. еще еѧ дал Григорïе Фïеръевич логофет оу

роуки слꙋгамъ нашимъ Михѫилѫ и братоу его Глиги. тое въсе вишеписанное. да ест имъ wт нас оурикъ съ въсемъ доходомъ. имъ и дѣтимъ ихъ etc. а хотаръ прѫдреченое четврътою част да ест wт въсего хотара четврътою част. а wт инших сторонъ по старомꙋ etc. а на тое ест вѣра господствами....: и вѣра прѣвъзлюбленних сыновъ господствами Iwана и Богъдана. и вѣра . . . пана Iwана Нѫбъданко дворника. вѣра пана Петри Кръковича, вѣра пана Хъри и пана Нѣгое . . . хотинскихъ. вѣра пана Iwана и пана Веиси пръкалабове немецкихъ. вѣра... Вѣверицѫ и пана Васкана пръкалабове новоградскихъ. вѣра пана Дана портарѫ соучавскога . . . . . Шендрескоула спътарѣ. вѣра пана Iwана вистѣрника. вѣра пана Васкана Могила постелника. вѣра пана Доумитра чашника. вѣра пана Меделѣна столника . . . Плаѯи комиса. и вѣра въсѫхъ etc. (formula ordinariă, cu numele vel-logofĕtuluĭ: Могила). писал Кракалеи Кьпотескоулъ. оу Хоусwх. в лѣто ꙁѯг мѣсица маи ꙋ денъ.

† Cu mila luĭ D-ḍeŭ noĭ **Alessandru**-vodă etc. Iată că pe aceste adeverate sluge alle nóstre **Mihăilă** şi frate-seŭ **Gliga**, le-amŭ miluitŭ cu deosebita nóstră graţiă, dându-le şi intărindu-le dela noĭ in ţérra nóstră moldovenéscă a lorŭ dréptă ocină şi cumperătură a patra parte din satulŭ **Cândescii** *in câmpulŭ luĭ Dragoşŭ*, cumperată dela **Todosia** fiica luĭ **Tóderŭ** cămăraşŭ pentru 270 *zloţĭ tătărescĭ*; care a patra parte din satulŭ **Cândescii** *in câmpulŭ luĭ Dragoşŭ* a fostŭ cumperătură luĭ **Grigoriŭ Fierescu** logofĕtŭ(*) cu actulŭ de cumperătură ce avuse tatălŭ **Todosieĭ Tóderŭ** cămăraşŭ dela *fratele domnieĭ melle Stefanŭ vodă cellŭ Tênerŭ*, şi a fostŭ lorŭ schimbătură pentru a patra parte din satulŭ **Dumbrăvenii** pe **Bistriţa** cu actulŭ de cumperătură ce avuse **Tóderŭ** camaraşŭ dela *fratele domnieĭ melle Stefanŭ vodă cellŭ Tênerŭ*, şi pe care **Grigoriŭ Fierescu** logofetŭ l'a datŭ in mânele slugelorŭ nóstre **Mihăilă** şi frate-seŭ **Gliga**; tóte acelle maĭ susŭ-scrisse să le fie lorŭ dela noĭ uricŭ cu totŭ venitulŭ, şi copiilorŭ lorŭ etc.; érŏ hotarulŭ menţionnateĭ a patra parte să fie din totŭ hotarulŭ a patra parte, şi din celle-l'alte părţĭ dupre hotarulŭ cellŭ vechĭu etc..; şi pentru acésta este credinţa domnieĭ melle. . . . şi credinţa pré-ĭubiţilorŭ *fiĭ aĭ domnieĭ melle Ioanne şi Bogdanŭ*, şi credinţele boierilorŭ . . . . panulŭ **Ioanne Nădăbaico** vornicŭ, p. **Petru Cărcovici**, p. **Hărea** şi p. **Négoiă** purcalabiĭ de **Hotinŭ**, p. **Ioanne** şi p. **Veisa** purcalabiĭ de **Némţŭ**. . p. **Veveriţă** şi p. **Vascanŭ** purcalabiĭ de **Romanŭ**, p. **Danŭ** portarŭ de **Sucéva** . . . p. **Şendrescu** spatarŭ, p. **Ioanne** visternicŭ, p. **Vascanŭ Movila** postelnicŭ, p. **Dumitru** păharnicŭ, p **Medeléнŭ** stolnicŭ . . . p. **Plaxa** comisŭ, şi credinţa tuturorŭ boierilorŭ etc. (formula ordinariă, cu numele vel-logofĕtuluĭ: **Movila**). A scrissŭ **Cracaleĭu Căpotescu** in **Huşĭ**, annulŭ 7063 maĭu in 9 ḍille.

(*) Noĭ amŭ tradusŭ litteralminte, fără a puté inţellege cine anume a fostŭ vinḍetorulŭ Cândescilorŭ, Todosia féta luĭ Tóderŭ cămăraşŭ? séŭ Grigoriŭ Fierescu logofetŭ? şi in ce legătură se află aceste duo personnagie? Testulŭ e fórte incurcatŭ.

No. 156.

Iaşiĭ, 1572, octombre 5, hărtiă.

Ionascu vodă cellŭ Cumplitŭ intăresce Ţiganuluĭ Nicola unŭ territoriŭ cumperatŭ dreptŭ 120 zloţĭ tătărescĭ dela familia luĭ Toma cândŭ acesta avea trebuinţă de a-şĭ rescumpera capulŭ.

(Archiva Statuluĭ.)

† Iwан воевода etc. дали есми семꙋ Циганинꙋ на имѧ Никола. третаа част wт петаа част село wт Болотещі. и брод ѯа маин оу Поутна. что wн соби кꙋпил ѯа рк ѯлат татарских еще при дни Ꙗлеѯандра воеводи. wт Тома и сестра его Стана. и непот их Дꙋмитрꙋ. коли ѯаплатил Тома себѣ глав. и да ест емꙋ исъ въсем доходом. ин да сѧ не ꙋмишает пред сим листом нашим. пис ꙋ Iас влѣто ꙁѯпа wк е. † Сам господинъ. † Голъі великiи лог ꙋчил. † Попа пис.

† Ioanne vodă etc. amŭ datŭ acestuĭ Ţiganŭ anume Nicola uă treime din cincimea satuluĭ Bolotescii şi cu locŭ de móră in apa Putneĭ, care territoriŭ şi lŭ cumperase ellŭ cu 120 zloţĭ tătărescĭ incŏ in ḍillele luĭ Alessandru-vodă dela Toma şi sora luĭ Stana şi nepotulŭ lorŭ Dumitru, trebuindŭ banĭ luĭ Toma pentru a se rescumpera din pedépsa morţiĭ; decĭ să-ĭ fie luĭ Nicola cu totŭ venitulŭ, şi nemine să nu se ammestece contra aceseĭ cărţĭ a nóstre. Scrissŭ in Iaşĭ, 7081, octombre 5. † Insuşĭ domnulŭ. † Golâĭu logofĕtŭ a invĕţatŭ. † Popa a scrisŭ.

No. 157.

Iaşiĭ, 1621, iuniŭ 26, hărtiă.

Alessandru vodă Iliaşŭ hărăzesce monastiriĭ St. Sava viĭa dela Cotnarŭ a vorniculuĭ Bŏcĭocŭ, inţepatŭ de către Iskender-paşa pentru rebelliune contra sultanuluĭ şi pentru uccinderea Turcilorŭ in Iaşĭ.

(Acestŭ preţiosŭ documentŭ, care complectéză pe Mironŭ Costinŭ, *Letopiseţile*, t. 1, p. 241, se afflă in Archiva Statuluĭ).

† Іѡ Ѧлеѯандрȣ Иліаш воевода etc. ѡже господствоми ȣмилостивихсѣ и дадохом и помиловахом молбȣ нашȣ свѣтаа монастир свѣтого Сави что ест ȣ трьг ꙗскаго. что ест метох свѣтꙑи велицѣи лаври ерȣсалимскои. сь четир фалчи ѯа виноград что ȣ гор Мьндрȣл и ȣ Ласльȣ ȣ Котнарѣ. что тіи виноградї бѣше Костеві Бьчок дворник и иѯгибли ѿт него и вьси иниих ѿтнини его ѯа ѡхищрен. за что ѡн сь Гашпар воевода вьѯдвиѯалсѣ на Тȣрки и мног Тȣрки посѣкошѣ ȣ Іасох. и потом поимано его и на палиѯбит бист ȣ Скиндер пашѣ. а молебници наши калȣгери ѿт тоа вишписана свѣтаа монастир свѣтого Сави имают написати нас и госпожди и чад наших и родители наших вь свѣтіи великіи помѣник etc. (blăstemulŭ). ȣ Іасох влѣто ѯрко юн кѕ. (Iscăllitŭ:) † Иѡ Ѧлеѯандрȣ воевода. † Михаил.

† Ionŭ Alessandru Iliaşŭ vodă, etc. étă că domnia mea m'amŭ milostivitŭ, dândŭ şi graţiândŭ ruga nóstră sânta monastire a sântuluĭ Sava din tĕrgulŭ Iaşuluĭ, care este mitocŭ allŭ sânteĭ marii laure din Jerusalemŭ, cu patru fălcĭ de viĭă in délulŭ Mândruluĭ şi in délulŭ Laslăuluĭ la Cotnarŭ, care viĭă fuse a vorniculuĭ Costea Bŏcĭocŭ, confiscată impreună cu alte averĭ alle luĭ pentru vicleniă, sculându-se ellŭ cu Gasparŭ-vodă contra Turcilorŭ, şi ucciḑêndŭ mulţĭ Turcĭ in Iaşĭ, érŏ dupŏ aceĭa fiindŭ prinsŭ şĭ inţepatŭ de către Skinder-paşa; inse şi călugĕriĭ din acea supra-scrisă sântă monăstire a sântuluĭ Sava ne vorŭ inscrie pe noĭ, şi pe dómna nóstră, şi copiiĭ nostri, şi părinţiĭ nostri, in sântulŭ mare pomenicŭ etc. (urméză blăstemulŭ). In Iaşĭ, 7129, iuniŭ 26. (Iscălitŭ:) † Ionŭ Alessandru vodă. (Iscălitura uricaruluĭ:) Mihailŭ.

No. 158.

Iaşĭ, 1631, augustŭ 29, hărtiă.

Moise vodă Movila hărăzesce seliscea Turturesciĭ visterniculuĭ Petraşco Başotă, ca uă recunnoscinţă pentru 200 galbinĭ, ce-ĭ dede vistieriеĭ, fiindŭ nevoiă pentru merticulŭ Turcilorŭ Balgiĭ.

(Archiva Statuluĭ).

† Иѡ Мѡиси Мѡгила ввевѡда etc. ѡже господствоми дадѡхѡм и помилѡвахѡм. наш вѧрніи болѣрен Пьтрашкѡ Башѡтъ вел вистѧрнік. сь една селищe на имѣ Тѡртȣрещіи. ѡт хѡтар трьг Камен что ȣ волѡст немѣцскоі. пѡнеж. слȣжил господствȣми правѡ и вѣрнѡи слȣжбȣ. и таж дал вь вистѣр господствами два стѡ ȣгѡрских которіи пинѣѯи вел господствами ... вълисе на ѡбрѡк Тȣркѡм балџіим. и на инщіон повалисе ... трѧб ѯемскѡи. како да ест емȣ ѡт нас права ѡтчинȣ. и даніе и кȣпежна. сь бъсем дѡхѡдѡм а хотар тѡи виш писаннѡі селище Тѡртȣрещіи дасе иѯберет по вьсѣх сторѡні ѡт хѡтар трьг Камен и ин дасе не ȣмишает прѣд сим листѡм нашім. † Сам господинъ велѣл. ȣ Іас вл ѯрлѳ ав кѳ. (Iscăllitŭ:) Іѡ Мѡіси Мѡгіла ввевода. (pecete) † Дȣмитрȣ.

† *Ioanne* **Moise Movila** vodă etc. éttă că domnia mea a datŭ şi a miluitŭ credincĭosuluĭ nostru boiarŭ **Petraşco Başotă** mare visternicŭ uă silisce anume **Torturesciĭ** din hotarulŭ tĕrguluĭ **Pétra** in judeţulŭ **Némţuluĭ**, pentru a sea dréptă şi credincĭósă slujbă către domnia mea, şi *pentru că a datŭ in vistieria domnéscă 200 galbenĭ ungurescĭ, carĭ banĭ s'aŭ cheltuitŭ cu merticulŭ Turcilorŭ Balgiĭ* şi cu alte nevoĭ alle ţerreĭ; dreptŭ care acea susŭ-numită silisce **Torturesciĭ** să-ĭ fie luĭ dela noĭ dréptă moşiă şi daniă şi cumperătură cu totŭ venitulŭ, éră hotarele se vorŭ allege dintre alle tĕrguluĭ **Pétra;** şi altulŭ să nu se ammestece contra acesteĭ cărţĭ a nóstre. Insuşĭ domnulŭ a poruncitŭ. In **Iaşĭ** 7139, augustŭ 29. (Iscăllitŭ) *Ioanne* **Moise Movilă** vodă. (Iscăllitura uricaruluĭ:) **Dumitru**.

Abonamentele se facŭ la Tipografia Statuluĭ.

ARCHIVA ISTORICĂ A ROMÂNIEĬ.

Esse uă dată pe septemână cu preţulŭ de 1 galbenŭ pe annŭ.

SUB AUSPICIELE MINISTERIULUĬ JUSTIŢIEĬ, CULTELORŬ ŞI INSTRUCŢIUNIĬ PUBLICE.

Annulŭ I. Annulŭ I.

Redactor: B. PETRICEĬCU-HĂJDEŬ,

ex-professor superior de istoriă şi statisticĕ, ex-bibliotecar, ex-membru allŭ Commissiuniĭ documentalĭ.

Documente inedite in limbe străine.

No. 159.

Pobrata, 1447, octombre 5, pergamenă.

Petru-vodă, fiĭulŭ luĭ Allessandru vodă şi allŭ dómneĭ Marieĭ, hărăzesce monastiriĭ Probata venitŭ annuale căte 6 buţĭ cu vinŭ din decĭma domnéscă, şi tótă céra domnéscă din Tergulŭ-frumosŭ, obligândŭ pe călugĕrĭ de a servi totŭ-d'a-una in memoria luĭ căte unŭ paraclisŭ mĭercurile şi căte uă liturgiă joile.

(Archiva Statuluĭ)

† Милостїю божїю мы Петрѫ воевода etc. оучинили есми вѫ ѕа д8шие свѣтопочившиⅹ родителеи нашиⅹ. Ѧлеѯандра воеводы. и матери нашеи госпожди Марїи. и дали есми нашем8 монастирю ѿ полꙗны. идеж ест ⅹрам etc. на вѫсакое лѣто. по шести бочок вина ѿ нашеи десꙗтины. илї ѿ Хрѫлова. илї ѿ Котнарꙗ. илї пак боуд ис котораго дѣла. и також дали есмо том8 прꙗдреченном8 монастирю. воскѫ ѿ Краснаго трѫга оувес да берѫтѫ кал8гери на вѫсѣкое лѣто ѿ вѫсаⅹ кто имет .... вѫсе да ест нашем8 монастирю etc. а ѡни. да имают грижати ѕа спасение д8ши господствами. вѫсегда. и имают. сл8жити. на вѫсак8ю срѣд8 вечер. параклис а оу четвырток литоургыю. и братиам дати по чирпꙗл8. на трапеѕꙗ. и тое имаетѫ быти. непрѣмѣнно по вѫсꙗ недели по вѫсꙗ лѣта. etc. а на то ест вѣра господствами etc. и вѣра нашиⅹ болѣрѫ. вѣра пана Нагоꙗ.— Петра Х8дича.— Д8мы Браевича дворника.— Брат8ла.— Станч8ла прѫкалаба.— Кости Ѡрыша.— Ѡаны Ж8лича.— Д8мы ..... Ивана Балчана.— Кости Ѧндрониковича.— Ваны ....— Ивана Мынѕ8ла.— Давида столника. ... Тадора Чорного.— Петра чашника.— Хринꙗ спаѳарꙗ..., (Blăstemulŭ şi incheĭerea, cu numele vel-logofĕtuluĭ: Илїꙗ) пис Тадор оу манастирю ѿ полѣны. влѣт ѕ҃цнѕ мѣсица ѡⅹ е.

† Cu mila luĭ D-ḑeŭ noĭ **Petru**-vodă: pentru suffletele sântŭ-reposaţilorŭ *părinţĭ aĭ nostri Alessandru-vodă şi mumă-nóstră Maria*, amŭ datŭ monastiriĭ nóstre dela **Poéna** pe totŭ annulŭ căte *şésse buţĭ cu vinŭ din decĭma domnéscă fie dela Hărlĕŭ, fie dela Cotnarŭ, fie dela orĭ-şi-care podgoriă;* şi amŭ maĭ datŭ aceĭ supra-ḑisse monastirĭ *céra dela Tĕrgulŭ-frumosŭ tótă*, ca s'o priimescă călugĕriĭ din monastirea nóstră pe totŭ annulŭ dela ceĭ insărcinaţĭ cu stringerea; erŏ eĭ să fie datorĭ a avé grijă pentru mântuirea eternă a suffletuluĭ domnieĭ melle, şi *să servéscă in tótă mercurea séra căte unŭ paraclisŭ, şi in tótă joĭa căte uă liturgiă, éră la prânḑŭ să se dea fraţilorŭ căte unŭ adaosŭ de beutură*; şi aşa să totŭ urmeze in tóte septemânele in toţĭ anniĭ; şi pentru acésta este credinţa domnieĭ melle şi a boĭerilorŭ nostri: panulŭ **Négoiă**, p **Petru Hudicĭ**, p. vornicŭ **Duma** allŭ luĭ **Braiă**, p. **Bratŭ**, p. **Stanciu** purcalabŭ, p. **Coste Oreşŭ**, p. **Oană** allŭ luĭ **Julea**, p. **Duma**, p **Ivanŭ Balcénŭ**, p. **Coste** allŭ luĭ **Andronicŭ**, panŭ **Vană** . . . p. **Ivanŭ Mânzulŭ**, d. **Davidŭ** stolnicŭ, p. **Tadorŭ Negrulŭ**, p. **Petru** păharnicŭ, p. **Hrinea** *spathariŭ* . . . . . (Blăstemulŭ, şi numele vel-logofĕtuluĭ: **Iliă**); a scrisŭ **Tadorŭ** in monastirea dela **Poéna**, 6956; octombre 5.

No. 160.

Sucéva, 1459, maĭu 20, pergamenă.

Stefanŭ cellŭ Mare supune satulŭ ungurescŭ Lucacesciĭ allŭ monastiriĭ Bistriţa jurisdicţiuniĭ absolute a egumenuluĭ: 1, să priméscă darea vlădicéscă in paguba episcopuluĭ catolicŭ; 2. să judece şi să globéscă in neaternare completă dela tribunalulŭ din Bacăŭ; 3. să se bucure de decĭma albinelorŭ şi de vitele pripăşite, in dauna fisculuĭ.

† Милостїю божїю мы. Стефанѫ etc. даемь и

дали есми сес лист нашь. нашем8 монастирю wт Би-
стрици etc. свѣтѣи богородици. идеже есть. егоумен
кур попоу Еустатїе архимандрит. на то аби оуси Оу-
грове. wт Лоукачещи wт тою монастирское селw. коул-
ко боуд8т. аби платили биск8пов дан. нашем8 мо-
настирю wт Быстрици. протож ни един биск8п. ани
един wт наших сл8г. да не смѣет. оузати wт них
бискоупово дан ни един грош. а також соудци. wт
Баковѣ или их глобници. или их сл8ги. да не има-
етъ ты люди монастирских. wт Лоукачещи. соудити.
нии w котором дилѣ. ни w великое дило. ани w ма-
лое. ани глобоу ис них брати. ис тими людми ис то-
го села ни един грошъ. ни w великое дѣло. ани w
малое. але да их соудѣтъ. сами калоугери. наши wт
Бистрици. свои люди. а инь с8децъ да не имают. тыи
люди wт Л8качещи. ни w котором дилѣ развѣ егоу-
мен бистрической. и съ кал8гъри да их с8дѣт. а та-
кож да не дад8т. ни десѣтиноу wт бчол да не и-
мают наши сло8ги. оузати. але сами кал8гъри да бе-
р8т. wт своих люди. таких и припас що оупадет оу
их хотар тиж да ест нашемоу монастирю wт Би-
стрици. тое оусе etc. а на то ест вѣра нашего го-
сподства etc. и вѣра нашего митрополита кур Теwк-
тиста и вѣра васѣх болярь наших etc. (incheiarea ordinariă, cu numele vel-logofĕtuluĭ: Добр8л). пис
Гедеwн оу С8чавѣ влѣто ѕѡцѯз мѣсица маи к денъ.

† Cu mila luĭ D-ḑeŭ noĭ **Stefanŭ** vodă etc. dămŭ şi amŭ datŭ acéstă carte a nóstră sânteĭ monastirĭ dela Bistriţa, templulŭ Maĭceĭ Domnuluĭ, unde este egumenŭ *kyr-popa* **Eustatiŭ** *archimandritŭ*, şi anume: *toţĭ Unguriĭ, căţĭ vorŭ fi in satulŭ monastirescŭ Lucacesciĭ*, să plătéscă *darea vlădicéscă* monastiriĭ nóstre dela **Bistriţa**, incâtŭ nicĭ unŭ *biscupŭ (vlădică catolicŭ), şi nicĭ uă slugă de alle luĭ*, şi nicĭ una din slugele nóstre, să nu cuteḑe a lua dela aceĭ **Ungurĭ** darea vlădicéscă *nicĭ unŭ groşŭ*; precum *nicĭ juḑiĭ dela Bacăŭ cu globaşiĭ lorŭ şi cu slugele lorŭ să nu judece nicĭ să globéscă pe aceĭ ómenĭ monastirescĭ dela Lucacescĭ*, nicĭ pentru trébă mare nicĭ pentru trébă mică, *nicĭ pentru unŭ groşŭ;* ci să-ĭ judece şi să-ĭ globéscă in orĭ-ce trébă numaĭ şi numaĭ egumenulŭ bistricénŭ şi călugĕriĭ nostri dela **Bistriţa**; de assemenea, *nicĭ decĭma albinelorŭ să nu ĭea slugele nóstre*, ci numaĭ călugĕriĭ să o ĭea dela ómeniĭ lorŭ; precum şi *pripasulŭ ce se va pripăşĭ in hotarele satuluĭ să fie totŭ allŭ monastiriĭ* nóstre dela **Bistriţa**; şi pentru acésta este credinţa domnieĭ melle *şi a mitropolituluĭ nostru* Kyr **Teoctistŭ** şi a tuturorŭ boierilorŭ nostri. (urméză incheĭarea, cu numele vel logofétuluĭ: **Dobru**). A scrisŭ **Gedeonŭ** in **Sucéva**, 6967, maĭu 20.

No. 161.

Sucéva, 1466, iuliŭ 9, pergamenă,

Stefanŭ cellŭ mare, pentru mântuirea suffletéscă a némuluĭ seŭ, *pe care enumeră anume*, cu invoéla consilliuluĭ ecclesiasticŭ şi laicŭ allŭ ţerreĭ, intăresce monastiriĭ Pobrata următóriele: 1. căte 10 buţĭ cu vinŭ, uă majă de morunĭ şi uă majă de crapĭ pe totŭ annulŭ; 2. ½ pétră de cérĕ din Tergulŭ-frumosŭ; 3. tótă decĭma domnéscă de miere din satele monastiriĭ; 4 unŭ locŭ, uă priséćă şi locŭ de 2 pescĕrie; 5. unŭ Tatarŭ allŭ curţiĭ domnescĭ, dela Némţŭ; 6. scutéllă absol.tă pentru priséca monastiréscă dela Botna.

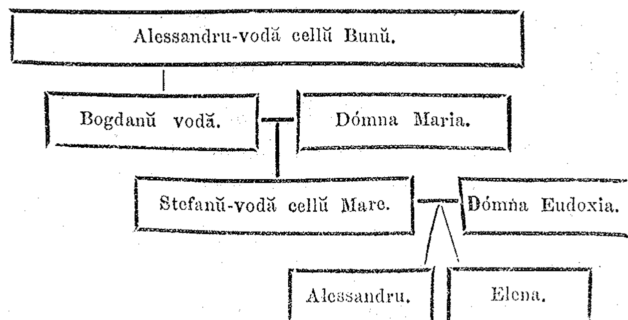
(Archiva Statuluĭ)

† Милостїю божїею мы Стефан воевода etc.
іако да 8твердимъ и 8крѣпимъ наш монастир wт
Побратѣ. идеже ест храмъ etc. Николы. и где ест
ег8мен молебник нашъ кур поп Селевестр8. и дора-
дилисѣ есмо с нашымъ митрополитомъ кур Теwкти-
стомъ. и еписк8помъ нашимъ. кур Тарасиемъ wт Ро-
мановѣ. и съ 8сею нашею радою. и 8чинилы есмо за
д8ш8 и за спасенїе. свѣтопочившаго дида нашего ста-
раго Ꙗлександра воевода. и за д8ш8 и за спасенїе
свѣтопочившаго родителѣ нашего Богдана воевода. и
за д8ш8 и за спасенїе матери нашеи Марїа. и за
д8ш8 и за здравие нашего господства. и за д8ш8 и
за здравие кнегины господствамы Ѡвдотїа. и за здра-
вие възлюбленных чада господствами. Ꙗлександра и
Ѡлены. и за д8ш8 и за спасенїе 8сых свѣтопочив-
шых предков нашых. дали и потвердили есмо. вич-
ныи wброк том8 свѣтом8 монастир8 wт Побратѣ. да
имают на каждїи год wт нас. по. ї. бочкы вина. и
два мажи рыби. една мажа мор8н. а др8гаа
с кропина. и половина камен воск8. wт Красного тыр-
г8. и 8сы бербеницы мед8. wт десетин8 що б8-
дет wт селах ин (их?) що б8дет wт их людыи 8
Ботен. и wзеро wт 8стиа Бъка. и съ 8симы. гыр-
ламы. и пасика Давидова. на Бицы. и противъ 8с-
тиа Бъка на Днистри да 8чинѣтъ соби. в сѣтникы.
пище есмо дали наше монастирю. единого нашего. пи-
томаго Татарина. wт нашых Татар. wт Немца. на
имѣ Татарин8 Д8митр8. и с жоною. и с детми. и

съ 8сымъ своимъ наслѣдкомъ. а такожъ що била их пасика 8 Ботен. на имѣ Висока. аби не имал никто до неи дило. а ни до их людїи etc. вѣра боıаръ наших. вѣра пана Д8ми Браевича.— Маноила.— Станчюла. белоградскаго.— Влаик8ла.— Гоıана хотинскаго.— Краснеша дворника.— Кости Дановича.— Томы Кынде.— Петра Понича.-— Ілаба.— Лазн.— Звиари белоградского.— Исаиа. вѣра пана Б8ч8ма пapplкалабов келїиских— Іwана паркалаба немецкаго.— Ходка Крецевича.— Стецка Даманк8ша.— Петрика . . . .— Сакыша спатарѣ.— Югы вистиарника.— Пашка постелника.— Негрила пахарника.— Л8кы столника.— Нѣгъ комиса. и вѣра 8сых etc. (blăstemulŭ ordinarŭ, cu numele vel-logofĕtuluĭ: Доброул). пис Тома 8 С8чавѣ влѣт ҂ѕцод юл ѳ.

† Cu mila luĭ D-ḑeŭ, noĭ **Stefanŭ**-vodă etc. Sfĕtuindu-ne cu mitropolitulŭ nostru kir **Teoctistŭ**, şi cu episcopulŭ nostru kir **Tarasiŭ** dela **Romanŭ**, şi cu totŭ sfétulŭ; pentru suffletulŭ şi mântuirea sântŭ-reposatuluĭ *moşŭ allŭ nostru betrânulŭ Alessandru-vodă*, şi allŭ sântŭ-reposatuluĭ *părintele nostru Bogdanŭ-vodă*, şi allŭ sântŭ-reposateĭ *mumeĭ nóstre Maria*, şi pentru suffletulŭ şi sânetatea domnieĭ nóstre, precum şi allŭ *dómneĭ domnieĭ melle Eudoxia*, şi pentru sânetatea pré-iubiţilorŭ *coconĭ aĭ domnieĭ melle Alessandru şi Elena* (*); şi pentru suffletulŭ şi mântuirea tuturorŭ sântŭ-reposaţilorŭ inaintaşĭ aĭ noştri; amŭ datŭ şi amŭ intăritŭ, intărimŭ şi confirmămŭ sânteĭ nóstre monastirĭ dela **Pobrata**, templulŭ St. Nicola, unde este egumenŭ rugătorulŭ nostru *kir-popa* **Selevestru**, ca să-ĭ fie *merticŭ pe totŭ annulŭ dela noĭ căte 10 buţĭ cu vinŭ şi căte duo maje de pesce: uă majă de morunĭ şi uă majă de crapĭ;* şi uă *jumĕtate-pétră de céră din Tĕrgulŭ-frumosŭ*, şi *tóte butoĭeşele de mĭere din decĭma domnéscă cătă ni s'arŭ cuveni din satele monastiriĭ*, dela ómeniĭ monastirescĭ dela **Botna**; şi laculŭ dela ustia **Băculuĭ** cu tóte gărlele, şi priséca luĭ **Davidŭ** pe **Băcŭ**, şi in facia ustieĭ **Băculuĭ** să-şĭ facă pe **Nistru** duo pescĕrie; şi amŭ maĭ datŭ monastiriĭ nóstre *dintre Tătariĭ noştri dela Némţŭ unŭ Tătarŭ allŭ nostru de casă* anume **Tătarulŭ Dumitru** cu femeea şi copiĭ şi cu tóte alle luĭ; şi de assemenea şi priséca monastiréscă dela **Botna**, numită **Inalta**, cu aceĭa ca ómeniĭ monastirescĭ de acollo să fie fără vallŭ de către ómeniĭ noştri; pentru tóte aceste fiindŭ incredinţătorĭ boieriĭ noştri: panulŭ **Duma** allŭ luĭ **Braiă**, p. **Manoilŭ**, p. **Stancĭu** dela **Cetatea-albă**, p. **Vlaĭcu**, p. **Goénŭ** dela **Hotinŭ**, p. **Crasneşŭ** vornicŭ, p. **Coste** allŭ luĭ **Danŭ**, p. **Toma Cânde**, p. **Petru** allŭ luĭ **Pone**, p. **Albŭ**, p. **Laze**, p. **Zbĭere** dela **Cetatea-albă**, p. **Isaia** şi p. **Bucimŭ** purcalabĭ de **Kilia**, p. **Ioanŭ** purcalabŭ de **Némţŭ**, p. **Hodco** allŭ luĭ **Creţŭ**, p. **Steţco Damancuşŭ**, p. **Petrică** . . . . p. **Sacăşŭ** spatarŭ, p. **Iuga** visternicŭ, p. **Paşco** postelnicŭ, p. **Negrilă** paharnicŭ, p. **Lucă** stolnicŭ, p. **Négŭ** comisŭ, şi toţĭ boieriĭ. (blăstemulŭ, şi numele vel-logofĕtuluĭ: **Dobru**) A scrisŭ **Toma** in **Sucéva**, 6974, iuliŭ 9.

(*) Aceste preţióse detallie ne permitŭ a resume aci următória genealogiă, combinată de către insuşĭ Stefanŭ-vodă in 1466:

No. 162.

Putna, 1471, augustŭ 15, pergamenă.

Stefanŭ cellŭ Mare scutesce commerciulŭ monastiriĭ Pobrata cu Kilia de plata vĕmeĭ la trecĕtórĭa Ţuţoreĭ

(Archiva Statuluĭ)

† Милостию божїею мы Стефан воевода etc. ıако да 8твръдимъ наш монастиръ wт Побраты. идеже ест храм свѣтого иерарха чюдотворца Николы и ест ег8менъ кир Ѳеwктистъ. и даем и дали есми сеи наш листъ на то. варе кого wн пошлет wт сл8г монастирских. или wт братїи. з манастирѣ с потрѣбами монастирскими. до Келїи. или житомъ. или медомъ или по риб8. или пак б8д ис чимъ. а мито да не имают платити. ни тамъ ид8чи. ани назад. 8 цоцорина бред8. ни один грош. протож. ни wдин болѣрин ани с8дец. ани мытник. ава ни wдин наш сл8га или болѣрин. да не смѣют. брати мыто wт товара монастирского. а кто сѣ пок8сит etc. (incheĭarea, cu numele vel-logofétuluĭ: Тома) пис 8 монастири wт П8тнон. влѣто ҂ѕцоѳ мѣсица а8г еї.

† Cu mila luĭ D-ḑeŭ noĭ **Stefanŭ** vodă

etc. étă că intărimŭ prin acéstă carte a nóstră monastiriĭ nóstre dela **Pobrata**, templuluĭ sântuluĭ ierarcŭ făcĕtoruluĭ de minunĭ Nicolaĭu, unde este egumenŭ kyr **Theoctistŭ**, următórĭa daniă: pe orĭ-cine din sluge monastiresci séŭ dintre fraţĭ va trimite egumenulŭ cu trebele monastiriĭ la **Kilia**, *cu pâne, séŭ cu miere, séŭ pentru pesce,* séŭ pentru orĭ-ce, *să fie scutitŭ de plata vămeĭ, să nu dea nicĭ unŭ groşŭ, nicĭ la ducere, nicĭ la intórcere, la vadulŭ dela Ţoţora;* şi decĭ nicĭ unŭ boĭerŭ, séŭ jude, séŭ vameşŭ, séŭ orĭ-şi-cine din slugele nóstre séŭ din boierĭ, să nu cuteḑe a lua vamă dela acea marfă monastiréscă, érŏ cine va cuteḑa etc. (incheiarea ordinariă, cu numele vel-logofétuluĭ: **Toma**) 6979, augustŭ 15

No. 163.

Sucéva, 1480, octombre 5, pergamenă.

Toţĭ megieşiĭ luĭ Mihu Buzatŭ mărturisindŭ dupre lege, cumcă ellŭ a perdutŭ documentulŭ seŭ assupra satuluĭ Pe-ustia-Răcăcineĭ, atuncĭ cândŭ năvăliră Turciĭ Ali beg şi Skender-beg cu domnulŭ munteneseĭ Ţepeluşŭ, robindŭ Moldova pônĕ la Lunca cea mare (?); Stefanŭ-vodă îĭ reintăresce acea possessiune.

(Acestŭ preţiosŭ documentŭ, care arruncă uă viă lumină assupra passagiuluĭ din *Letopiseţe,* t. 1, p. 126, se afflă in Archiva Statuluĭ.)

Милостїю божїею мы Стефан воевода etc. wже прїиде etc. слꙋга нашь Михꙋль Бꙋзат. и жаловал нам великою жалобою. рекꙋчи нам т к. аже привилїе що wн имал wт наших ꙋиков. wт Илїа воевода и wт Стефана воевода. на свое правое wтнинꙋ. на село. на имѣ на ꙋстїи Ржкжчинѣ. на Серетѣ. а wн загꙋбил тота привилїе. коли пришли. Аливег. и брат его Скендербег и с Цапалꙋшем. и поплениили нашꙋ землю. до пꙋд великою лꙋгꙋ. ино ми есми досмотрили, ис нашими болѣри. и сж ꙋсею нашею наивише радою. и ꙋчинили есми емꙋ закон подлꙋг земскаго права аки wн привел ꙋси свои. wколни. межїаши. etc. ино ми видѣвше. доброе и правое. их вызнанїе. и правое свѣдетелство. а ми також дере и wт нас есми дали и потвердили etc. а на то ест вѣра нашего господства etc. дѣтей наших Алезандра и Богданвлада. и вѣра болрь наших молдавских. вѣра пана Влайкꙋла пржкалаба wрхеиского. — сына его пана Дꙋмѣ.— Збїари.— Храна дворника.— Нѣгл.— Юга вистїарника.— Гангꙋра.— Хжрмана.— Германа и вѣра пана Wани пржкалабове белоградскихъ.— Иваишка и вѣра пана Максима пржкалабове Келенскихъ.— Дажбога пржкалаба немецкого.— Фете Готкж.— Драгоша пржкалаба новоградского.— Iацка Гꙋкж.— Шефꙋла хотинского.— Косте спжтара.— Кидича.— Шракола вистїарника.— Еремїа постелника.— Iwна чашника.— Петра столника.— Гроза комиса. и вѣра вжсах etc. (incheĭarea, cu numele vel-logofétuluĭ: Тжꙋтꙋл) пис Борчѣ. ꙋ Сꙋчавѣ влѣто ѕцпѳ. мѣсеца wк е.

† Cu mila luĭ D-ḑeŭ noĭ **Stefanŭ**-vodă, etc. étă-că a venitŭ sluga nóstră **Mihu Buzatŭ** şi s'a jeluitŭ cu mare jalbă, ḑicêndŭ noŭe, cumcă crisovulŭ ce avuse ellŭ dela unchiĭ nostri **Iliă**-vodă şi **Stefanŭ** vodă pe dreptulŭ seŭ patrimoniŭ satulŭ numitŭ **Pe-ustia-Răcăcineĭ**, pe **Siretŭ**, s'a perdutŭ *cândŭ veniră Ali-beg şi frate-seŭ Skender-beg şi cu Ţepeluşŭ, robindŭ ţérra nóstră chiarŭ pônĕ la lunca-cea-mare* (?); decĭ, căutândŭ noĭ *cu toţĭ boieriĭ nostri şi cu divanulŭ nostru supremŭ,* făcusemŭ lege luĭ **Mihu Buzatŭ**, *dupre dreptulŭ ţerreĭ, ca ellŭ să adducă pe toţĭ megiaşiĭ seĭ de'mpregĭurŭ;* şi aşa dérŏ, veḑêndŭ acum buna şi drépta recunnóscere şi justa mărturiă a accellorŭ megieşĭ, noĭ assemenea şi din parte-ne dâmŭ şi intărimŭ luĭ **Mihu Buzatŭ** satulŭ ĭn cestiune, pe credinţa domnieĭ nóstre, şi a *filorŭ nostri Alessandru şi Bogdanŭ-Vladŭ,* şi a boierilorŭ nostri: panulŭ **Vlaĭcu** *purcalabŭ de Orheĭu,* fiĭu seŭ p. **Duma**, p. **Zberea**, p. **Hrénŭ** vornicŭ, p. **Négŭ**, p. **Iuga** visternicŭ, p. **Gangurŭ**, p. *Hermann*, p. **Ghermanŭ** şi p. **Oana** purcalabĭ de **Cetatea-albă**, p. **Ivaşco** şi p. **Maximŭ** purcalabĭ de **Kilia**, p. **Dajbogŭ** purcalabŭ de **Némţŭ**, p. **Fetea Gotcă**, p. **Dragoşŭ** purcalabŭ de **Cetatea-noŭă**, p. **Iaţco Gudicĭ**, p. **Ştefŭ** dela **Hotinŭ**, p. **Coste** spatarŭ, p. *Kirakola* visternicŭ, p. **Eremia** postelnicŭ, p. **Ionŭ** păharnicŭ, p. **Petru** stolnicŭ, p. **Grozea** comisŭ, şi toţĭ etc. (incheĭarea, cu numele vel-logofétuluĭ: **Teutŭ**). A scrisŭ **Borcea**, in **Sucéva**, 6989, octomvre 5.

No. 164

Sucéva, 1572, augustŭ 9, hărtiă.

Ionaşcu vodă cellŭ Cumplitŭ inapoesce monastiriĭ Taslâŭ satulŭ Tătesciĭ, c nfiscatŭ de către domniă.

(Archiva Statuluĭ)

† Иwан воевода etc. wже дадох и вратих господствоми свѣтомоу нашемꙋ монастирꙋ тасльвскомꙋ

ело свое на имѣ Тътещїи на Солоном Тасловѣ что тое село правое кꙋпленїе било Петрꙋ воеводі и данїе вышереченое молби и неправедно порꙋшено било нѣкако. а господствами изwбрѣштꙋми по истинѣ. пакы помиловах свѣтого храма въ ꙋдръжанїе вѣчно. како да ест съ въсем доходом непорꙋшено etc. пис ꙋ Сочави влѣто ҂зп авг ѳ.

† Господинъ рече. † Берхѣч лог ꙋчил. (Iscàllitura uricarului) † Урѣке.

† **Ioanne** vodă etc. étă că amŭ datŭ şi amŭ intorsŭ domnia mea sânteĭ nóstre monastirĭ dela **Taslăŭ** satulŭ seŭ anume **Tătescii** pe **Taslăulŭ Săratŭ**, care fuse dréptă cumperătură a luĭ **Petru** vodă, hărăzită aceĭ monastirĭ, şi s'a confiscatŭ apoĭ óre-cum fără dreptate; dérŏ domnia mea, afflândŭ adeverulŭ, îllŭ inapoimŭ sântuluĭ templu in perpetuă possessiune, nestrămutatŭ cu totŭ venitulŭ etc. Scrissŭ in **Sucéva**, 7080, augustŭ 9. † Domnulŭ a ḑissŭ. † **Berhéciu** logofĕtŭ a invĕţatŭ. (Iscălitura uricaruluĭ:) *Urechĭa* (*).

No. 165.

Iaşiĭ, 1599, iuliŭ 27, hărtiă.

Mihaĭu cellŭ Vitézŭ, ca domnŭ allŭ Valahieĭ, Transilvanieĭ şi Moldoveĭ, intăresce monastiriĭ Bistriţa decĭma albinelorŭ din satele monastiresceĭ in judeţulŭ Némţuluĭ.

(Archiva Statuluĭ)

† Йѡ Михаил воевода. божїею милостїю господаръ ꙋгровлахїиской земли и воевода ардѣлской и господинъ земли мѡлдавской. ѡже господствами промилостивихомса и миловахом свѣтаа наш молбꙋ бистричѣской монастир съ десѣтинꙋ за пчел ѡт въсѣх селах ѡт въси сꙋсидї свѣтѣи монастири. ꙗко да имают възимати десѣтинꙋ молебници наших игꙋмен и съ калꙋгер ѡт тамꙋ ꙗкож бѣше ѡбичаю ѡт вѣкꙋ и ꙗкож бѣше помилование ѡт прѣднїе господарїе тако да ест им даннои ѡт господствами тое десѣтинꙋ ꙗкож вишпишет ѡт своих селах ꙋ волост немецскомꙋ. протож никто да не смѣют им задержати или валѵвати . . . . . наших десѣтин . . . . пис ꙋ Іас лѣт ҂зрз юл кз. Сам господинъ казал. (Iscăllitŭ:) Штефан лог ꙋч. † Рꙋсꙋл.

No. 166.

Iaşĭ, 1603, martiŭ 27, hărtiă.

Ieremia Movilă vodă permitte monastiriĭ Pobrata de a funda uă coloniă in satulŭ Văllenii, scutită pentru treĭ annĭ de orĭ-ce dare către fiscŭ.

(Archiva Statuluĭ, unde se afflă unŭ mare numerŭ de documente intocmaĭ de acestŭ genŭ din differite timpurĭ, precum de pildă: dela Ieremia Movilă din 1605 iuniŭ 15 Sucéva pentru satulŭ Ciulinesciĭ; din 1606 febr. 25 Iaşiĭ pentru satulŭ Prisaca; dela Alessandru Iliaşŭ din 1629 noembre 17 Iaşiĭ pentru satulŭ Folfăescii; dela Mironŭ Barnovski din 1626 apr. 17 Iaşiĭ pentru satulŭ Ilişescii; dela Radu Mihnea din 1613 dec. 1 Iaşiĭ pentru satulŭ Vorovescii; dela Dumitraşco Cantacozino din 1674 martiŭ 8 Iaşiĭ pentru satulŭ Sagna, etc.)

† Йѡ Еремїа Могила воевода etc. дали есми сей лист господствами. ѡтцꙋ и молебникꙋ нашемꙋ егꙋмен ѡт свѣта монастир Побрата. и вътъмановем ѡт село Вълѣни ѡт волост Кигѣчскомꙋ. на то оні вари елици хтѣт призвати въ тог сел. варе Рꙋс. или Мꙋнтѣнꙋ или Ꙋгринꙋ или Сръбен. или Влах или бꙋд что за ꙗзика бꙋдет. да имает ѡт господствами слобождение на три лѣти ни рокити нам ни жадною работ. ни илиш платити. ни н (50) аспри. ни горщинъ за ѡвци а ни за свини ни сꙋлцꙋ дан за крави и за ѡвци не една ангерїи. на тих лѣт еж сꙋт вишписани. протож и ви старосте да не имаете валꙋват въ того селꙋ ни глобници а ни дешꙋгꙋбинарі ни дабиланци. да не възимаите им товар радї ини села и радї дрꙋги села. никто ѡт слꙋги господствами колици ходет съ слꙋжба по того волост маі мног не влаꙋит прѣд сим лист господствами. † Сам господинъ велѣл. Ꙋ Іас влѣто ҂зраї март кз. (Iscăllitŭ:) Іеремїа Могила (cu mâna uricaruluĭ:) † Белици болѣры ꙋч. † Глигорчѣ.

† *Ionŭ* **Mihailŭ** vodă, cu mila luĭ D-ḑeŭ *domnulŭ Ţerreĭ românescĭ, voevodulŭ Transilvanieĭ şi stăpânulŭ ţerreĭ Moldoveĭ.* Iată că domnia mea m'amŭ milostivitŭ, şi amŭ graţiatŭ sânta nóstră rugă, monastirea **Bistriţa**, cu *decĭma albinelorŭ* dela toţĭ *vecinĭĭ* (sic) din tóte satele sânteĭ monastirĭ, ca să ĭea acea decĭmă rugătoriĭ nostri egumenulŭ şi călugĕriĭ de acollo, dupre cum se obicĭnuesce din vechime, şi dupre cum ĭ-aŭ graţiatŭ şi domniĭ de maĭ'nainte; şi nemine să nu cuteḑe a opri séŭ a strâmbătăţi acea decĭmă din satele aceĭ monastirĭ din judeţulŭ **Némţuluĭ** . . . . Scrisŭ in **Iaşĭ** annulŭ 7107 iuliŭ 27. Insuşĭ domnulŭ a ḑissŭ. (Iscăllitŭ:) **Stefanŭ** logofetŭ a invĕţatŭ. (Iscălitura uricaruluĭ:) **Rusulŭ**

(*) De pe identitatea iscăllitureĭ se descopere, că acesta este celebrulŭ Nestorŭ Urechĭa, adeveratulŭ autorŭ allŭ croniceĭ, cunoscute sub numele fiiuluĭ seŭ Grigoriŭ.

† *Ionŭ* **Ieremia Movilă** vodă etc. amŭ datŭ acéstă carte domnéscă părintelui și rugătoruluĭ nostru egumenuluĭ dela sânta monăstire **Probata**, și *vătămaniloră din satulŭ* **Vällenii** in județulŭ **Kighecĭului**, ca eĭ *să pótă chĭama la acellŭ satŭ pe orĭ cățĭ, fie Rușĭ, fie Muntenĭ, fie Ungurĭ, fie Serbĭ, fie Moldovenĭ, séŭ ómenĭ de orĭ-care altă limbă, cu scutélla domnéscă pe treĭ annĭ de orĭ-ce obligațiune către domniă, nicĭ ilișŭ să nu plătéscă, nicĭ cincĭ-ḑecĭ-asprĭ, nicĭ goștină de pe oĭe și de pe porcĭ, nicĭ sulgĭu depe vacce și de pe oĭe, nicĭ uă angheriă;* dreptŭ care și voĭ, starostilorŭ, să nu maĭ superațĭ acellŭ satŭ in cursŭ de treĭ annĭ; nicĭ globașiĭ séŭ șugubinariĭ séŭ dabilanțiĭ *să nu-ĭ secuestreze averea pentru alte sate,* și să nu-lŭ attingă contra acesteĭ cărțĭ a nóstre nicĭ uă slugă domnéscă din căte imblă cu tréba prin acellŭ județŭ, etc. Iașĭ, 7111, martiŭ 27. (Iscăllitŭ:) **Ieremia Movila.** (Cu mâna uricaruluĭ:) † *Boeriĭ ceĭ marĭ aŭ invĕțatŭ* † **Gligorcea.**

No. 167.

Pobrata. 1649, septembre 14, hărtiă.

Cercărĭ de condeĭu alle celebruluĭ mitropolitŭ Dositeĭu, fundatorulŭ poesiĭ române litterarie, pe cândŭ era incŏ numaĭ ieromonacŭ in monastirea Pobrata; de unde se descopere: 1. că inveța grecesce, lătinesce și polonesce in timpulŭ petreceriĭ sélle in monastire; 2. că numele luĭ de mirŭ a fostŭ Demetriŭ și porecla de familliă Barilă; 3 că tată seŭ se numia Leontariŭ Barilă și mumă-sea: Misira

(Aceste prețiosissime autrografe cercărĭ de condeĭu se afflă in Archiva Statuluĭ, scrisse pe dosulŭ unuĭ documentŭ dela Iancu vodă Sassulŭ din 1581 maĭu 11, prin care dăruesce monastiriĭ Pobrata maĭ multe sălașe de Țiganĭ. Cumcă in timpulŭ șederiĭ sélle in monastire, mitropolitulŭ Dositeĭu se occupase multŭ cu studiulŭ crisóvelorŭ, arrétă chiarŭ propriele luĭ cuvinte, *Letopis.*; t. 1, p. 100, nota ***)

Basilii uoeuodas Deo Gratias Dux moldoulahiae.

† dositheus scribit

δοσίθεος ἱερωμόναχος υἱος τοῦ λεονταρη μπαρϐλη καὶ της μησηρας

Λεονταρη μησίρα

δημήτριος δοσήθεος

Basilii uoeuodas Deo gracias Dux moldaue.

September 14.

Ano Domini

҂зрнн. 7158.

Dositheus

Dositheus Ieromonachus *δοσίθεος ἱερομοναχος.*

Ѩромонах Досщоей де пократа фечюр8л л8і леонтар барилович.

Dosiftey Barylowicz.

Documente publicate române.

No. 168.

Argeșŭ, 1418, iuniŭ 15.

Mihailŭ vodă, fiiulŭ luĭ Mircea cellŭ Mare, intăresce colonistilorŭ germanĭ din orașulŭ Helta in Transilvania dreptulŭ de a pasce vitele lorŭ in munțiĭ Țereĭ-românescĭ, promittendu le totŭ-d'uă-dată, că la casŭ de resbellŭ intre Muntenĭ și Transilvanĭ, le va da unŭ boierŭ cu unŭ stégŭ de óste pentru a le appera neutralitatea.

(Acestŭ prețiosŭ documentŭ, publicatŭ dupre originalulŭ latinŭ in *Engel, Geschichte der Wallachey*, t. 1, p. 164, cu tóte semnele diplomatice și paleografice de autenticitatea cea maĭ neprihănită, totușĭ se părea istoriculuĭ germanŭ *fórte dubiosŭ*, sehr verdaechtig, sub pretestŭ că Mircea cellŭ Mare n'a avutŭ feciorŭ numitŭ Mihailŭ. Errórea luĭ Engel se dovedesce prin documentulŭ, ce l'amŭ publicatŭ sub nr. 133).

Noĭ **Mihailŭ**, cu mila luĭ D-ḑeŭ voevodulŭ muntenescŭ (voivoda Transalpinus), salutămŭ și dorimŭ necontenita sporire a fericiriĭ tuturorŭ colonistilorŭ (hospitibus) din orașulŭ **Heltha** in **Transilvania**. Fiindŭ că ațĭ trimisŭ către măria-nóstră pe ambassadoriĭ vostri demnĭ de tótă increderea, bărbațĭ onorabilĭ și intellepțĭ, anume **Arménulŭ Iacobŭ** și **Cristell**, stândŭ cu rugăminte inaintea nóstră, ca domnia și măria nóstră să intăréscă in propriulŭ nostru nume și *sub sigilliulŭ nostru cellŭ mare*, crisovulŭ privilegiale accordatŭ vouĕ din deosebita grațiă a *stăpénuluĭ și tătăluĭ nostru grațiosuluĭ* **Mircea** vodă de cuviósă memoriă; și fiindŭ-că rugămintea vóstră o vedemŭ a fi justă; decĭ, vĕ accordămŭ și vĕ dămŭ și noĭ din parte-ne, vouĕ ómenĭ bunĭ din **Heltha**, tóte drepturile și libertățile vechie, de căte vĕ bucurarŏțĭ in ḑillele părinteluluĭ nostru, și anume: *insi-vĕ și ómeniĭ vostri fie Românĭ fie alțĭ de orĭ-ce condițiune, să pască vitele și oiele lorŭ in munțiĭ nostri in orĭ-ce vreme, avêndu și accordate pentru libera intrebuințare, intocmaĭ ca ómeniĭ nostri proprĭĭ, in totŭ cursulŭ viețeĭ nóstre, erburile, pădurile, și apele nóstre;* deassemenea, chĭarŭ *cândŭ se va intempla, ca noĭ să avemŭ neințellegere séŭ cértă cu tótă țérra transilvană, cu voĭ incă și atuncĭ voimŭ a păḑi pace și legătură statornică, ba și maĭ multŭ decâtŭ atâta: vĕ făgăduimŭ*

pe buna nóstră credință, că in totŭ timpulŭ resboĭuluĭ, pentru a vĕ appera şi a vĕ protege contra năvăllirilorŭ, vĕ vomŭ da pe unulŭ din boierĭĭ nostri cu uă săgéttă de óste (unum de baronibus nostris nostra cum sagitta). **Argeşŭ**, duminica octavelorŭ Corpuluĭ luĭ Cristŭ, annulŭ 1418. *Ionŭ* **Mihailŭ** (Ivon Michael)

No. 169.

Fără locŭ, 1559, aprile.

Alessandu-vodă Lăpuşnénulŭ hărăzesce maĭ multe sate monastiriĭ Chipriana, enumerândŭ intre ceĭ presinţĭ la acestŭ actŭ pe fiiĭ seĭ Ionaşcu, Bogdanŭ, Mihailŭ şi Petru.

(Originalulŭ slavonŭ s'a publicatŭ in collecţiunea luĭ Venelin, p. 171)

În numele Tatăluĭ şi Fiĭuluĭ şi allŭ Sântuluĭ Spiritŭ, trinitate consubstanţiale şi nedespărţită, eŭ, robulŭ stăpânuluĭ meŭ Jesu-Cristŭ, **Alessandru**-vodă, cu mila luĭ D-ḑĕŭ domnulŭ ţerreĭ **Moldoveĭ,** amŭ bine-voitŭ domnia mea cu a nóstră bună-voinţă, din pură şi luminată ânimă, din tótă a nóstră bună voiă şi cu adjutoriulŭ d-ḑeescŭ, şi pentru suffletulŭ şi mântuirea domnieĭ melle, şi alle dómneĭ domnieĭ melle, şi alle de D-ḑeŭ dăruiţilorŭ mie copiĭ, şi amŭ datŭ şi amŭ miluitŭ domnia mea monastirea dela **Căpriana,** unde este tempulŭ Adormiriĭ Pré-curateĭ Stăpâne nóstre Maĭca Domnuluĭ şi pururé-fecĭóră Mariă, cu satele a-nume **Lozâŭ** şi **Préjolteniĭ** şi **Onesciĭ** şi **Sadova** şi **Băliceniĭ** şi **Luceniĭ** şi **Vorniceniĭ** şi **Dumeniĭ** şi **Glăvăşeniĭ** şi **Bisericeniĭ** şi **Purcaniĭ** de josŭ în . . . . şi treĭ fălcĭ de viiă dela **Cotnarŭ** . . . . să fie dela noĭ aceĭ sânteĭ monastirĭ daniă cu totŭ venitulŭ nestrămutată nicĭ-uă-dată in veciĭ vecilorŭ; éră hotarele satelorŭ, cu heleştee şi morĭ pe unde vorŭ fi, să fie dupŏ hotarele celle din vechime lŏcuite; şi pentru acésta este credinţa domnieĭ melle supra-scrise Alessandru-vodă, şi credinţa pré-ĭubiţilorŭ *fiĭ aĭ domnieĭ melle Ionaşcu, Bogdanŭ, Mihailŭ şi Petru,* şi credinţele boierilorŭ nostri: panulŭ **Ioannŭ Moţocŭ** vornicŭ . . . . . p. **Négoiă** şi p. **Vascanŭ Movilă** purcalabĭ de **Hotinŭ**, p. **Alexa Bodeĭu** purcalabŭ, p. **Petru** allŭ **Crăsteĭ**, p. **Ioanŭ** şi p. **Crăstea** purcalabĭ de **Némţŭ**, p. **Văscanŭ** şi p. **Andreĭcă** purcalabĭ de **Romanŭ** . . . p. **Sava** postelnicŭ, p. **Copitarŭ**, p. **Ioanŭ** visternicŭ, p. **Coste** păharnicŭ, p **Andreĭcă** stolnicŭ . . . . şi toţĭ boiariĭ nostri moldovenescĭ marĭ şi micĭ; érŏ dupa viéţa nóstră etc. luna luĭ aprile annulŭ 7067.

Documente inedite române.

No. 170.

Fără locŭ, 1612, februariŭ 18, hărtiă.

Radu-vodă cellŭ Mare intăresce monastiriĭ de la Argeşŭ dreptulŭ legale de a secuestra boiĭ şi carrele dela orĭ-cine va cuteḑa a tăia lemne din braniscea monastirésca.

(Archiva Statului)

† Милостїею божїею Iw РАДУЛ etc. дагат господствоми сїю повелѣнїю господствами (dă domnia mea acéstă poruncă domnéscă) пъринтелуи егуменулуи. лу ЕФѲЕМЇЕ. дела сфънта мънъстире де ꙟ АРГЕШ. ка съ фїе волнику. ку картѣ домнїи меле. де съш апере браницѣ. че ꙗсте маи сус де мънъстире. де кътръ тоци ѡаменїи. ѡри. ѡрошанi. ѡри румънi. ѡри мещїꙗшi. ѡри служитори. ѡри чене ва фи. нименилѣ. съ ну ꙟнтре ꙟн бранище. фър щїрѣ. егуменулуi. че ꙗсте маи сус скрис. де съ тае мулту ун лемну. ꙗр пре чине ва принде. тънду. браницѣ. ꙗр кълугърїи. де ла сфънта мънъстире. съ фїе волничи съи праде. де съ ле ꙗ бои. ку кар ку тот. куму фост лѣцѣ. браницїи. маи деманинте. врѣме. ши де нименилѣ. ѡпрѣлъ. съ наибъ. пентру къ ачѣ бранище. ау фѡст апъратъ. ши маи де демулт. и нихто etc. (şi nime să nu cuteḑe etc). мѣсица февр иї дни лѣт ꙁрк. (Pecete).

No. 171.

Iaşiĭ, 1629, aprile 10, hărtiă.

Mironŭ Barnoski vodă scutesce satulŭ Borilesciĭ de tóte dările affară numaĭ de cisla scrissă assupraĭ in vistieriă, insărcinân u-lŭ cu ţinerea străjeĭ la fruntăriă.

(Archiva Statuluĭ)

Iw МИРОН БАРНОВСКЇИ МОГИЛА воевода etc. скрїем домнѣмѣ тутурѡр слущїлѡр домнїмѣле. къц вец ꙟнбла ку службеле домнїмѣле ла цинутул БАКЪУЛУI. дъмуvъ щире. дака вец ведѣ картѣ. домнїи мѣле. ꙗр вои съ авец а лъса фоарте ꙟн паче де тоате ангърїили сатул БОРЪЛЕЩIИ нумаi съ аiбъ еi аш плъти числа лѡр кътъ ва хи скрисъ ꙟн вистѣрул домнїимѣле нич и-

лиш сꙁ дѣ. нич с8лц8 ничі 8нт8 . . . нич. л8п. нич ѡ ангꙁріє . . . пре алци мишіи а домнімѣле. пентр8 кꙁчі д8мнѣмѣ ꙗм лꙁсат сꙁ ціи стражꙁ пе апа Таꙁлꙁ8л8і чел8і маре к8м цин ши алте стрꙁжі. ши неме ѫнтр8 ни-мик сꙁ н8і ѫнвꙁл8ꙗскꙁ etc. 8 ЇАС вл ҂ꙁрлꙁ ап ї дне. (Iscăllitŭ:) Iѡ МИРСѠН воевода. † ІАНЪШ.

No. 172.

Iaşiĭ, 1644, septembre 18, hărtiă.

Maĭ multĭ boierĭ domnescĭ, intre carĭ şi starostele neguţitorilorŭ, attestă schimbulŭ, prin care vameşulŭ Statie dă casele sélle din ţĕrgulŭ-vechiŭ şi unŭ adausŭ de 80 leĭ, luândŭ dela Alessandra nesce case din tĕrgulŭ-noŭ.

(Archiva Statuluĭ)

† Ѥто аꙁ (adecă eŭ) ТОДЄРАШКО вел логѡфет. и ГЛИГОРІЄ ѸРѢКЄ вел дворник долнѣи ꙁемли (de ţérra de josŭ). и ЦІЄФАН вел армаш. и ТОДЄРАШКО. и КОСТАНТИН ЧОГОЛѢ. и НѢНЮЛ. и РОШКА. и МОЦОК дворники глотніи. и КРЪСТѢ кꙁмꙁнар. и ПАНѢ КАЧАѸН староcте де нег8цꙁторі ши алци боꙗрі м8лці дела к8ртѣ мꙁріи сале домн8 ностр8. адекꙁ а8 винит ѫнаинтѣ ноастрꙁ СТАТІЄ мареле вамеш. ши к8 АЛЄКСАНДРА фата ФОТѢСЄІ де а лор б8нꙁ вое ши де ниме невѡиці. нич ѫнпрес8раці. а8 скімбат а лор дирѣптꙁ ѡчинꙁ ши мошіе. касиле дін ІАШІ. дата8 СТАТІЄ вамеш8л. АЛЄКСАНДРІИ. касиле дин трꙁг8л нѡ8. кариле. а8 фост. к8мпꙁрат. дела ГРАМА8ш. ши д8пꙁ касе а8 маі дат. ѡпт8 ꙁечі де леі. ꙗр АЛЄКСАНДРА. а8 дат касиле еі дин трꙁг8л векю. сꙁ фіе л8і СТАТІЄ вамеш8л. деч ноі ѫнкꙁ вꙁꙁꙁнд8. де а лор б8нꙁ вое. токмалꙁ. ши скимбꙁт8рꙁ. ноі ѫнкꙁ дела ноі ам фꙁк8т. д8мнѣлор л8і СТАТІЄ вамꙁш8л. ши АЛЄКСАНДРІИ. ачастꙁ скрисоаре. а ноастрꙁ. сꙁ фіе лѡр де крединцꙁ. ши де маре ѫнтꙁрит8рꙁ. ши пентр8. кредінца. нѡі. к8 мꙁна ноастрꙁ ам искꙁлит. ши нѣм п8с печециле да се ꙁнаєт (ca să se scie). Ѹ Іас лѣт ҂ꙁриг сеп ꙁі. (Iscălliturele).

No. 173.

Iaşiĭ, 1666, augustŭ 26, hărtiă.

Iliaşŭ Alessandru vodă scutesce pe unŭ preutŭ şi pe unŭ diaconŭ dela monastirea femeéscă dela Mĕstacânŭ de tóte dările preuţescĭ, érŏ pe patru posluşnicĭ aĭ aceĭ monastirĭ de tóte dările ţerrânescĭ.

(Archiva Statuluĭ)

† Иѡ ИЛІАШ АЛЄꙁАНДРѸ воевода etc. скрім домніа мѣ ла тоате сл8цііле ноастре кꙁці веці ѫмбла к8 дꙁждi пре8цꙁщи. ла цин8т8л БАКЪѸЛѸІ. дѣка веці ведѣ картѣ домніеі мѣле. ꙗрꙁ воі тоці сꙁ авеці а лꙁса ѫмпаче 8н пре8т ши пре 8н діакон дела свꙁнта мꙁнꙁстире дела МЪСТАКꙀН. че ꙗсте фꙁк8тѫ де кредінчос боꙗрін8л ностр8 ГЛИГОРІЄ ХЪБЪШЄСКѸЛ столник8л чел маре. сꙁ фіе ѫнпаче де даждe ѫпꙁрѫтѣскѫ ши де дажде влꙁдичаскꙁ ши де колачи ши де алте дꙁри де тоате де кꙁте сінт8 пре алці преѡці ѫ цара домнїи мѣле. німе ѫтр8 немикѫ сꙁ н8і ѫвꙁл8ꙗскꙁ. ашіждерѣ ши патр8 посл8шничи че вор авѣ р8гꙁтоареле ноастре кꙁл8гꙁрицеле аколѣ ла ачѣ свꙁнтѫ мꙁнꙁстире. сꙁ фіе ѫмпаче де дажде ші де ꙁлоц ши де леі ші де талері ші де галбени ші де . . . алте ангеріі де тоате де кꙁте сінт8 пре алці мишеі ѫ цара домнїеі мѣле. німе ѫтр8 немикꙁ сꙁ н8і ѫнвꙁл8ꙗскꙁ н8маі ка сꙁ ꙗібꙁ еі а сл8жі ші а посл8ші трѣбеле ачеі свинте бесѣречі. ꙗр чінеі ва ѫвꙁл8і ѫтр8 чева. де маре чертаре ва ꙁі ла домніа мѣ. etc. 8 ІАС лѣт ҂ꙁрод ав кѕ. (Iscăllitŭ:) Iѡ ИЛІАШ воевода.

† ЛЄКА

—Notă la pagina 101.—

In summariulŭ publicatŭ sub No. 140 s'a pussŭ data **1442** dela Cristŭ, érŏ dela zidirea lumiĭ 6950. Confrontaţiunea ulterióriă a celluĭ documentŭ cu maĭ multe documente totŭ din annulŭ **1442**, intre altele şi cu acellŭ publicatŭ sub No. 9, precum şi cu maĭ multe documente totŭ dela Alessandu-vodă fiiulŭ luĭ Iliaşŭ-vodă, intre altele cu acellŭ publicatŭ sub No. **141**, ne-a incredinţatŭ deplinŭ, că uricarulŭ, din greséllă, a pussŭ unŭ *н.* in locŭ de *ѕ*, incâtŭ annulŭ cellŭ adeveratŭ allŭ documêntuluĭ in cestiune este 6960 séŭ 1452, cea ce se accórdă şi cu cronologia luĭ Urechia. In celle-l'alte priivinţe, orĭ-cine va arrunca ochiĭ assupra originaluluĭ, păstratŭ in Archiva Statuluĭ intre actele adduse dela monăstirea St-Sava din Iaşĭ, nu se va puté induoi câtŭ de puţinŭ despre autenticitatea documentuluĭ; cea ce a concursŭ a ne induce in erróre assupra cronologieĭ, făcêndu-ne a ne pré-increde in ciffra cea greşită; deşi factulŭ ni se părea curiosŭ, n'amŭ contenitŭ de a-lŭ studia, şi nu intărdiămŭ de a-lŭ rectifica aice, se'nţellege numaĭ intru câtŭ priivesce summariulŭ nostru, căcĭ in testŭ cată a se păstra documentulŭ aşa cum este, fără nicĭ uă schimbare.

Abonamentele se facŭ la Tipografia Statuluĭ.

ARCHIVA ISTORICĂ A ROMÂNIEĬ.

Esse uă dată pe septemână cu preţulŭ de 1 galbenŭ pe annŭ.

SUB AUSPICIELE MINISTERIULUĬ JUSTIŢIEĬ, CULTELORŬ ŞI INSTRUCŢIUNIĬ PUBLICE.

Annulŭ I. **Redactor: B. PETRICEÏCU-HĂJDEŬ,** Annulŭ I.

ex-professor superior de istoriă şi statistică, ex-bibliotecar, ex-membru allŭ Commissiuniĭ documentalĭ.

Documente inedite in limbe străine.

No. 174.

Bistriţa, 1428, iuliŭ 8, pergamenă.

Alessandru-vodă cellŭ Bunŭ hărăzesce monastiriĭ Bistriţa 31 sălaşe de Ţiganĭ şi 12 bordeie de Tătarĭ, enumerându-ĭ pe nume

(Archiva Statuluĭ)

† Милостїѧ божїеѧ. азь Iѡ Ѧлеѯандръ воевода и господинъ въсеи молдавлахїнскои ѯемли. etc. приложихъ монастирю оусп҃ѣнїю etc. на Бистрици. тридесати и еднѫ челѣдъ Циганъ. и дванадесат хижъ Татаръ. иманȣеми тїѫ челѣди Циганъ. князь Команъ. Марко. Сината. Котора. Ивашко. Кȣркеа. Костѧ. Владъ. Нанъ. Ехава. Мирча. Шофȣлтѣ. Чрънатъ. Иванъ. Данчȣлъ. дрȣги Нанъ. Жȣржь. Херманъ. сынове Голеви Никола . . . . Кожанъ. Воико. дрȣги Херманъ. Марко. Трȣцъ. . . . Тома. Завидъ. Матасъ. Команъ . . . . Чрънатъ. а Татаре на имѧ сѫтъ. Палмешъ. Тодеръ. Тома. Чабалаи. Филимонъ . . . . . Филипъ. Борисъ. Татко . . . . Лȣкачъ . . . тое въсе да естъ etc. а на то естъ вѣра нашего господства etc. сына господствами Илїаша воеводы. и вѣра всѣхъ дѣтеи нашихъ. и вѣра боаръ нашихъ. вѣра пана Михаила и дѣтеи его.— Вълчи и дѣтеи его.— Кȣпчича дворника.— Драгоша и дѣтеи его.— Негри.— Жȣржа и дѣтеи его.— Илїаша и дѣтеи его.— Дана и дѣтеи его.— Ѡриша и дѣтеи его.— Ивана Дѣтка.— Кръсти и дѣтеи его.— Стана вистїарника.— Жȣржа Жометатева и дѣтеи его.— Чȣрбы и дѣтеи его.— Стана Бързича и дѣтеи его.— Домонкȣша столника.— Негрила чашника.— Ходка постелника. и вѣра всѣх etc. (incheĭarea, cu numele vel-logofĕtuluĭ: Нѣгое). на Бистрици. в лѣт. ⸗ȣцлѕ юл и

† Cu mila luĭ D-ḑeŭ eŭ *Ionŭ* **Alessandru** vodă, stăpânindŭ tótă *ţérra moldo-română,* amŭ accordatŭ monastiriĭ Adormiriĭ dela **Bistriţa** 31 *familliĕ de Ţiganĭ şi 12 bordeĭe de Tătarĭ;* éră numile acellorŭ familliĕ de **Ţiganĭ** sunt: *kinezulŭ* **Comanŭ, Marco, Sinata, Cotora, Ivaşco, Curkeĭa, Costea, Vladŭ, Nanŭ, Ehava, Mircea, Şofultea, Cernatŭ, Ivanŭ, Danciu,** altŭ **Nanŭ, Jurja, Herman,** ficioriĭ luĭ **Gole Nicola . . . . Cojanŭ, Voĭco,** altŭ **Herman, Marco, Truţŭ, . . . Toma, Zavidŭ, Matasă, Comanŭ . . . . . . Cernatŭ;** éră numile **Tătarilorŭ** sunt: **Palmeşŭ, Toderŭ, Toma, Clabalaĭu, Filimonŭ . . . Filippŭ, Borisŭ, Tatco . . . . Lucaciu . . .** aceştĭ toţĭ, pentru carĭ este credinţa domnieĭ nóstre şi a fiĭuluĭ domnieĭ melle **Iliaşŭ** vodă, şi a tuturorŭ copiilorŭ nostri, şi a boierilorŭ nostri: panulŭ **Mihailŭ** şi copiiĭ luĭ, p. **Vêlce** şi copiiĭ luĭ, p. **Cupciciĭ** vornicŭ, p. **Dragoşŭ** şi copiiĭ luĭ, p. **Negru,** p. **Jurjŭ** şi copiiĭ luĭ, p. **Nestécŭ** şi copiiĭ luĭ, p. **Iliaşŭ** şi copiiĭ luĭ, p. **Danŭ** şi copiiĭ luĭ, p. **Oreşŭ** şi copiiĭ luĭ, p. **Ivanŭ Détco,** p. **Crăstea** şi copiiĭ luĭ, p. **Stanŭ** visternicŭ, p. **Jurjŭ Jumetate** şi copiiĭ luĭ, p. **Ciurba** şi copiiĭ luĭ, p. **Stanŭ** allŭ luĭ **Bĕrle** şi copiiĭ luĭ, p. **Domoncuşŭ** stolnicŭ, p. **Negrilă** paharnicŭ, p. **Hodco** postelnicŭ, şi toţĭ etc. (incheĭarea, cu numele vel-logofĕtuluĭ: **Négoiă**). La **Bistriţa,** 6936, iuliŭ 8.

No. 175.

Sucéva, 1429, iuniŭ 1, pergamenă.

Alessandru- vodă cellŭ Bunŭ hărăzesce luĭ Onică unŭ satŭ pe Jejia, enumerândŭ intre marturiĭ ace

steĭ donaţiunĭ pe toţĭ fiiĭ domnescĭ: Iliaşŭ-vodă, Stefanŭ, Petru şi Alessandru.

(Archiva Statuluĭ)

Милостїю божїею. мы, Алеѯандрѫ воевода etc. wже тот истинныи нашь слꙋга Онника. слꙋжила намъ правою и вѣрною слꙋжбою. тѣм мы, видѣвше etc. дали есми емꙋ оу нашеи ѯемли оу молдавскои. едно село на Жежїи. где емꙋ ест дом. оурик со всѣмъ доходwм etc. а на то ест вѣра нашего господства etc. и вѣра сына господствами Илїаша воеводы. и вѣра сынов господствами. Стецка и Петра и Алеѯандра. и вѣра болѧрь господствами. вѣра пана Михаила и дѣти его.— Влъчи и дѣти его.— Негри.— Илїаша и дѣти его.— Кꙋбчича дворника и дѣти его.— Жꙋржа и дѣти его.— Дана и дѣти его.— Исаїа и дѣти его.— Жꙋржа Жꙋметатевича и дѣти его.— Домокꙋша столника и дѣти его.— Братꙋла и дѣти его.— Стана и дѣти его.— Нѣгоѧ логофета.— Негрила чашника.— Костича постелника. и вѣра оусѣх etc. (incheĭarea, cu numele Михаил граматик) оу Сочавѣ влѣт ѕцлз їюнїа а:

† Cu mila luĭ D-ḑeŭ noĭ **Alessandru**-vodă etc.; étă că acéstă adevĕrată slugă a nóstră **Onica** ne-a servitŭ cu dreptate şi cu credinţă, dreptŭ care ĭ-amŭ datŭ in ţérra nóstră moldovenéscă unŭ satŭ pe **Jejia** *unde i-se află casele*, ca să-ĭ fie moşiă cu totŭ venitulŭ, fiindŭ incredinţătorĭ domnia nóstră, şi *fiĭulŭ domnieĭ melle Iliaşŭ-vodă, şi fiiĭ domnieĭ melle Steţco (Stefanŭ), Petru şi Alessandru*, şi boieriĭ domnieĭ melle: panulŭ **Mihailŭ** cu copiiĭ, p. **Vĕlcea** cu copiiĭ, p. **Negru**, p. **Iliaşŭ** cu copiiĭ, p. **Cubcicĭ** vornicŭ cu copiiĭ, p. **Jurjŭ** cu copiiĭ, p. **Danŭ** cu copiiĭ, p. **Isaia** cu copiiĭ, p. **Jurjŭ** allŭ luĭ **Jumetate** cu copiiĭ, p. **Domocuşŭ** stolnicŭ cu copiiĭ, p. **Bratŭ** cu copiiĭ, p. **Stanŭ** cu copiiĭ, p. **Négoiă** logofetŭ, p. **Negrilă** paharnicŭ, p. **Costicĭ** postelnicŭ, şi toţĭ etc. (incheĭarea, cu numele *grammaticuluĭ*: **Mihailŭ**). In **Sucéva**, 6937, iuniŭ 1.

No. 176.

Sucéva, 1431, februariŭ 6, pergamenă

Alessandru cellŭ Bunŭ hărăzesce monastiriĭ Bistriţa uă vamă, uă monastire secundariă, şi patru prisece.

(Archiva Statuluĭ)

† Милостїѧ божїѧ азь рабь владыкы моего Iсꙋса Христа Iw Алеѯандрѫ воевода. и господинъ вьсеи молдовлахїискои ѯемли. etc. приложих монастирꙋ оуспенїꙋ прѣсвѣтѣи богородици що ест на Бистрици где ест старецъ кур Василїе. мыто wт Таѯлова да сѧ дрьжитъ къ баковскомꙋ мытꙋ. и еще есмы дали монастирь свѣтого Николи где былъ Хꙋба и съ селомъ. и съ млин и селищемъ wт Никида. и съ старимъ хотаромъ. и четири пасѣкы. една ест оу Бохотинъ на Козїи. а дрꙋгаа ест на wврьшїи Чарнавкы. а третїа на Иткылꙋ. а четврьта на оусти Ботни. тое вьсе etc. а на то ест вѣра нашего etc. сыновъ господствами Илїаша воеводы. и Стѣцка. и Петра. и вѣра вьсѣхъ дѣтеи наших. и вѣра болѧрь наших. вѣра пана Михаила и дѣтеи его.— Влъчи и дѣтеи его.— Жꙋржа дворника и дѣтеи его.— Кꙋпчича и дѣтеи его.—Жꙋржа Фратовского и дѣтеи его.— Дана и дѣтеи его.— Исаїа и дѣтеи его.— Оунклати и дѣтеи его.— Стана вистїарника.— Чꙋрбы и дѣтеи его.— Iакꙋша вистїарника и дѣтеи его.— Домонкꙋша столника.— Негрила чашника.— Костича постелника. и вѣра вьсѣхъ etc. (Formula ordinariă, cu numele vel-logofĕtuluĭ: Нѣгоѥ). оу Сочавѣ, ѕцлѳ, февр. ѕ.

† Cu mila luĭ D-ḑeŭ eŭ robulŭ stăpânuluĭ meŭ Jesu-Cristŭ, *Ionŭ* **Alessandru** vodă, domnŭ allŭ *tótă ţérra moldo-română*, amŭ adausŭ monastiriĭ Adormiriĭ Maĭceĭ Domnuluĭ, care este pe **Bistriţa** şi unde e stareţŭ kyr **Vasiliŭ**, *ca vama dela Tazlăŭ să atterne de acea dela Bacăŭ;* şi *ĭ-amŭ maĭ datŭ monastirea St. Nicolaiŭ unde a fostŭ Huba, cu satulŭ, cu móra, cu seliscea dela Nekidŭ, şi cu hotarulŭ cellŭ vechiŭ;* şi incă patru prisece: una la **Bohotinŭ** pe **Cozia**, alta pe obĕrşia **Cernaucăĭ**, a treĭa pe **Iteulŭ**, a patru pe ustia **Botneĭ**; acestea tóte etc., pe credinţa nóstră, şi a *fiilorŭ domnieĭ melle Iliaşŭ-vodă, Steţco, Petru şi a tuturorŭ copiilorŭ nostri*, şi a boierilorŭ nostri: panulŭ **Mihailŭ** cu copiiĭ, p. **Vĕlcea** idem, p. **Jurjŭ** vornicŭ idem, p. **Cupcicĭ** id., p. **Jurjŭ Fratoski** id., p. **Danŭ** id., p. **Isaia** id., p. **Unclétă** id., p. **Stanŭ** visternicŭ, p. **Ciurba** cu copiiĭ, p. **Iacuşŭ** visternicŭ idem, p. **Domoncuşŭ** stolnicŭ, p. **Negrilă** paharnicŭ, p. **Costescu** (séŭ: **allŭ luĭ Coste**)

postelnicŭ, şi toţĭ boieriĭ etc. (incheĭarea, cu numele vel-logofĕtuluĭ: **Négoiă**). **Sucéva**, 6939, februariŭ 6.

No. 177.

Sucéva, 1442, maĭu 𝔉, pergamenă.

Stefanŭ-voda intăresce monastiriĭ Pobrata 9 case de Ţiganĭ, in presenţa fratelui seŭ Petru-vodă şi a maĭ multorŭ boierĭ.

(Archiva Statuluï)

† Милостїю божїю. мы Стефанъ воевода etc. потвърдили есми. и оукрепили штца нашего даание. и дали есми. нашему. монастирю. шт Полѣны. где ест храм. etc. Николы. ѳ. Татар. на има. Иванчук и съ братом своимъ. и съ оусими челѣдми их. и Иванка съ братом. и съ оусими. челѣдми их. Чочан съ братом. и съ оусею. челѣдню их. и Хрицъ. съ челѣдми своиии. Мунта съ челядми своими. Паллас съ челядми своими. Чунак съ челѣдми своими. Щефънел. съ челѣдми своими. и Тула ватаман. и съ оусими челѣдми своими. ты оуси. etc. а на то ест вѣра. нашего. господства etc. и вѣра възлюбленнагоми брата. Петра воевод. и вѣра болѣрь наших. вѣра пана Кръсти.— Нѣгоя логофета.— Петра Худича.— Думы Браевича дворника.— Юргича и зѣта его пана Шанчи логофета.— Негрила.— Ваны Оурѣкле.— Братула.— Ивана Балчана.— Думы Лимбъдулчича. и брата его пана Мирчи.— Ѳомы Верешчака.— Симы дворника.— Костича постелника.— Станчу Понича.— Диениша спатаря — Кости вистарника.— Богуша и брата его пана Пашка Нестѣковичи.— Кръсти Чорного.— Манунла Шербича.— Богдана.— Радула столника.— Боунги комиса. и вѣра въсѣхъ etc. (incheĭarea cu numele: Михул писар). пис Тадоръ. граматик. оу Сочавѣ. валѣт ѕщна. маи 3.

† Cu mila luĭ D-ḑeŭ noĭ **Stefanŭ** vodă etc. intărimŭ şi confirmâmŭ dania părinteluĭ nostru, dândŭ monastiriĭ nóstre dela **Poéna**, templulŭ St. Nicolaiŭ, 9 **Tătarĭ** a-nume: **Ivancĭucŭ** cu fratele-seŭ şi toţĭ copiiĭ lorŭ, **Ivanco** idem, **Ciocianŭ** idem, **Hriţŭ** cu copiiĭ luĭ, **Muntea** idem, **Panasŭ** id., **Ciunacŭ** id., **Stefănellŭ** id., şi **Tulea** *vătămanulŭ* idem; carĭ *toţĭ* să-ĭ fie etc. pe credinţa domnieĭ melle şi a *pre-ĭubituluĭ meŭ frate Petru-vodă*, şi a boierilorŭ nostri: panulŭ **Crăstea**, p. **Négoiă** logofĕtŭ, **Petru Hudicĭ**, p. **Duma** allŭ luĭ **Braiă** vornicŭ, p. **Jurghicĭ (allŭ-luĭ-Jurga)** şi ginerele seŭ p. **Oancea** logofĕtŭ, p. **Negrilă**, p. **Vană** *Ureclea*, p. **Bratŭ**, p. **Ivanŭ Băleénŭ**, p. **Duma** allŭ luĭ *Limbă-dulce* (sic) şi frate-seŭ p. **Mircea**, p. **Toma Vereşcĭacŭ**, p. **Sima** vornicŭ, p. **Costescŭ** postelnicŭ, p. **Stancĭu** allŭ luĭ **Pone**, p. **Dienişŭ** spatarŭ, p. **Costea** visternicŭ, p. **Boguşŭ** şi frate-seŭ p. **Paşco** fiiĭ luĭ **Nestécŭ**, p. **Crăstea cellŭ negru**, p. **Manuilŭ** allŭ luĭ **Şerbŭ**, p. **Bogdanŭ**, p. **Radŭ** stolnicŭ, p. **Bunghea** comisŭ, şi toţĭ etc. (incheĭarea, cu numele *pisaruluĭ* **Mihŭ**) A scrisŭ **Tadorŭ** *gramaticŭ*, **Sucéva**, 6951, maĭu 7.

No. 178.

Térgulŭ de josŭ (?), 1444, aprile 26, pergamenă.

Petru-vodă, fiiulŭ luĭ Alessandru cellŭ Bunŭ, hărăzesce monastiriĭ Pobrata patru sălaşe de Ţiganĭ.

(Archiva Statuluĭ)

† Милостїю божиею мы Петръ воевwда etc. оучинили есмы въ за душые свѣтопочившаго рwдителю нашегw Алезандра воевwдї. и за наше здравые. и дали есмы нашему монастирю шт Пократы где есть храм etc. идеже ест егуменъ. Еустатые. и дали есмы тому etc. четиры челюды Циганъ. пръвыи на имѣ Микула и съ его челядью всею. и Калиманъ etc и Бизилъ etc. и Славъ etc. да будоут нашему монастирю etc. а на то есть вѣра господствами etc. и вѣра болѣрь нашыих. вѣра пана Братула.— Сима дворника.— Толдера чашника — Ивана Минзюла.— Никомана.— Юрыа Коупчича.— Стецка.— Давида столника.— Косты Хришкана. и вѣра всѣх etc. (incheĭarea, cu numele vel-logofĕtuluĭ. Илын) у Долном тръгу. валѣт ѕщнв. ап. кѕ.

† Cu mila luĭ D-ḑeŭ noĭ **Petru**-vodă etc. pentru suffletulŭ sântŭ-reposatuluĭ *nostru părinte Alessandru vodă* şi pentru sănĕtatea nóstră, amŭ datŭ monastiriĭ nóstre **Pobrata**, unde este egumenulŭ **Eustatiŭ**, patru sălaşe de **Ţiganĭ** anume: **Micula** cu tótă casa luĭ, **Călimanŭ** idem, **Bizilă** idem, şi **Slavŭ** idem,

postelnicŭ, şi toţĭ boieriĭ etc. (incheĭarea, cu numele vel-logofĕtuluĭ: **Négoiă**). **Sucéva**, 6939, februariŭ 6.

No. 177.

Sucéva, *1442*, *maĭu* ☧, *pergamenă.*

Stefanŭ-voda intăresce monastiriĭ Pobrata 9 case de Ţiganĭ, in presenţa fratelui seŭ Petru-vodă şi a maĭ multorŭ boierĭ.

(Archiva Statuluĭ)

† Милостїю божїю. мы Стефанъ воевода etc. потвърдили есми. и оукрепили wтца нашего даание. и дали есми. нашем8. монастирю. wт Полѣны. где ест храм. etc. Николы. ѳ. Татар. на имѧ. Иванч8к и съ братом своимъ. и съ оусими челѣдми их. и Иванка съ братом. и съ оусими. челѣдми их. Чочан съ братом. и съ оусею. челѣдию их. и Хрицъ. съ челѣдми своими. М8нтѧ съ челѧдми своими. Панас съ челѧдми своими. Ч8нак съ челѣдми своими. Щефънел. съ челѣдми своими. и Т8лѧ ватаман. и съ оусими челѣдми своими. ты оуси. etc. а на то ест вѣра. нашего. господства etc. и вѣра възлюбленнагоми брата. Петра воевод. и вѣра болѣръ наших. вѣра пана Кръсти.— Нѣгоѧ логоѳета.— Петра Х8дича.— Д8мы Браевича дворника.— Юргича и зѣта его пана Ѡанчи логоѳета.— Негрила.— Ваны Оурѣклае.— Брат8ла.— Ивана Балчана.— Д8мы Лимбъд8лчича. и брата его пана Мирчи.— Ѳомы Верешчака.— Симы дворника.— Костича постелника.— Стан8 Понича.— Диениша спатарѧ — Кости вистѧрника.— Бог8ша и брата его пана Пашка Нестѣковичи.— Кръсти Чорного.— Ман8ила Шербича.— Богдана.— Рад8ла столника.— Боунги комиса. и вѣра въсѣхъ etc. (incheĭarea cu numele: Мих8л писар). пис Тадоръ. граматик. оу Сочавѣ. влѣт ѕцна. маи 3.

† Cu mila luĭ D-ḑeŭ noĭ **Stefanŭ** vodă etc. intărimŭ şi confirmâmŭ dania părintelui nostru, dândŭ monastiriĭ nóstre dela **Poéna**, templulŭ St. Nicolaiŭ, 9 **Tătarĭ** a-nume: **Ivancĭucŭ** cu fratele-seŭ şi toţĭ copiiĭ lorŭ, **Ivanco** idem, **Ciocianŭ** idem, **Hriţŭ** cu copiiĭ luĭ, **Muntea** idem, **Panasŭ** id., **Cĭunacŭ** id., **Stefănellŭ** id., şi **Tulea** *vătămanulŭ* idem; carĭ *toţĭ* să-ĭ fie etc. pe credinţa domnieĭ melle şi a *pre-ĭubituluĭ meŭ frate Petru-vodă*, şi a boierilorŭ nostri: panulŭ **Crăstea**, p. **Négoiă** logofĕtŭ, **Petru Hudicĭ**, p. **Duma** allŭ luĭ **Braiă** vornicŭ, p. **Jurghicĭ (allŭ-luĭ-Jurga)** şi ginerele seŭ p. **Oancea** logofĕtŭ, p. **Negrilă**, p. **Vană** *Ureclea*, p. **Bratŭ**, p. **Ivanŭ Bălcénŭ**, p. **Duma** allŭ luĭ *Limbă-dulce* (sic) şi frate-seŭ p. **Mircea**, p. **Toma Vereşcĭacŭ**, p. **Sima** vornicŭ, p. **Costescŭ** postelnicŭ, p. **Stancĭu** allŭ luĭ **Pone**, p. **Dienişŭ** spatarŭ, p. **Costea** visternicŭ, p. **Boguşŭ** şi frate-seŭ p. **Paşco** fiiĭ luĭ **Nestécŭ**, p. **Crăstea cellŭ negru**, p. **Manuilŭ** allŭ luĭ **Şerbŭ**, p. **Bogdanŭ**, p. **Radŭ** stolnicŭ, p. **Bunghea** comisŭ, şi toţĭ etc. (incheĭarea, cu numele *pisaruluĭ* **Mihŭ**) A scrisŭ **Tadorŭ** *gramaticŭ*, **Sucéva**, 6951, maĭu 7.

No. 178.

Térgulŭ de josŭ (?), *1444*, *aprile 26*, *pergamenă.*

Petru-vodă, fiiulŭ luĭ Alessandru cellă Bunŭ, hărăzesce monastiriĭ Pobrata patru sălaşe de Ţiganĭ.

(Archiva Statuluĭ)

† Милостїю божиею мы Петръ воевwда etc. оучинили есмы въ за д8шые свѣтопочившаго рwдителю нашегw Алеѯандра воевwдї. и за наше здравые. и дали есмы нашем8 монастирю wт Побраты где есть храм etc. идеже ест ег8менъ. Еустатые. и дали есмы том8 etc. четиры челюды Циганъ. пръвыи на имѣ Мик8ла и съ его челядью всею. и Кълиманъ etc и Бизилъ etc. и Славъ etc. да б8доут нашем8 монастирю etc. а на то есть вѣра господствами etc. и вѣра болѣръ нашыих. вѣра пана Брат8ла.— Сима дворника.— Толдера чашника — Ивана Минзюла.— Никомана.— Юрыга Коупчича.— Стецка.— Давида столника.— Косты Хришкана. и вѣра всѣх etc. (incheĭarea, cu numele vel-logofĕtuluĭ. Илыи) 8 Долном тръг8. влѣт ѕцнв. ап. кѕ.

† Cu mila luĭ D-ḑeŭ noĭ **Petru**-vodă etc. pentru suffletulŭ sântŭ-reposatuluĭ *nostru părinte Alessandru vodă* şi pentru sănĕtatea nóstră, amŭ datŭ monastiriĭ nóstre **Pobrata**, unde este egumenulŭ **Eustatiŭ**, patru sălaşe de **Ţiganĭ** anume: **Micula** cu tótă casa luĭ, **Călimanŭ** idem, **Bizilă** idem, şi **Slavŭ** idem,

ca să fie monăstiriĭ etc., pe credinţa domnieĭ melle şi a boierilorŭ nostri: panulŭ **Bratŭ**, p. **Sima** vornicŭ, p. **Tóderŭ** păharnicŭ, p. **Ivanŭ Mânzulŭ**, p. **Nicomanŭ**, p. **Iurie Cupcicĭ**, p. **Steţco**, p. **Davidŭ** stolnicŭ, p. **Coste Hrişcanŭ**, şi alţĭ etc. (incheĭerea, cu numele vel-logofĕtuluĭ: **Ilăe**) **Tergulŭ-de-josŭ**, 6952, aprile 26.

No. 179.

Sucéva, 1472, augustŭ 19, pergamenă.

Stefanŭ cellŭ Mare accordă monastiriĭ Pobrata, pentru treĭ sate din judeţulŭ Suceveĭ Bodescĭĭ, Tătăriĭ şi Iurcaniĭ, următóriele prerogative: 1. scutélla de orĭ-ce glóbă domnéscă, affară numaĭ de acea cuvenită pentru mórte de omŭ şi pentru răpire de fétă; 2 suppunerea absolută la jurisdicţiunea egumenéscă fără nicĭ unŭ ammestecŭ din partea judilorŭ domnescĭ

(Archiva Statuluĭ)

† Милостїю божїею мы Стефан воевода etc. ѡже даемъ. и дали есми сес лист наш нашему монастирю. ѡт Полѣну. идеже ест храм свѣтого Николи на то оу трїех монастирских села щѡ прислоухают. къ монастирю. именемъ селамъ. Бодещїи. и Татарїи. и Юрканїи. на Побрата. ѡт. сучавскои волости. а оу тих монастирских. г. селах. да не смѣетъ ходити. ни единъ наш оурѧдник. ани глобникь. ани припашар. ани ин никто. ѡт наших оурѧдникох. да не имают. другое глобу оузати. ѡт тих. г. монастирских селахь. и ѡт монастирских люди. тоулко да имают наши глобници оузати нам нашъ глобоу ѡт душегубство. и ѡт волоченїе дивкоу. ѡт тих монастирских люди ѡт три селох. а иное глобу. и дило да не имают. ни за великое дило ани за малое и такоже тоти люди. ис тах. трих монастирских селахъ. да не имает. никто ѡт наших. панох и оурѧдникох. судити их ни оу чем. ане оу котором дилѣ. але комоу сѣ оузрит. кривда. аже имает. ѡт тих люди ис тах селах буд оу чем. или за великое дило. или за малое. а ѡни да тѣжуть. и да иштоут их прѧд егуменом кто ко (*sic*) боудетъ оу храм свѣтого Николи. и прѧд оурѧдником его. а иного суда да не имають. николи. ни оу чоумъ. але да соудатъ сами своими люди. ѡт тих трих монастирских селах. и да довидают их ѡт оусемъ. и оу глобах. и оу въсаких винах. щѡ коли будет на тих люди чинитисѣ. а ѡни такождере. да прасаухаютъ къ храмоу свѣтого Николи. оуси оубоги люди. ѡт тих трїех селах. тое въсе вышеписанное. да ест etc. а на то ест вѣра вышеписанного мы etc. дѣтеи господствами. Алезандра. и Петра. и вѣра въсах боѧры наши велики и мали. а на болшее etc. (incheĭarea ordinariă, cu numele vel-logofĕtuluĭ: Тома). пис Борчѣ оу Сочавѣ влѣт ѕцп мѣсица агоуст ѳї ден.

† Cu mila luĭ D-deŭ noĭ **Stefanŭ** etc. dămŭ şi amŭ datŭ acéstă carte a nóstră monastiriĭ nóstre dela **Poéna**, templulŭ St. Nicolaĭu, pentru treĭ *sate monastirescĭ, adecă ascultătórie de monastire*, anume satele: **Bodescĭĭ, Tătariĭ** şi **Iurcaniĭ**, pe **Pobrata**, in judeţulŭ **Suceveĭ**, ca in acelle 3 sate monastirescĭ *să nu cuteḑe a âmbla nicĭ unulŭ din aĭ nostri vătavĭ séŭ globaşĭ, séŭ pripaşarĭ*, şi nemene din vătaviĭ nostri *să nu aĭbă a lua altă globă dela acelle 3 sate monastirescĭ, şi dela ómeniĭ monastiriĭ, affară numaĭ ca să ĭea globaşiĭ nostri pentru noĭ glóba ce ni se cuvine pentru morţĭ de omŭ şi pentru răpirĭ de fete*, căte vorŭ occurge dela ómeniĭ monastirescĭ din acelle treĭ sate; éră altă glóbă şi altă trébă să nu aĭbe, nicĭ pentru lucrurĭ marĭ, nicĭ pentru celle micĭ; de assemenea *nemine din vătaviĭ şi boieriĭ nostri să nu judece intru nemicŭ pe ómeniĭ din acelle treĭ sate monastirescĭ*, éră ceĭ ce se vorŭ crede strimbătăţiţĭ intru ce-va, multŭ séŭ puţinŭ, de către aceĭ ómenĭ, *să aĭbe a-şĭ căuta dreptate inaintea egumenuluĭ ce va fi atuncĭ in acellŭ templu allŭ sântuluĭ Nicolaĭu şi inaintea vătavilorŭ egumenescĭ, carĭ să nu aĭbe intru nemicŭ unŭ altŭ jude maĭ mare peste eĭ*, ci să judece eĭ singurĭ pe ómeniĭ lorŭ din acelle treĭ sate monastirescĭ şi să-ĭ certe şi să-ĭ globéscă pentru orĭ-ce vinovăţiă, pe toţĭ sărmaniĭ ascultătorĭ de templulŭ sântuluĭ Nicolaĭu; pentru tóte aceste supra-scrisse fiindŭ incredinţătorĭ domnia mea, şi *fiiĭ domnieĭ melle Alessandru şi Petru*, şi toţĭ boieriĭ nostri marĭ şi micĭ, éră pentru maĭ mare tăriă etc. (incheĭarea, cu numele vel-logofetuluĭ: **Toma**). A scrissŭ **Borcea**, in **Sucéva**, 6980, augustŭ 19.

No. 180,

Hărlĕŭ, 1541, iuniŭ 5, hărtiă.

Stefanŭ-vodă Locustă hărăzesce episcopieĭ dela Radouţĭ nesce viie secuestrate dela spatarulŭ Iurie pentru crima revolteĭ.

(Archiva Statuluĭ)

† Стефан воевод etc. оже дадох и помиловах господствоми наш молебник и родітел кур Митрофан епіскопъ радовскїи. съ четири и пол фалчи винограды оу воеводи на гора и съ краме и съ въсем доходом. що тоты четири и пол фалчи винограды и съ краме 8 воеводи на гора били Юрїев спатарѣ. и изг8бил их wн въ хитлѣнстви. коли въздвигноул едного лотра над главв господствами. а кто сѣ покв. сит съкр8шити и раздрати нашего даанїе и милованїе по нашего живота. таковїи да ест проклѣт etc. пис 8 Хрълові влѣто /зно (pecete) мѣсица юн е.

† **Stefanŭ**-vodă etc. étă că amŭ datŭ şi amŭ miluitŭ domnia mea rugătoruluĭ nostru părinteluĭ **Metrofanŭ**, episcopulŭ de **Radouţĭ**, 4 1/2 falcĭ de viiă la vodă (*sic*) in déllŭ, cu prăvălliă şi cu totŭ venitulŭ, carĭ *aŭ fostŭ alle spatarulŭĭ Iurie şi le-a perdutŭ pentru crima trădăriĭ, sculândŭ unŭ hoţŭ assupra capuluĭ domnieĭ melle*; éră cine se va ispiti etc. (blăstemulŭ). Scrissŭ in **Hărlĕŭ**, 7059, iuniŭ 5.

No. 181.

Huşĭ, 1552, aprile 4, pergamenă.

Alessandru vodă Lăpuşnénulŭ moscenesce averea postelniculuĭ Hrăborŭ, mortŭ fără eredĭ, şi o vinde stolniculuĭ Bolea dreptŭ 1200 zloţĭ tătărescĭ, care sommă o distrebuesce apoĭ pela principalile monastirĭ pentru suffletulŭ reposatuluĭ.

(Archiva Statuluĭ) Greşit în loc de 7067 (1559)

† Милостїею божїею мы Алеѯандръ воевода etc. wж твт истинїи наш вѣрнїи пан Тоадер Болѣ столник. сл8жиль намь право и вѣрною слоуж до нас etc. дали и потврздили есмы его wт нас оу нашеи земли 8 молдавском едно село на Бръладѣ на имѣ Блъжнещїи съ мленомь на Бръладѣ и съ виноградове и съ дворове що тое село на имѣ Блъжнещїи било Мажиноу Хръборови постельникь и пакиже полѣна Сасоулова оу сиратском лоункоу и не прввиаїе коупежное що ималь wтець его Жоуржа Хръборь комис коупежное wт родителѣ господствами Богдана воеводї и въстахомь господствоми азь сам и продавахомь тое вишеписаное села на имѣ Блъжнещїи etc. паноу Тоадероу Боли столникоу. за една тисащ двѣстѣ злат татарских. и взахомь господствоми тїи вишеписанїи пинѣзи. /ас. злат татарскихь. wт Тоадера Болѣ столникь. и господствоми въстахомь и сатворихомь памет въ за д8шеи Мажина Хръкора постелника. и дадохомь 8 пет монастирь /е аспри и написахомь его въ свѣтѣи жиртвник на помѣникъ. въ п8тенском монастирь. и въ Молдавицж. и 8 Хомwр. и 8 Воронец. и оу Слатинж и колико wстали wт тоти вишеписанїи пинѣзи. а господствоми дадохомь их въ р8ка молебникоу и родителю нашемоу кур Иwимїе еписк8п8 радовскомоу како да помѣн8ют и памет да емоу чинат wт год до год дондеже стоіат свѣта монастира понеж Мажин Хръкwръ постелникь. wн неималь дѣти за свои а ни плѣме за wтнин8. али wсталь господствоми за то есмо его продавалъ и естмо его поминалъ и да ест тое вишеписанно село etc. а на то ест вѣра нашего господства etc. синове господствами Іонашко и Богдан и Пътр8. и вѣра боярь нашихъ. вѣра пана Моцока дворника. — Нѣгое и пана Въскана Мовила пръкалабове хотинских. — Іwсипа Вѣверица — Алеѯа Бо... — Іwна и пана Кръсти немецскихь— Въскана и пана Андреика новоградских. — Д8митра портарѣ. . . . — Сава постелника. — Мога спатарѣ — Іwана вистиарника. — Косте пахарника. — Андреика столника. — Пашко комиса. и вѣра въсах etc. (Incheĭarea cu numele vel-logofĕtuluĭ: Мовила). писал Кракален Къпотеск8л писар оу Хоусwх влѣто /зз мѣсица априле д дне.

† Cu mila luĭ D-ḑeŭ noĭ **Alessandru**-vodă etc. étă că acestŭ adeveratŭ credinciosŭ allŭ nostru boierŭ **Tóderŭ Bolea** stolnicŭ slujindu-ne cu dréptă şi credinciósă slujbă, ĭ-amŭ datŭ şi ĭ-amŭ intăritŭ dela noĭ in ţérra nóstră moldovenéscă unŭ satŭ pe **Berladŭ** ĭ-nume **Blănescĭĭ**, cu móra in apa **Berladuluĭ**, cu viĭe şi cu curţĭ, şi incă **poéna Sasuluĭ**, pe lunca **Siretuluĭ**, care satŭ şi poénă fură alle postelniculuĭ **Maxinŭ Hrăborŭ**, cu actulŭ de cumperătură ce avusese tată-seŭ comisulŭ **Jurjŭ Hrăborŭ** dela *tatălŭ domnieĭ melle Bogdanŭ-vodă*; şi sculându-mĕ însă-

mĭ domnia mea amŭ vindutŭ acelle locurĭ supra-scrisse boieruluĭ **Tóderŭ Bolea** stolnicŭ *dreptŭ 1200 zloțĭ tătărescĭ* banĭ gata; și apoĭ sculându-mĕ érășĭ domnia mea amŭ făcutŭ pomenire pentru suffletulŭ postelniculuĭ **Maxinŭ Hrăborŭ**, *dândŭ 5000 asprı la cincĭ monastirĭ, și inscriindu-lŭ in pomeniculŭ sântuluĭ altarŭ la monastirea Putna, la Moldavița, la Homorŭ, la Voronețŭ și la Slatina, éră cățĭ banĭ aŭ maĭ remasŭ din somma de maĭ susŭ, domnia mea ĭ-amŭ datŭ rugătoruluĭ și părinteluĭ nostru kyr Iftimiŭ, episcopulŭ de Radouțĭ, ca să-lŭ pomenéscă* și să-ĭ țină memoria din annŭ in annŭ cătŭ timpŭ va durà sânta monastire; *căcĭ postelniculŭ Maxinŭ Hrăborŭ nu avusese copiĭ aĭ seĭ nicĭ altŭ némŭ de pe părințĭ, și decĭ a lăsatŭ averea luĭ la domnia mea*, éră noĭ amŭ vindut'o și l'amŭ pomenitŭ etc. pe credința domnieĭ melle și a *fiilorŭ domnieĭ melle Ionașcŭ, Bogdanŭ și Petru*, și a boierilorŭ nostri: panulŭ **Moțocŭ** vornicŭ, p. **Négoiă** și p. **Vascanŭ Movilă** purcalabiĭ de **Hotinŭ**, p. **Josefŭ Veveriță**, p. **Alessa Bodeĭu** . . . : . p. **Ionŭ** și p. **Crăstea** purcalabiĭ de **Némțŭ**, p. **Vascanŭ** și p. **Andreĭcă** purcalabiĭ de **Romanŭ**, p. **Dumitru** portarŭ . . . . p. **Sava** postelnicŭ, p. **Mogŭ** spatarŭ, p. **Ioanŭ** visternicŭ, p. **Coste** paharnicŭ, p. **Andreĭcă** stolnicŭ, p. **Pașco** comisŭ, și toțĭ etc. (Incheĭarea, cu numele vel-logofĕtuluĭ: **Movilă**), A scrisŭ **Cracaleĭu Căpotescu** *pisarŭ* in **Hușĭ**, 7060, aprile 4.

No. 182.

Fără locŭ, 1567, augustŭ 22, hărtiă.

Alessandru-vodă Lăpușnénulŭ rennoesce merticulŭ annuale allŭ monastiriĭ Pobrata, pentru suffletulŭ luĭ Petru vodă Rareșŭ, allŭ Dómneĭ Elena (*), și allŭ fiĭuluĭ lorŭ Stefanŭ vodă (**)

(Archiva Statuluĭ)

Влѣтѡ ,ζѯе авгоуст кв ѡбновиса сїи катастиχ и дает господинъ Ѧлеξандръ воевода на памат Петр8 воеводи и госпожди его. и сыноу иχ Стефан8 воеводи и тъи денъ ест на рождество богородици и прискодѣвѣи Марїи.

† г боч вин.

† г колодї жито.

† г колодї слад.

† г половици мед приснїи.

† з злат на потрѣбаχ.

(Pecete)

(Pe copertă, cu aceiașĭ slovă:) На памѣт Петра воевода.

In annulŭ 7075 augustŭ 22 s'a rennoitŭ acestŭ catastihŭ de către stăpânulŭ **Alessandru** vodá pentru memoria luĭ **Petru** vodă, și a dómnăsea, și a fiĭuluĭ lorŭ **Stefanŭ** vodă, érŏ diŭa este la nascerea MaĭceĭDomnuluĭ pururea-fecĭóreĭ Maria:

† 3 buțĭ cu vinŭ;

† 3 colóde (demerlie?) de grâŭ;

† 3 colóde de orḑŭ;

† 3 butoĭeșe de mĭere curată;

† 60 zloțĭ pentru cheltuélă.

(Pecete).

(Pe copertă, cu aceĭașĭ slovă:) *In memoria luĭ Petru-vodă.*

No. 183.

Fără locŭ, 1568, augustŭ 22, hărtiă.

Bogdanŭ-vodă Lăpușnénulŭ rennoesce merticulŭ annuale allŭ monastiriĭ Pobrata, pentru suffletulŭ luĭ Petru-vodă Rareșŭ, allŭ Dómneĭ Elena, și allŭ fiiuluĭ lorŭ Stefanŭ vodă.

(Archiva Statuluĭ).

† Влѣто ,ζѯѕ авгоуст кв ѡбновиса сїи катастиχ и дает господинъ Богдан воевода. на памет Петр8 воеводї. и госпожди его. и сыноу иχ Стефан8 воеводї. и тъ денъ ест на рождество богородици и присно дѣвѣи Марїи.

† д боч вин.

† г колодї жита.

† г колодї слад.

† д половици мед приснїи.

(Pecete mică de ânnellŭ)

In annulŭ 7076 augustŭ 22 s'a rennoitŭ acestŭ catastihŭ de către stăpânulŭ **Bogdanŭ** vodă pentru memoria luĭ **Petru**-vodă și a dómnă-sea și a fiĭuluĭ lorŭ **Stefanŭ** vodă; érŏ diua

(*) Zugrumată din porunca luĭ, precum vedĭ *Wojcicki, Biblioteka starozytna*, t. 6, p. 65. (**) Supplantatŭ de către dênsŭ, precum vedĭ *Letopis*, t. 1, p. 176.

este la nascerea Maicei Domnului pururea-feciórei Maria:

† 4 buţĭ cu vinŭ;
† 3 colóde (dimerlie?) de grâŭ;
† 3 colóde de orḑŭ;
† 4 butoieşe de miere curată,
(Pecete mică de ânnellŭ)

No. 184.

Suceva, 1580, iuliŭ 19, hărtiă.

Iancu-vodă Sasulŭ, fiiulŭ luĭ Petru-vodă Rareşŭ, intăresce monastiriĭ Pobrata satulŭ Potropopeniĭ

(Acestŭ documentŭ, remarcabile maĭ cu sémă prin subscrierea logofĕtuluĭ Stroicĭ, se afflă in Archiva Statuluĭ).

† Іѡ Іанкȣл воевода etc. дадох и помиловах наша молка свѣтаа монастир ѡт Побрата идеж ест храм etc. Николаю. сх едно село на Сирѣтѣ на имѣ Потропопѣнїи. и сх малин ȣ Сирѣт. что тот село на имѣ Потропопѣнїи на Сирѣт било дан свѣтѣи монастир ѡт Побрата и ѡт родителѣ господствами Петра воевода покоеннаго. како да ест etc. пис ȣ Сȣчавѣ влѣто /ѕпи юн .ѳї. (Pecete) † Строич вел лог ȣч. † Миххилескȣл. (Iscăllitŭ:) И искал Стрѡич. Stroicz logofet 19 anno 1580.

† *Ionŭ* **Iancu** vodă etc. amŭ datŭ şi amŭ miluitŭ rugeĭ nóstre sânteĭ monastirĭ **Pobrata**, templulŭ St. Nicolaiu, unŭ satŭ pe **Siretŭ** a-nume **Potropopeniĭ**, cu more in **Siretŭ**, care satŭ ĭ-a fostŭ datŭ şi *părintele domnieĭ melle reposatulŭ Petru-vodă;* ca să-ĭ fie etc. Scrisŭ in **Sucéva** 7088 iuniŭ 19. (Cu mâna uricaruluĭ:) † **Stroicĭ** marele logofetŭ a invețatŭ. † **Mihăllescu**. (Iscăllitŭ cu littere latine) *Stroicz logofet 19* (iuniŭ) *anno* 1580.

No. 185.

Iaşiĭ, 1583, augustŭ 4, hărtiă.

Petru cellŭ Schiopŭ hărăzesce monastiriĭ St. Sava de lôngă Jerusalemŭ unŭ locŭ de făcutŭ biserica.

(Acestŭ documentŭ, pré-interessante prin iscălliturile sélle, se afflă la Archiva Statuluĭ)

† Вх има ѡтца и сына и свѣтого дȣха. се оубо мы раб владыки моего Іисȣса Христа. поклонник свѣтѣи троици Іѡ Петрх воевода. etc. господарх земли Мѡлдовлахїи. ѡже прїидѡша прѫд нами etc. наши молебници свѣщенноиноци ѡт монастир свѣтого Сава близ Іерȣсалима. и оумолиша наше господство дати и помиловати их сх едно мѣсто сътварѣти себѣ церкѡв. тѣмже по их еж ѡ добрѣм дѣлѣ слово. просїавх сердце господствами etc. тог дѣлама съвѣтовахѡмся сх ѡтцем etc. Ѳеофаном митрополитом сȣчавским. и Геѡргїем епископѡм радовскым. и сх всего нашего съвѣта etc. помиловахѡм etc. свѣтого Сава etc. сх един домове сътвореных ѡт наше господство оу трхг Іасѡх и сх мѣсто того дома etc. кȣпихко господствамы того мѣсто за седем тисѣщ аспри пинѣзи готови господарскиx. ѡт жена Борчи ѡт Іас. еж по минишескомȣ ѡбразȣ зовомал Макрина. и ѡт дѡчка ей кнѣгинѣ Корпачѣ. тѣмже аще кто покȣситсѧ etc. (Blăstemulŭ) † пис оу Іасѡх влѣто /ѕча мѣсица ав д: † Сам господинх велѣл. (Pecete de ânnellŭ, şi iscălliturile:) Пȣсам мена доминѫ меле. И аз Строич логфт свѣдѣтел и рхка моа зде. И аз Андрею трети лѡгф сведѣтел и рѫка моа зде. Ѳеофан митрополит земли мѡлдавскои свѣдѣтелствȣѧ ѡ сем и власнѫ рѫкѫ. Геѡрге епископх радѡвскїи свѣдѣтелствȣѧ ѡ сем и власнх рѫкх.

† In numele Tatăluĭ, Fiiuluĭ şi allŭ Sântuluĭ Spiritŭ, étă noĭ robulŭ stăpânuluĭ meŭ Jesu-Cristŭ, adoratorulŭ sânteĭ Trinităţĭ, *Ionŭ* **Petru** vodă, domnulŭ ţerreĭ *moldo-române,* venindŭ inaintea nóstră rugătoriĭ nostri ieromonaciĭ dela monastirea St. Sava de lôngă **Jerusalemŭ**, sollicitândŭ dela domnia nóstră de a le da şi de a le milui unŭ locŭ unde să-şĭ facă uă biserică; deci, cuvîntulŭ lorŭ despre faptă bună luminândŭ ânima domnieĭ melle, ne-amŭ consultatŭ cu părintele **Teofanŭ** mitropolitulŭ de **Sucéva**, şi cu **George** episcopulŭ de **Radouţĭ**, şi cu totŭ consiliulŭ nostru, şi amŭ graţiatŭ acea monastire St. Sava cu nesce case zidite de către domnia nóstră in tĕrgulŭ **Iaşilorŭ**, pe loculŭ ce-lŭ cumperasemŭ domnia mea *dreptŭ 7000 aspri banĭ gata domnescĭ* dela nevesta luĭ **Borcea** dela **Iaşĭ**, numită in călugĕriă **Macrina**, şi dela fiiă-sea nevésta luĭ **Corpaciu**; éră cine se va ispiti etc. (blăstemulŭ.) Scrisŭ in **Iaşĭ**, 7091, augustŭ 4. Insuşĭ Domnulŭ a poruncitŭ. (Iscălitura Domnuluĭ, romănesce:) Пȣсам мена доминѫ меле. (Celle-l'alte iscăllitụrĭ,

unŭ callŭ, uă escortă, tălmacĭ și călăuzĭ (me donna ung cheval, conduitte et truchemans et guides), și mĕ indrumaĭ prin *pustietățile celle marĭ alle Românieĭ Micĭ, in intindere peste patru leghe* (de plus de quatre lieues), *pônĕ ce amŭ adjunsŭ la uă cetate și pôrtŭ pe Marea-négră, anume Moncastro séŭ Cetatea-albă, unde locuescŭ Genovezĭ, Românĭ și Armenĭ* (une ville fermée et port sur laditte mer Majour, nommée Mancastre ou Bellegard, où il habitent Génenois, Wallackes et Hermins). *Totŭ acollo venise, in timpulŭ șederiĭ melle, Gueldigold, gubernatorulŭ Podolieĭ, din ordinulŭ menționatuluĭ duce Witoldŭ, pentru a face și a zidi prin violință* (par force) *unŭ castellŭ noŭ, care s'a și essecutatŭ in maĭ puținŭ de uă lună, intr'unŭ locŭ pustiŭ, lipsitŭ de pétră și de lemne, fiindŭ că dișulŭ gubernatorŭ adduse cu sine 12,000 ómenĭ și 4,000 de carre, pline cu materialŭ de construcțiune. La intrarea mea in orașulŭ Cetatea-albă, eŭ și unŭ tălmaciŭ allŭ meŭ furămŭ apucațĭ de către hoțĭ (robeurs), carĭ mĕ resturnară la pămêntŭ, mĕ despoĭară, ba incă mĕ băttură și mĕ rănĭră greŭ la brațŭ; dară cea ce e și maĭ multŭ, mĕ lăssară numaĭ cu căméșa și mĕ legară astŭ-feliŭ de unŭ copaciŭ, unde amŭ petrecutŭ apoĭ tótă nóptea, pe malulŭ fluviuluĭ numitŭ Nistru, in mare pericolŭ de a fi uccisŭ séŭ innecatŭ; déră slava Domnuluĭ, deminéța hoțiĭ ne deslegară și eŭ amŭ scăpatŭ dela eĭ golŭ, adecă numaĭ cu cămeșa, și așa amŭ venitŭ cu viéța in tĕrgŭ. In aceiașĭ ḑi sossiră ceĭ-l'alțĭ ómenĭ aĭ meĭ, innoptațĭ in pustietate, pecândŭ eŭ plecasemŭ inainte pentru a le pregăti adăposturĭ. Paguba mea era de 100 pônĕ la 120 de galbenĭ, affară de alte lucrurĭ; déră m'amŭ pusŭ a stărui atâta pe lôngă menționnatulŭ Alessandru-vodă, care este domnŭ allŭ Cetățiĭ-albe, incâtŭ nouĕ hoțĭ aŭ fostŭ prinșĭ și adduși inaintea mea, cu stréngŭ la grumazŭ, liberŭ fiindŭ ca să-ĭ omorŭ* (la hart au col, en ma franchise de les faire morir); *fiindŭ inse că eĭ mĭ-aŭ innapoĭatŭ baniĭ, amŭ rugatŭ pentru eĭ și le-amŭ scăpatŭ viéța. Din* **Cetatea-albă** *uă parte din ómeniĭ meĭ, cu lucrurĭ și giuvaerurĭ, amŭ espeditŭ pe mare intr'uă corabiă la* **Caffa**, *eră eŭ insumĭ și cu alțiĭ m'amŭ indrumatŭ pe uscatŭ, prin pustietatea tătărescă cea mare . . .*

Documente publicate in limbe străine.

No. 189

Sucéva, 1407, octombre 8.

Alessandru cellŭ Bunŭ reguléză comerciulŭ de importațiune, de esportațiune și de transportŭ allŭ neguțitorilorŭ din Galliția și din Podolia cu Moldova, in priivința urmĕtórielorŭ obiecte: 1. postavurĭ; 2. marfa tătărescă, adecă genoveză din Crimea; 3 vite; 4 marfa muntenéscă; 5. mĕnunțișurĭ; 6. caĭ; 7. argintŭ; 8 jderĭ; 9. céră; 10. pesce; adăugêndŭ către acestea regula depositelorŭ commercialĭ.

(Acestŭ documentŭ de uă nespussă importanță s'a publicatŭ in originalŭ slavonŭ in *Акты Западной Россіи*, t. 1, p. 30—32).

Cu mila luĭ D-ḑeŭ noĭ **Alessandru**-vodă etc. *amŭ incheĭatŭ cu consiliariĭ și orășeniĭ din tĕrgulŭ Lemberg* (Илвовского мѣста) următorulŭ *așeḑământŭ doganiarŭ*, dupre cum trebuĭ să âmble eĭ cu mărfurile lorŭ in țérra nóstră, plătindŭ vâme *maĭ ușóre decum aŭ fostŭ in trecutŭ, și anume.* De'ntâĭu *vama principale dela Sucéva:* la descărcarea postavurilorŭ se va plăti aci câte *3 groșĭ* dela *1 grivnă;* totŭ atâta pentru cumpĕrarea *mărfeĭ tătărescĭ* (татарьскыи товаръ) *in Sucéva: mătassă, piperŭ, camhă* (stoffă aurită), *tebencă* (stoffă de metassă), *temiapŭ* (?), *cvasŭ* (vinŭ) *grecescŭ;* éră cumpĕrândŭ aceste obĭecte in alte orașe alle nóstre, acollo la loculŭ cumpĕrătureĭ se va plăti câte **2** groșĭ cela **1** grivnă și apoĭ la **Sucéva** totŭ câte **3** groșĭ dela **1** grivnă, și numaĭ astŭ-feliŭ va fi liberŭ de a revinde. Scoțêndŭ vite din țérră la **Lemberg** se va plăti in **Sucéva** dela 1 vită câte 1 groșŭ, idem dela 10 porcĭ, 10 oĭe, 100 veverițe; dela 1 callŭ séŭ 1 épă câte 6 groșĭ; 100 vulpĭ— 10 groșĭ, 100 pieĭ crude de óiă— 4 groșĭ, 100 pieĭ de miellŭ— 2 groșĭ, 100 pieĭ de boŭ— 15 groșĭ. Atâta pentru vama principale de la **Sucéva**. Esportândŭ mărfurile spre părțile tătărescĭ, se va plăti de la **12** *cântare* in **Sucéva** câte **1** *rublă de argintŭ* (ѿ вї кантари 8 Сочавѣ одинъ рубел

серебра), in **Iașĭ**— 30 groșĭ, in **Cetatea-albă** Бѣлыи городъ) — ½ rublă de argintŭ; éră mergêndŭ nu prin **Cetatea-albă**, ci prin **Tighina** (Тягянякячю), se va plăti aice vama **Cetățiĭ albe**, affară de plata trecĕtórieĭ, și incă și la strajă (сторожꙋ) se va maĭ da dela totŭ carrulŭ căte **12** groșĭ. Ducêndŭ vite din țérră la **Tătarĭ**, se va plăti de pre tótă vita in **Sucéva** căte 4 groșĭ, in **Iașĭ** — 2 groșĭ, idem in **Tighina**; éră de pre 100 de oĭe in **Sucéva** 60 groșĭ, in **Iașĭ** 30 groșĭ, idem in **Tighina**. Acésta este vama pentru a merge la **Tătarĭ**. Postavurile cată a se vinde chĭarŭ la loculŭ descărcăriĭ in **Sucéva**, éră nu cumva in alte orașe alle nóstre; și apoĭ cu baniĭ realisațĭ liberŭ va fi de a âmbla și de a tĕrgui orĭ-ce lucrurĭ in tótă țérra nóstră. Esportațiunea postavurilorŭ la **Ungurĭ** și la **Muntenĭ** (до Ѹгоръ и до Бесарабъ) este slobodă, anume: pentru esportațiunea muntenéscă se va plăti in **Sucéva** dela 1 grivnă—3 groșĭ, și la *fruntăriă la Bacăŭ* dela 1 grivnă 2 groșĭ, și apoĭ la intórcere din **Valachia** cu *marfă de acollo, fie piperŭ, fie lână, fie orĭ-și-ce,* se va plăti in **Bacăŭ** dela 12 căntare—½ rublă de argintŭ, și in Sucéva dela 12 căntare—1 rublă de argintŭ; éră pentru esportațiunea postavurilorŭ la **Bistrița** in **Ungaria** se va plăti in **Sucéva** dela 1 grivnă— 3 groșĭ, in **Baea** dela 1 grivnă— 1½ groșĭ, idem la **Moldavița**; și apoĭ la intórcere din **Ungaria** cu marfă de acollo se va plăti dela 1 *tĕrhatŭ* (терхꙋ) in **Moldavița** — 2 groșĭ, idem in **Baea**. Esportândŭ postavurĭ la **Brașovŭ**, se va plăti in **Sucéva** dela 1 grivnă căte 3 groșĭ, la **Bacăŭ**— 1½ groșĭ, idem la **Trotușŭ**; și la intórcere de acollo dela fie-care tĕrhatŭ in **Totrușŭ** căte 2 groșĭ, și idem in **Bacăŭ**. Liberŭ este de a esporta in **Galiția** *caiĭ moldovenescĭ ceĭ in valóre de 3 grivne,* precum și caiĭ unguresci sunt liberĭ, plătindu-se la loculŭ cumperătureĭ dela totŭ callulŭ căte 4 groșĭ, la depositŭ (складъ) in **Sucéva** căte 6 groșĭ, in **Siretŭ**— 2 groșĭ, idem in **Cernăuțĭ**; éră esportânduse caĭ séŭ epe la **Cameneţŭ** in **Podolia**, se va plăti in **Dorohoĭu** vama **Siretuluĭ** și in **Hotinŭ** vama **Cernăuțuluĭ**: acésta este vama pentru caĭ și epe. Cumperândŭ vite séŭ cărlanĭ in **Băcăŭ**, séŭ in *tĕrgulŭ luĭ Romanŭ* (ꙋ Романовѣ ꙋ торгꙋ), séŭ in **Bae**, séŭ in **Némțŭ**, séŭ in alte orașe alle nóstre, la loculŭ cumperătureĭ se va da vamă: dela 1 vită — 1 groșŭ, idem dela 10 oĭe séŭ dela 10 porcĭ séŭ dela 100 pieĭ de miellŭ; dela 100 pieĭ de boŭ —10 groșĭ; dela 100 pieĭ crude— 2 groșĭ; și apoĭ să se ĭea uă *mărturiă sigillată de la vameșŭ,* care se va presinta la vama principale in **Sucéva**, fără a se maĭ plăti unde-va a duoa vamă. *Vama dela Siretŭ este: dela menunțișurĭ, pĕllărie, nădragĭ, córde de arcŭ, săbie,* dela carĭ tóte se va plăti dela 1 grivnă—3 groșĭ; éră esportândŭ din țérra nóstră din **Sucéva** prin **Siretŭ**, se va plăti in **Siretŭ** pentru pieĭ, lână, pelle de óiă, pentru tóte câte uă jumetate din vama **Suceveĭ**: acésta este vama **Siretuluĭ**. In **Cernăuțĭ** se va plăti: dela unŭ *carrŭ nemțescŭ* (нѣмецкого воза) vamă 4 groșĭ, dela unŭ *carrŭ armenescŭ* (арменьскаго воза)—6 groșĭ, uă vită—1 groșŭ, idem 10 porcĭ séŭ 10 oĭe, unŭ callŭ séŭ uă épă—2 groșĭ, éră pentru trecĕtóriă, *fie cu carre nemțescĭ intregĭ, fie cu carre armenescĭ,*—4 groșĭ: acésta este vama **Cernăuțuluĭ**. In **Cernăuțŭ** carrele să nu se rescolléscă, ci numaĭ neguțitorulŭ să încredințeze, că nu are in carrulŭ seŭ *mărfurĭ oprite, adecă: jderĭ, argintŭ, céră, și caiĭ moldovenescĭ ceĭ bunĭ.* Prețulŭ postavurilorŭ să fie in **Sucéva** dupre prețulŭ currentŭ din **Lemberg**. Lembergeniĭ carĭ vor voi a merge la **Brăilă** dupe pesce, vorŭ plăti căte 1½ groșĭ dela 1 grivnă la vama dela *fruntăriă: séŭ la Bacăŭ séŭ la Berladŭ;* éră carrŭ séŭ pesce să nu li se supere; și apoĭ luându-șĭ de acollo mărturiă sigillată să vină liberĭ la **Sucéva**, unde la vama principale să maĭ plătéscă căte 3 groșĭ dela 1 grivnă, fără ca să li să supere carrŭ séŭ pesce; după aceĭa in **Siretŭ** să maĭ plătéscă de la 1 grivnă 1½ groșĭ, fără altŭ ammestecŭ la carrŭ séŭ la pesce; in fine, in **Cernăuțŭ** să se ĭea vamă depre carrŭ. **Lembergeniĭ**, carĭ vorŭ adduce din **Ungaria** *argintŭ arsŭ* (жженое), *maĭ 'nainte de tóte ne vorŭ vinde nouĕ cătŭ ne va trebui,* și apoĭ din remășiță să vindă altora. Importațiunea cereĭ